

CHRISTVS ZEN- vedesereol valo elmelke- desek.

TEkincz még keresztien élme, mi-
nek utanna él vegezte volna űd-
vezitónk az vech váczora közöt valo
tanitafat; es tanitvanynak meg késere-
det zűneknek batoritafat, es draga zent
testének vélek valo közleset; minden
hozayok valo zeretetinek lég főveb
bizonyfsagat; mint félkelven, ki indul
tanitvanyval, estue á kert féle, holot
gyakorta zokot valo imadkozni. Es be-
menven á kértbe monda, űlyétek it, mi-
glen én á monda megyek, es imadko-
zom, tűis imadkozatok hogy késertet-
be né essetek. Melleye vézi petert, Iaka-
bot, es Ianoft, hogy azoknak, kiknek zi-
ne változafat az Tabor hegyen mutat-
ta valo, ugyan azoknak még jelente-
ne zenvédésenekis Zomorusagat, kik dű

Miert ve-
zi melle ha-
rom tanit-
vanyat.

czó-

czósegét lattak valo, látnak késérufe-
génekis nagy voltat.

Es kezde bankodni es rettegni.

Oh hatalmassagnak zent Vra es I-
stene, kinek hatalma vagyon az hala-
lon, es az életen, mély késerves zűned-
nek értém banattyat, es rettégeset. Ha-
te igi félz, es rettegz, bizonyos léven
győzedelmedrol, meggygek én, sayat ha-
lálnak rabya. Halalomnak orayan; ki
zabad akaratom zerent mégy az mé-
zarzekre, én kediglen akaratom ellen,
es erőzakkal vitetem.

Es monda nekik, zomoru az én
lelkem mind halalig. Miert Vram
zomoru á te lelked, holot tellyes Isten-
seg lakozik benned? Igaz á mondas. De
gyarlo á test, á kinoknak zenvédésere,
á lélek kediglen kéz. Mert jól tudgya
valo az artatlan JESVS az ő zenvé-
desének kinyat, sokakba hazontalan-
nak lenni, mint Judasba, az Phariseu-
sokal, es Papi Feyedelmeckkel együt; kik-

Esz. v. 7.

Miert ban-
kodik I E-
SV S.

P 3

nek

nek immar gyülekezetek, vala hogy őtet még fognak; mert Judasba kit három ez tündeig tanított vala, az őrdög bé ment vala. Mert mi erettünk is ez rettegeést fél vőtte mint tagaiert, hogy még émeztené ő magába az mi banatinkat; es az ő halalanak emlekezeti vel még rontana az mi halalunknak raytunk valo birodalmat.

Peldad
Christus
rettegeése.

Peldankrais fél vőtte ez rettegeést, hogy tudnuk myis á bennünk fél indult banatot, es rettegeést lelki okos értelemmel még zabolazni, hogy az leleknek né arczon.

Annak felette, hogy zomoruságinknak ideyen, kétsegbe valo esestől, magunkat otalmazzuk. Az Vrnak zent akarattya alat, mellyet reánk boczat, hogy érette él zenedgyuk. Hogy myis felebaratunkat zűksegébe, banattyokba, es rettegeésekbe, tuggyuk vigasztalni; hogy az mi zomoruságinkat, es rettegeésünket Isten eleibe tamazzuk imadsa-

gunk

gunk által, mint Christus czelekedek.

It gondolkodgyal én lélkem, mikeppen á te Vrad Istened érgette, hogy az ő zent embersege, nem külömben zenedne mint egy köz ember, holot az fél vőt zolgai abrazat alat hatalmas Isten volt. Gondolyad aztis, hogy mint ezeket á rettegeést es banatot á te vétkeidert, jo akarattal vőtte fél. Kiből magadba fordulvan gondolkodhatol, menyre tartozzal á te vétkeidről bankodni, mélyek á te JESVS odát enyre még zomorithattak.

Phil. 2. v. 7.

Es imadságot él hagyvan, tanitvanihoz jöve es aluva talala eoket. Eltavozvan tanitvanytol, ugy mint egy hagitasni földre, terdere ésvén imadkozék. Atyam ha lehetseges, tavozzek el tőlem ez á Pohar: mind az által, ném az én akaratom, hánem á te akaratom legyen; fél kélven imadságotol tanitvanihoz tér, es aluva talalya őket, banattyok miat.

P 4

Es

Ez monda peternek. Aloszol Simon? néem vigiazhattal, egy oraig, én velem. Vigiazatok es imadkozzatok, hogy késertetbe né essetek.

Nézed oh én lelkem. Ez zent Vradnak nagy vigyazasat es imadsagat, halalanak ilyen közel jövetelibe, tanitvanynak kediglen tunyasagokat, es almok miat valo vigyazatlansagokat; holot akkor nikab kellett volna zorgalmatosoknak lenni a vigiazasba, mikoron zeretó Mestereknek értenek el arulasat. Vram JESVS, vállom ez harom tanitvanydal restsegemet, es tunyasagomat, de kérlek tegedet, ki monddottad, es Paranczoltad a vigyazast, es imadsagot, adgy ennekem kégyelmet ez akaratodnak czelekedetire: mert noha latom kéz voltat a léleknek, de testemnek nagy gyarlosagat érzem, méli tellyességgel él restült, es aluzekonnya löt: né zenedhet czyak egy oraig valo vigyazastis te melletted: imadsagim közöttis

Lu. 21. v. 36

Marci. 13.

v. 33.

Lu. 18. v. 1.

1. Theß. 5.

v. 17.

kü-

külömb külömb jedestova valo vagyodasat érzem elmemnek:

Es vizontag vizza terven aluva talala őket. Gondold még én lelkem mikeppen üdüezitod masodzor vizza tért imadsagara, es hasonlotoskeppen mint az elöt, Attya akarattyara hatta akaratyat: Es vyonnan az Apostolokhoz tét, es ismet aluva talalya őket. Kellyetek fél ugy mond vigyazatok, es imadkozzatok, hogy késertetbe né essetek, az Apostolok nagy zemernek miat, nem tudnak mit mondani.

Oh kegyes JESVS, mely nagy gondod vagyon zerelmes tanitvanjdra, magad utolso züksegebeis, hogy ottan, ottan mint vadnak, latogatod, mint az édes anya bölczöbe léüő magzattyat, latogattya gyakorta, egyeb dolgai közöttis.

Harmadzoris él kézdet imadsagra mégyen, hasonlokeppen imadkozvan. Ezenbe még jelenek neki az Angyal te-

P 5

sti

Miert IESVS biztattatik az Angyalto-
l.

sti abratba, batoritvan őtet; nem hogy zúlkódnak az ő biztatásánélkül, de hogy bizony emberseget mutatna, es jó néven venne vigasztalását. Biztatvan őtet, jóvendő dűczőséguel, kit az előt harmad nap tanitvani előt fel tamadasarol predikalot vala. Tied Vram [mondvan] az erő, te czyak egyedül szabadithatod még az emberi nemzetet, á pokolbéli Satannak rab-ságabol, egyedül ronthatod még az kegyetlen halálnak fulakyt, az mi még puztult karaynkatis czyak egyedül vithatod még, az még szabadulando emberi nemzettel.

Vram IESVS CHRISTVS ki imadságod közöt az Angyalto-
l akartal biztattatni, adgyad ennekem á te imadságodnak éreye által, hogy én velemis imadságim közöt legyen jelen á te zent Angyalod, ki engemet biztatvan erősítsen, az én ellenséggimmel valo bay viva fra. It én lelkem mégis magadba tér-

vén

ven elmelkedgyel á te beketelenségedről, es magadba valo haboruságidrol, holot azon imadságot, restsled vizontag él kéz deni, á te üdüezitőd kediglen haromzor vizza, térven ugyan azont mondotta, bekesegnek szenvedésébe vár van zent Attya akarattyat, aitato-
son imadkozvan.

Es lön halallal valo tusakodas-
ba hozu imadságaba. Gondolyad én lelkem, ez harmadik imadságanak nagy fél gerjet Langi közöt, mint kezdet az, hallalal tusakodni, mint halaloknak orayan az, halalra változtak zoktak tusakodni. Mikor azért hozzáb imadságba volna, még géryedet zúból, nagy méleg véres véreytek úte ki draga zent tésteből, lé folyvan á földre testi rettegesinek erős gondolati miat.

Mit halgacz it oh én lelkem, jaruli Vradhoz, töröld él véreytekit orczayarol, hivesítsz még kemeni langyat,

az

az fél geryet halál kinyainak; az ő labai előtt véd fél nyelvvel, az földre le gőrgőt véreйтеket; né zunyadgy Peterrel, hogy te nekedis né mondgya á te Vrad, nem vigiazhattal vélem egy oraig. Nagy volt Vram JESVS az mi vetkeinknek alnaksága, kinek czyak él törlesének emlekezetireis, véres véreйтеkkel kellett kezülnöd. Honnat vagy on ez Vram az emberi természetnek zokatlan véres véreйтеke á te testebe? Nem de nem szabad akaratból való aldozatot, akarze adni? honnat vagy on ez véres véreйтеk.

Pfs. 53. v. 9.

Miert verrel vereszek IESVS.

A te zerelmed czelekedte fiam, ezt én bennem, hogy minden éreimből, minden testemnek rezeyből, te erreted erotlenűlyek, hogy ennek utanna ezt értven, te is nagyobb zeretettel zerés én gemit, ezek á jelek bizonyságok, mint viseltem én á te nyavaliaidat.

Agyad Vram JESVS tehát ennekemis, hogy á te véres vereytekednek em-

leke-

lekezetibe zemeimből önthessék könyhullatafókat, te zent fölseged előtt.

Tekincz még aztis én lelkem, mint imadkozik JESVS terden alua, kibe az igaz imadságnak modgya adatik elődbe, hogy leborulván, tulaydon allapodnak még ismerven nyavalyait, es orczadra esven, hogy azt á mit kívanz előtted lassad, nem hatad mégget, egyet zűvedbe gondolván, még mast nyelvvel kérven; ugy hogy testednek alazatos voltában mutassad zivednek is alazatos voltat, es hogy minden kéresednek eleyn, az Atyának akarattyara tamazzad kívanságidat.

El jöven monda nekik, alugyatok immar, es nyugodgyatok. El végezven IESVS imadságot, harmad utal tér tanitványhoz mondvan: alugyatok immar es nyugogyatok, ime az ora él közelget, es az embernek fia adatik á bünösöknek kézebe. Kell yetek fél menyünk él, ime á ki én gemit él a

IESVS terdre esefe Pelda.

rul.

rul, közel vagyok. Es mikoron ezeket mondana Judas egy a tizenkettő közül melle véven vitezeknek séregit lampasokkal, es zóvetnekekkel, fegyverrel, es dorongokkal él érkezek.

Harom tanusagod vagyok ez elmelkedesbé énlelké: első kéfertetedbe való fél kélesre: második jó czelekedtedbe való előmenetelre: harmad probaidba való fél állásra.

Gondollyad annak félette, méli nagy jó akarattal, imadsaga után, CHRISTVS ellensege eleibe megyen hogy zent Attya akarattat jó kedvel tellyesíthesse. Vram JESVS geryezd fél én bennem, ezt az Attyanak akarattyanak jó kedvel való tellyesítését, minden szenvedesimbe es kéfertetimbe.

†A polgárok.

A kit még czokolok, teo az, fogyatok még. Gondold még én lelkem, mint az arulo Judas jelt adot nekik, hogy IESVS még ismerhessék, elől menven az alnaksagnak czelekedői

kő-

közöt, es JESVS HOZ érkezven, még czokollya mondvan. Vdűez légy mester. Kinek IESVS mint artatlan barani monda. Miert jöttel barátom? Czokal arulod él az embernek fiát?

It JESVSNAK emlékezel hű elme véghetetlen jó voltarol, ki ez istentelen aruloyanak, ily zeretetnek béze deval zol, hogy ez által poenitentiara hozhatna, ténekedis ellensegidhez való zeretetit mutatna.

Fordicz még én zent Vramez te zévelmedbe, az én vizza vono zivemnek kemenységet, kivel ellensegimet te példad által zereithessém. Mert félette különbözö züet érzek én bennem, nem hogy zereithetnem, avagy békefeges zoval neki zolhatnek, de egy oraba ha lehetne busultomba él veztenem.

Tudvan JESVS mindeneket melyek következédők valanak ő rea, Gondollyad hogj IESVS mindeneket jól

es

es nyilván tudna, azokat kiket zenűdendő volna, mégis jó akarattya zerepent eleikbe megyen, hogy ne lattatnék akarattya ellen magát kézekbe adni. Kérdi kit kérestek. Mondanak a Nazarethbeli JESVS, es monda nekik én vagyok, es mindnyayan hanyota ésének a földre, Judással együt; Ismet kerdi, kit keresnek: Felelenek, a Nazarethbeli JESVS. Monda neki JESVS. Mondam tő nektek hogy én vagyok. Hogy ha azért engem kérestek boczassatok él ezeket. Akkoron járulván az sokaság még foga őtet.

Tekincz még it a te CHRISTVSODNAK hatalmasságot, kinek csak egy zova által földhöz véretenek, kiket ha akart volna földel él nyelthétet volna, ha eo akarna még sē foghatnak. Ez CHRISTVS czuda télele regen jelentet vala az erős Samsonba, ki egy zammar allal ezer embert lé vére. Samgar egyzanto vazzal hatzaz embert. Da-

Iud. 15. v. 15
Iud. 3. v. 31

vid

vid egy rohanással niolc z az embert.

Miczoda zod lézen Vram az itilet nápyan, a te ellenségedhez, ha it es vilagon, csak engedelmes kérdesedet szemzenvedhettek, hanem hanyota estenek.

Oh kegyetlen kemény zivű Hoherok, hogy ilyen nyilván való czudairval raytatok, még nē tétetek, gonoz ügyekzetetektől; méli nagy lelki vakságba voltatok, hogy ez artatlan JESVSNAK hatalmasságot, kivel földre lé véretetek, ézetekbe nem vöttetek.

Oh en Vram JESVSOM-lagicz még az én zivemet busulasomnak ideyen, hogy ézembe véheffem, jóvendő haragódnak nagy voltat, kivel le véted a te ellenségedet.

Simon Peter zablyaiat ki vonvan, czapa a Papi Feyedelem zolgayat. Latvan az egy ügyű tanitványok mellyek léznek vala JESVS körül, kerde Peter Vrunktol, zablyaval hozza? Azonközbe ném váruan V-

2. Reg. 23.

v. 8.

Q

runk

Egy Legio
tezen hat
ezer, hat-
száz, es 66.

runk féleletit, Malchusnak él vága job
fület. Monda JESVS Peternek, for-
dicz hüvelybe fegyvéredet, a mélypo-
hart énnékem adot Atyam nem izome
még azt? Avagy azt vélede, hogy én
ném kérhetem az én Atyamat, es adén
nekem többet tizenket legyo Angyalnal,
mikeppentellyesedik bé az iras? Illete
azert Malchus fület es még gyógyita.

Ez nagy irgalmassaganak czeleke-
detibe, Peldaya által oktat tegedet én
lelkem, hogy inkább szenvedgyed az ha-
borusagot, hogy sem mint az ördögi boz-
zu allast üzzed. Ez peldaya által be töl
te aztis, a mint tanitvanyt tanitotta va-
la, mondvan: jól czelekedgyetek azok-
kal kik tütöket gyűlölnék, ellensége-
nek fület még gyógyitvan, hogy ez czeleke-
detivel ellenséginék kegyetlen zivó-
ket hozza haytana. Nemis akarta hogy
ő érlette, avagy ő mellette valaki még
sértetnek.

Vagyon it ez elmelkedesbe én lélkem

mi

mirol jabadon kellye gondolkodnod tud-
niaillik a te Vradnak jo voltarol. El-
lenségi, vèret zomyuhozzak, ő kedig
sébekeket gyógyitya; kik ha még térese-
kről gondolkodnanak még gyógyittha-
nanak, az gonoz czelekedeteknek indu-
latibannis.

JESVS monda a séregenek, mint
tolvayra ugy jöttetek ki. Tekincz
még Vdvezitőknek alazatos zárvat
ellenségihez. Látrok es tolvayok czele-
kedeti, az egyebeknek valo artas, es tit-
kon valo lappangas; En senkinek ném
artottam, hanem inkább, gyógyitottam,
es a gyülekezetbe tanitottam; de ez a
tű oratok, az én még fogasomra, es an-
nak az sötet segnek hatalma, kinek iz-
gatasabol, sötetbe vilagosság fogni jöt-
tetek.

Az vitezeknek seregi, az Hadna-
gy, es az Sidoknak zolgai még ra-
gadak JESVST.

Lassad én lelkem, mint hatta még

22

fogni

fogni magát **JESVS**, kitaz éghek meg nem foghatnak nagy hatalmaba, á bü-nösöknek kézebe, te éretted rabságra adgya magát. Peldad hogy te is **CHRISTVSERT**, á te testi szabadsgodat, még bagyad fogatni á **CHRISTVS** zolgalattyara, hogy zemed még fogassék, á meg tiltot hiú sagoknak latasitol, füled az gonoz hallastol, kézed á gonoz czelekedetektől, labaid az alnak sagnak utaitol.

Oly kertbe vagy én lelkem, kit az ellenségek sokasága környül vót, honnat ki nem szabadulhacz, hanem ha **CHRISTVS** rabságára adod magadat. *Vram* **JESVS CHRISTVS**, kitulaydon jo akaratodbol, ellenségednek kézekbe attad magadat, adgyad ennekem, minden erzekenysegimnek, á te zolgalatod ala valo még fogasat, hogy á te jo voltod által, érdemlyem zabadulasomat, az örök rabságnak tömléczéből.

Még

Meg fogak **JESVST** es még kötözék. Mely kegyetlenül, mint gyulólt ellenségek, **Christusnak** zent kézeyt hatrá kötöztek, gondolyad kereztyen, ugy hogy minden erek, es inak, még zoritattanak, ugy hogy zent kézei még kezdettek hidegülni, es feketedni, kivel az egheket ki teriezette, feltven hogy kézekből ki né zaladna, mint á templombol mikor még akarak kövezni. Mint gonoz tevót ugy kötözik, es halalra regen itiltetettet. Meg kötözék jóvendo dolgoknak ki jelenteseértis, hogy minket, kik bűneinkbe kötözve tartatunk vala ellenségünknek rabságába, az ő kötözesevel még zabaditana.

Adam vala gonoz tevó á Paradi-czomba, **Christus** kediglen imadsága közöt, á kertbe artatlan vala.

Oh gonoz ellenség, toluayt kérez, ki még foztotta az emberi nemzetet, es meg sebhette, te közötted vagyon Judas sal, még sem latod, vak sötétseged mi-

10a.8.v.59

Miert kötöztetik meg **JESVS**.

2.3

at,

at, artatlant foghz az artalmasert. Kővesd IESVST én lelkem, es tekincz még mint huzzak, es vonjak, á kővek kőzöt sötetbe, mely gyakorta még serti zét labait á kővékbe; mint rangattyak es tazigallyak, nagy dühösségebe mig Annashoz jutnak.

Kerde á Papi Feyedelem JESVST az ő tanitvani felől es tanításáról. Oh alnak zű, es hamisságnak még fent nyelve, ki ném igassagot akarz, halazni az igassagtól, hanem, hamis el tőkillet zandekodnak mogyat kérésed. De heaba, mert á te kőltőt alnakfagod házudot magának. Tanításán tudakozol, kit á templomba halhattal. Nem az, á kerdesnek ugyekezeti, hogy igassagát értséd, hanem hogy Pilatos kezebe adhassad, még fezitesre.

Maga mentesere mégis kegyesen még félel üdvezitők, közönseges helye való tanítást mondgya á templomba, á gyulekezetbe, hova zoktak vala

menni az Sidok. Tudakozik tanitvavani felőlis, kiket hamissán itil vala hogy él hitetet. Tanitvani felől halgat, mert immar él zelletek vala, pártorok fogfagaba.

Mind ez féleletedre Vram, az én életemet tanitod. Magam eletemről, es tanításomról tartozom még félelni, es otalmazni egyebek peldayara. Mas ember életeről kediglen es erkőczéről halgatasra tanitaz, es vetkeynek fédezesere.

Egy az őt allo zolgak közül arczul czápa JESVST. Gonoz es Istentelen zolga, Vra jo akarattyaert, avagy kedveert, lasd én lélkem mint czápya arczul JESVST, mint zikraztanak zent zemei, ez kegyetlen czapas miat, es mint rosa zinu zent orczaya, fél dagadvá még kékült. Oh én Vra IESVS Christusom, kiczoda az á te aytatosid közül, á ki halvan ezt á te czapasodat, ném kőnivez. Nezetek Angyalok,

Lu. 9. v. 56

tekinczêtek czillagzo eghek, ez zórny-
űsegnek nagy vak merő bolondságot.
Oh föld hogy nem vrendulz mégh, ilyen
nylván való artatlan zenvedesen á te
vradnak. Oh nagy békefeg zenvedő
Vr, most mutatod hogy nem jöttel vez-
teni, hanem szabadítani, holot ilj ar-
tatlanságodert való zenvedesédert,
semmi gonozt nem zolaz. Ha gono-
zul zolottam, tegy bizonyfagot á gono-
zrol, ha kediglen jól, miért vérz? Pel-
dat advan nekünk, hogy az mi zajun-
kat bē fogyuk, hogy valamit eztelenül
ne zolyunk, az Vr tiztessége ellen. Hogy
miis tanulunk ellenünk tot bozzusa-
gokat, bēkefegel zenvedni, Es mi kep-
pen Christus azon eyel, sok czufolaso-
kat, zidalmat, es véreseget zenvedet,
teis á te teremtothoz való igaz zere-
medért, zenvedni kézüly.

Vram JESVS ki artatlanul igaz
mondasódert arczul czapatal, engedgi
énnekem igaz vallás tetelt te felő-

le d.

led, gonoz ez hivolkodo bezedektől ad-
gyad, hogy zám bē tétések.

Annas küldē kötözve Caiphaf-
hoz. Gondolyad mély ektelenul, az
undok czel czapo zolgak czelekednek
Annas házanal JESUSSAL, kit ez
mostany időbeis, az együgyekkel zok-
tak czelekedni az vduar hazugi, es tiz-
ta jó erkölcsnek mosleki, még névet-
ven, es még czufolvan az Isten: felőket,
kik latorfagoktól magokat még von-
zak. Ez Christus idestova hurczola-
sa, mind á te nyughatatlanságodnak er-
deme, ki zabadon idestova, zabolanel-
kül, testednek kédvén kéresefêert nyar-
galz, tiztességet kerez, viga fag teűő he-
lyre souarogz. Te kediglen én lelkem
él hagyvan az hiufagoknak Zemlelésit,
es zabad életnek vézedelmes utayt, me-
ny JESVS utan Peterrel, es Janossal ha-
tanulis, hogy lathassad késerves zeme-
iddel Christus czufolasat, es hamis va-
dolását halhassad, kik által magadba

25

tér-

térven tagyad ez vilagnak hamis vigaságait, és itéletit még vétetni. Senki nem tudgya bizonyára, mi gonoszság legyen ez vilagon, hanem csak az, ki IESVS után mégjen minden ügyekezéssel,

Az Papi Fegyedelmek, és az égegyülekezeti hamis bizonyítást keresnek vala. Mint Ioseph ellen Egiptusba, és Putiphar félesege, Susanna ellen az hamis birak Babilonyaba, így ezek hamis bizonyítást keresnek, mindnyáyan kik őzse gyűltek vala, és rezesék valanak Christusra való gyűlöfegbe, kikbe feddi vala a kepmutatást; ez lön oka, hogy hamis tanukat keresnének, hogy őtet még ölhetnek. És mikoron sok hamis bizonyítást jöttek volna, bizonyítástelck nem egyez vala. Végezetre, két hamis tanu monda: mi hallottuk, hogy ő mondotta, él törhetem ezt a kézzel építet templomot, és harmad nap, mas nem kézzel csináltat építhetek.

Ge. 39. v. 19.
Dan. 13.
v. 34.

104. 2. v. 19.

Ezis

Ezis hamis bizonyítást, mert nem az az ertelemel vezik, a mint hallottak vala. Mert Christus azt mondotta vala, bonczatok él ezt a templomot; azok azt mondgyak, hogy él törhetem. Tű bonczatok nem én, mert nem szabad senkinek magat még ölteni. Mas az, hogy az ő maga testéről mondgya vala, nem az Salamon templomaról.

En úgy mond fél költöm, nem fél építem, a mint tű mondgyatok.

Hamis bizonyítást valanak, mert gilkosságot akarnak vala czelekedni. It ézedbe veheted keresztien élme, mely nagy bűn legyen a hazugság, mely Christust halálra adgya, mely az igaz Istent meg utallia: Vrat, birayat, avagy előtte jaroyát, hamis itéletre vizi. Felebarattyat hamis esküvesével, halálra, avagy gyűlöfegre és gyalazatra adgya.

Ezekre IESVS semmit nem felel

mert

mert az, nyilván való hazugság, nem melto féleletre. Ez hamis tanukat halotta es él zenedte, hogy az, ördögnek ellenünk való hamis tanubizonyyságot még rontana, es minket attol még zabaditana.

Fél kélven Caiphas monda, semmit nem félel azokra, melyeket ezek ellened bizonytanak? *IE SVS* mint még kötötétet artatlan barany halgat, mert igazságból ném valanak méltok féleletre, miért hogy hamissáki ualanak. Azértis halgat, hogy névetkezzenek többet, amint vétettének, mas az, ha zinte félelneis, még nem változtatnak ellene való dühösségeket; nagy bolczesegétis mutatna, tudvan hogy akar mit félelne mindennek karomlassal vénnek éleit, es ellensegek lèven minyan, jora nem vénnek féleletit.

Peldatis aduan, hogy ellenünk való ragalmazoknak ragalmazasara né félelyünk, hanem békefeg zenedesbe hal

gatással, enyhítsük, fél geryedet bozúságokat, hogy sem mint heaba való zolasunkkal, ellensegünknek ügyekezeteiket élesítsük ellenünk.

Kénzeritelek tegedet az elő Istenre hogy mond még nekünk, ha te vagy a Christus, az a Isten fia? Nem igazságot keres ez alnak Caiphas, de hogy mentsegenekül lennének Isten előtt, es hogy az Isten névet né lattatnak még utalni, monda *IE SVS* Caiphasnak: Te mondad, mert én vagyok. Mostantol fogva, még lattatnak az embernek fiat, ülni az Istennek ereyének jobya felől, es él jüni az éghi félhóbe. Akkor az Papi feyedelé még zakazta ruhayat mondva, karólast zola. Oh magad gonossága miat, még vákult Papi feyedelé, né vezed ez edbe, hogy *IE SVS* karólast né zol, hané igazságot kérdettel, igazságot félelt; te zolaz, karomlast, mert a mi Istene, még nem adod, az Isten fiat puzta teremtet allatnak itiled lenni. Az zol karomlast, az ki még

utalya az Isten zavát. Peldad kereszt-
tyen IESVS feleleti, ki alhatatoson Istē
fianak valla magát: így, sēmi el mulādo
dolgoknak tekintetiért, az igassagnak
vallas tetelitől, el nem kel allani, ha-
nem mind halalig JESUSSAL alhata-
tosoknak kellenni.

Akkoron orczayara pōkenek es
arczul vérek őtet. Gondold még én
lelkem, ez artatlan baranynak enge-
delmességet, arczul czyapyak draga
zent orczayat, kire az Angyalok ki-
vanatossagal neznék: kitől a Náp fe-
nyességet vezen, mély undok torhak-
kal, bűdos gyomroknak es tūdeyeknek
rutsagaval pōgdōsók. Es orczayat bē
fēdven vérik, nyakat, es feyet, Prophe-
tali ugy mond Christe, ki vér tegedet.

Lassad kereszttyen, hogy ez fértelmes
czelekedetbe tars né legy, gonoz lelkiif-
meretednek még fertezet gondolati-
val, kibe Christusnak abrazattya lako-
zik. Ha JESVSROL igaz Istenről

es

es emberől, igaz valla nem tesz, pōg-
dōsód. Ha CHRISTVS hīveit ragal-
mazod, tagayt ūldōzód, es kérgeted,
JESVSST pōgdōsód.

Azokis JESVS orczayara pōknek,
kik zent tēstét az Oltari zentsegebe mel-
tatlan vėzik, czyak fertelmes nyalokal
rutittyak. Azokis pōgdōsók kik Istent
kegyelmességebe, igassagaba, gondvise-
lesebe, bűdōs zayok által zolyak.

Feyet JESVSNAK azok kōtik bē, kik
hogy Zabadon mindent czelekedhesse-
nek, gonoz czelekedetekkel czufollyak,
irgalmassagal valo tūrēset névetik,
hogy igen irgalmas es kegyelmes, es ezo-
kal bűnt czelekednek zabadon, semmi
félelemnelkül: A kik az Istennek ray-
tok valo abrazattyat, bűnnek undok
kezkeneyével bē kōtik: A kik joert go-
nozt adnak: A kik az Isten igaz isme-
retit, bēnnek be fēdezik, kik tudvan es
értven az igassagot, mégis ellene tusa-
kodnak.

Nya-

Kik pōk-
nek IESVS
orczaara.

Mit jelent
IESVS
nyaka vé-
rese.

Nyakat verik JESVSNAK, kik za-
yokkal valyak Christust, zúvókbe ke-
diglen tagadgyak, gonoz czelekedetek-
kel. Hatul czyapyak nyakon, kik hi-
zelkednek neki kulső imadsagokkal, ma-
gok ayanlasával, hatul kedig gonoz
czelekedetekkel verik.

Kik cza-
py
ak arcu-
l
IESVST.

Christust arczul czyapiak, kik ez vi-
lagi tizteffegyet nagyobnak böczülik az
Isten tizteffegenél. Hatul nyakon cza-
pyak, kik felebarattyokat hatok megera-
galmazzak. Christus nyakon vérese,
peldankra adatot, hogy miis, hatunk
méget valo ragalmazoknak, gonoz ve-
resegeket, békeséget szenvedgyük.

Peter kediglen futózik vala á
tűznél. Ezek az Istentelen czelekedet-
tek még leven, Peter, es Ianos tavol kő-
vetven JESVST. Ismeri vala az Papi
Fejedelem Ianost es be mene IESVS u-
tan, Peter kővül marada. Ki menven
vizontag Ianos, monda az ayton allo
zolgalo leanynak, hogy Petert bé bocza-

tana,

tana, es bé menven, al vala á Zolgak-
kal, á tűz mellet, es monda neki á zol-
galo Leani. Nem de te is ez ember tanit-
vanya vagy? Monda Peter, nem va-
gyok, es mindgyart á Kakaz zola, maz-
zoris, mas zolgalo Leany kérdesere, még
tagada eskuvessel. Harmadzor Mal-
chus attya fia, kinek fület él vagta va-
la, kérdesere eskuvessel, es atokkal még
tagada, ismet zola á kakas. Mély éset
sokkal nagyob gyalazattyara volt Pe-
ternek, hogy sem mynt halalra atta vol-
na magát, holot előzőr Leanyzo által
tudatik ki erőtlensége, hogy sem mint
ferfiak által, kibe magaba valo bizo-
dalma inkább még gyalaztatek, hogy
sem mint ferfiu előt. Vgy hogy sem Cai-
phas előt, sem á tanacz előt, nem ta-
gadta még az ő Mésterét, hanem két-
zer czyak alavalo zolgalo Leanyok ker-
desere, ez is czyak ayton allo volt.

Mind ezekből elmelkedhetel, hogy
minden féle renden valo emberi allat,

Mar 14. v.

68. v. 72.

Matth. 26.

v. 71.

Kik reze-
sultenek
IESVS ha-
lalaba.

R

IE-

JESVS halálába rézes volt, Mind Vr, mind azzony, mind zolga,, mind zolgaio leani, es zenvedese által még váltattanak. Arrolis elmelkedgyel, hogy az bűnnek ez tulaydonfaga, hogy egykőből másikra, es nagyobra menyen, ez Peter Peldayaba : holot előzőr, csak imigy, amugy tagada még, annak utanna esküűessél, harmadzor ugyan atokkal, hogy nem ismeri. Ez á bűnnek tulaydonfaga, ha első kezdetinek, pœnitentia tartas által ellene nem allaz, nagyobbat probaltat az, utan veled. Ha kerded, mint tagada? ugy hogy tanitvanyának tagada magat lenni, sőt azt monda hogy ingien sem ismeri. Gondolyadez elmelkedesbe én lelkem, IESVS mind eny kinyay közöttis, vizza fordulvan Peterre tekint, belső tekintetivel, mivel hogy nagy gongya vala tanitvanyanak ésetin. Ezenközbe ezebe vezi magat Peter, mindgyart, ki menven az, még tagadas helyeről, késer

ves

ves könyhullatásával bűneyt mosogatya. Sir vala Peter keservesé nem az bűnnek büntetescért, hanem az, ő Zerelmes Mesterének tagadasaért, kit mindē kynnal inkább érez, vala. Lasd még en lelkem elmelkedesedbe, hul esik él Peter, egy él vetet zolgaio zemely élőt vilagi emberek közöt, nem á kértbe, sem á templomba, hanem az, Papi Feyedelem palotayaba, zolgak közöt. Papi feyedelē Vduara, ez vilagi zur zavarnak helye, mint az, Féyedelmek, es Vrak, palotay: Az Zolgak az ördögök, á Leani á testi kivanfag, á Tűz á gonozoknak fél geryedet tarsasagok, holot á bűnnek ismereti tavul eset. Te kediglen keresztien élme ki CHRISTVST bezédéddel avagy czelekedetteddel még tagadtad, meny ki Peterrel á gonozoknak tarsasagi közül, bankodgyal, keservesen siry, es ohaicz, tudvan hogy Isten előt kedves á még terő bűnösnek, zűbol valot öredelmenek aldozattya.

R 2

Ez

Gyakorta ember ot esik el, holot ingien sem uelne.

Mint tagadgyak meg az emberek IESVST.

Ez az pœnitentianak modgya. Vétkezettel. Niugodgyal, bankodgyal es síry. Oh meli, bodog köny hullatas az, mely az Isten ellen valo vétket könyhullatással mosogattya. Nem monta magaba, mint ez mostani zemtelen vilagnak fia zokták mondani, semmi az, még boczattya Isten, hanem; hogy Istenis még boczassa, az, meli testbe vétkezett vala, azont vonza késerű banatra, es zúból zarmazot könyhullatásra.

Emlékezzel én lelkem tovab elmelkedesedbe, mély nagy nyughatatlan ságot, azon eyel szenvedet az, artatlan IESVS, holot zent zemei almot nem foghattak, nagy saydalmi miat testének.

Tekincz még aztis, miczoda zidalommal, az, sok lator zolgak közöt, alazatoson kötözve allot, zemermetesen zent orczayat, es zemejt földre le haytotta, senkinek semmit nē zolván, mintha nylván valo bűnbe talaltatot volna, ozlophoz kötöztetven. Meny eleybe oh én lelkem ez kegyes Vradnak, es

mond

mondgyad neki. Oh én Vram, es Istennem, miczoda helyre akadtal bizonyára ez, az sötetsegnek zörnyű oraya, én erdemlettem mind ezeket, sőt ezeknélis nagyobakat. Köttes helyedbe engemet, mert én vagyok a vétkes, éngem kérestenek, es te read artatlanra akadtanak.

Reggel mikor még virradot volna özze gyűlenek a Papi Feyedelmék, es az kösség közül az öreg nepek IESVS ellen tanaczba. Gondolkodgyal én lelkem, menyre zomjubozzak vala az hűtötlen Sidok IESVS halalat, kik jo reggel hogy hamareb élvezthetnék, halalra valo sententia adásra özze gyűltenek vala. Kétzer tartanak tanaczot, éiel tik zo élöt, mikor Annashoz vivek, es mikor Caiphas kenzerites alatt kérde, hogy még mondana neki ha ő volna az Isten fia. Io reggelis özze gyűlnek, mert nem vala elég okok, Pilatos előtt valo vadolasra. Azert kérdik ez gyűlekezetbeis, ha te

R 3

vagy

vagy á Christus. Ezeknekis hasonlatoskeppen félel. Ha úgy mond JESVS, még mondomis tű nektek nem hízték ennekem, mint az elót sem hittetek, sem bezedimnek sem czelekedetimnek. Ha én kerdelek tütöket ennekem még nem féleltek, él sem boczatotok.

Mondanak neki, te vagy tehát Isten fia. Monda JESVS tű mondgyatok hogy én vagyok. Mint ha mondana. En nem mondom, sem tagadom, hanem tű mondgyatok, hanem híztékis. Vgy rendelven féleletit, hogy igazatis mondgyon, es az ő zava botran kozast né adgyon, az eo gonoz ügyekzeteknek czelekedetire. Mi zűkseg mondgyak tób bizonyfag, mi zayabol hallottuk. Oh gonoz hamissag, Isten tiztességet hallyatok, JESVS zayabol, kiert kerezst fat nem erdemlene.

Meg kötözven JESVST vivék Pilatoshoz. Pilatos Czarar tiztartoya vala Jerusalembé, ki egyedül halal-

ra itilhet vala. Azert vizik hozza hogy nekik mentsegék lenne, hogy nem ők ölnék még, hanem Pilatus. Kötözve vizik JESVST, sok idegen nép közöt kik az innep napra jöttek vala, hogy inkább hirébe, nevebe, gyalaztatnék.

Gondolkodgyal én lelkem, mély nagy gyalazattal vizik, kialtván mindennek hallattyara, jóvel hitető, jóvel mostan vége lézen á te gonossagodnak.

Larvan Judas hogy meg sententiaztatot volna JESVS. Pænitentiat akarvan Judas tartani de hazontalant, miért hogy remensagnelkül vala, még vive az karmincz, ezüst penzt, kin JESVST él adta vala. Mondvan: vétkeztem, él arulvan az igaz vért.

Lassad kereztyen, az arulo magarol ad bizonyfagot, es azoknak kik hamissan halalra karhozதாக zayokat be dugya. Azok kediglen mondának, mi közünk hozza, te lassad, mint ha mondanak, á te bűnődbe mi nem vagyunk rezések.

†Halalra
adatot.

Czuda vak merő es hamis félelet. Hallyak hogy artatlã vért vőttek még, mégis artatlanoknak mondgyak magokat. Az arulonak él adasaba vétik á bűnt. Ez az Sido Papoknak keményzívét vadollya, kik Judas pœnitentiarol, peldat magok még ismeretire nem vőttenek.

Nagy ve-
tek istene-
lőt, az ar-
talan vér
arulas.

Es él vetven á pênzt á templom-
ba, fél akazta magát. Czuda Isten-
nek itileti: kevelységebe fél fualkod-
van, tarsa lón az sötetsebbe lakozo ör-
dögnek. Fel akaztasaba, torokat foytya
még nyelvvel együt, mert igaz meste-
rét, es Vrat harmincz peznek Zerző-
desebe ada él. Harmad oka, hogy ez Isten
telen czelekedetnek gonozsagaert mel-
tatlanak itiltetnek, kinék fértelmes ha-
lala se az egh közöt né lenne, se á föl-
dön tekintetes. Mert nem czyak az
artatlan vérnek él adasat még nem zá-
na, ugy á mint kel vala, hanem maga
halalabais vezesülni akara.

Be nem menenek ōk átörvény

haz-

hazba hogy még ne ferteztetne-
nek. Oh vak bolondsagnak nagy I-
stentelensege, mas ember hazaba valo
menesektől, feltik ferteztetéseket, es
magok alnaksagokból valo ferteztete-
seket nem feltik. Idegeni Nemzet biro
hazához nem mernek menni, es atty-
ok fianak artatlan véret akariak onta-
ny, kit nem hogy bűnnek tartananak,
sőt inkább azon örvendezzenek, hogy
hamareb még ölethetnék. Ezekhez
hasonlatosok azok, kik egyebekbe ki-
czidvetket latvan még félemlenek, es
magokat még vonzak tőlök, magok ha-
tulvetet izakyokba, még rakodot bű-
nokat nem ismerik.

Pilatos ki menven hozzayok
monda: miczoda vadolast hoztok
ez emberellen. Latvan Pilatos
hogy kötözve attak kézebe IESVSST Ro-
majak zokasa zereent, sententiat nem
akar mondani, mig nem erti okat fogsa-
ganak, es ő nekiis maga otalmara va-
lo üdöt nem adna.

Lelki fer-
tez tetes
nagyob á
testinel.

Ha

Ez világi
tekintetert
sok artat-
lan vér
vez el.

Matth. 22.
v. 16.

Ha gonoz tevő nem volna ez, te kézedbe nem attuk volna. *Mintha mondanak, mi oly igazak vagyunk, es oly igazság zerevők, hogy czyak kissé zönknakis hitelének kellené lenni. My az ő czelekedetit még vizsgál-
tuk, es meltonak itiltük az halálra, es ez okon adgyuk té kézedbe, hogy még büntetteffek; nemis zűkség, hogy erről tob tanacz legyen. Hasonlo keppen sok helyeken törtinik, hogy magok hanyo vető emberek tekintetiért, kazdag sago-
kert, Vrasagokert, tizt vifelesékert, sok artatlanokat él veztenek, avagy gyalazatba eytenek, karuallasba hoz-
nak. Hamis Sidok nyelvetek vallasa hogy az Istennek utat igazságba tanit-
tya, mégis gonoz tevőnek mondgyatok: betegeteket, halottatokat, belpoklosto-
kat, vakokat, Santakat, gutta ütötte-
ket, viz korságbelieket, zemetek latt-
ra még gyogitot, még sem zegyenlitek gonoz tevőnek mondani.*

Monda nekik Pilatos, vigyetek

él

él tűötet, es á tű törvényetek ze-
rentitilyetek. *Tudvan Pilatos J E-
SVSNAK artatlanságot, hogy gyűlö-
ségből attak volna ő kezebe, azért mód-
gya. Ha á tű kérdetek elég sententia
neki, én ez iteletbené átom magamat,
mély félelet által, Christus halalatol
tartoztattya vala őket. Mert nemely
büntetesre az Romai Czazar zabad-
ságot adot vala nekik, halalon kövül, ki-
nek sententia mondasat Pilatosra hatta
vala.*

Nekünk fenkit nem zabad
még ölnunk. Ez hamis mon-
dastokis ellenetek vagyon gonoz Sidok,
holot kőzöttetek halálra sententiazta-
tok az artatlant. Ezekhez hasonlato-
sok, minden vérontásra valo Tanacza-
dok, Izgatok, Procatorok, avagy tudvan
felebarattyok artatlanságot, halgatnak,
mikor az Istenelē tanacznak ellene al-
hatnanak, es az artatlant még zabadit
hatnak, es meg nem Zabadittyak.

Ha gonoz tevő á CHRISTVS,

miert

Kik réze-
sek az ver-
ontasba.

miert nem szabad még élni ha az innep nap ál előttetek, miért kialtyatok fe- zisd még, fezisd még.

Ezt talaltuk az mi nemzetünknek él forditoyat, es tiltani Czazarnak ado adast. Oh hamis alnaksag, menizer tû magatok Mestereteknek mondottatok, igaz Isten paranczolatlyat es annak magyarázattyat tôle hallottatok. Menizer tanitását vizsgál- totok, soha semmi akadalt benne nem talaltatok, mégis zemtelenül, á tû nemzeteteknek él forditoyanak mérítetek mondani. Nem de nem Herodesnek zolgaival jötteteke CHRISTVS probalására, hogy még kerdgyetek, ha zabade Czazarnak adot adni avagy nem? Oh orczatlan czalard Satan- nak mérges kőlykei, nem hallátok mit mōda, á ki Czazare, adgyatok még Czazarnak, á ki Istene, Istennek. Mind ezeket, mint heaba valo bizonyosságokat Pilatos hatra vet. Az harmadikra megyen CHRISTVS kiralynak mond-

Matth. 22.
v. 16.

gya magát, mely ellenkezik vala, Czazari méltóság, holot ő vala Sidoknak Feyedelme.

Pilatos be mene JESVS HOZ, es kerde őtet, te vagye az Sidok kiralya? Mint ha mōndaná igaz e, az á mit az Sidok te felőled mondanak, hogj az Orzagot magadnak akarod tu laydonítani. Mint ha ezzel mevetne az Sidok vadolasát. Te zegeni alazatos, es mezitelen, kinek senki segítsege ninczen, vadoltatol, az orzag kívánafrol, kire nagy erő es nagy kincz kíván- tatnek.

Monda JESVS, az én orzagom nem ez vilagi orzag. Az mely hatalommal es erővel kiraly vagyok annak eredeti ninczen ez vilagi valasztasbol, sem indulatbol. Kiraly vagyok, de nem olyan kinek itilz. Ez vilagi Feyedelemsegtől futottam, es arra semmi jelt nem attam. Vitezi sem voltak, hanem együgyű tanitvani, Lovai sem voltak, penze sem volt, hanem kuldu-

Ap. 17. v. 14.

lasaualett, kat loüu börzekere sem uolt,
harem gyalog art. Nem tagadgya, tel-
lyességgel magat kiralynak lenni: mert
bizonyara ő vala kiralyoknak kiralya,

Te kediglen én lelkem kinek mondod
lenni ezt az, még kötötetet barant?

Vralkodo Vrnak es hatalmas kiraly-
nak. Ha ez igi vagyon, még lasd jól
mint kötötted magadat ez, hatalmas ki-
ralynak zolgalattyara. Ennek ez vilag-
on, csak hova feyet le haythassa sem
volt. Lashacza mint vagyon, á te éle-
ted ez vilagon, mi kazdasággal birz,
mi jozaghöz ragazkodtal, kibe Chri-
stusnak reze nem volt ez vilagon, mit
czalogatod magadat, czyak nével mód-
van magadat Christus követőyének, a-
vagy tanítvani követőinek, holot ugy
ragazkodtal ez vilaghoz, mint akar
mély Kiraly, Czazar, auagy Feyedelem.

Nem mondgya Christus hogy az én
Orzagom ninczen it, hanem, ninczen
innet á földről; Holot ez földön is Vral-
kodik, mindeneket bölcseségevel igaz-

gat-

Lu. 9. v. 57.

Lu. 1. v. 33.

gatvan, es rendelven. Oróktól fogva
rendeltetet orzaga vagyon, mind men-
jorzagba, mind, ez földön kinek vege-
sem lezen: Siha, onnat felyül
vagyon Feyedelemsege, nem emberek-
től.

Ki mene ismet Pilatos az Sidok-
hoz, es monda nekik, én semmi
okot nem talalok benne. Mert sem
Czazar, sē Pilatos nē gondol vala egy-
ebrol, hanem ez földi orzagrol, ezokon
menti Christust az Sidok ellē, mondvā:
hogy ő semmi büntetesre valo okot nem
talal benne. Honnat nylvan ki teczik,
hogy merő irigységből akaryak él vezte-
ni. Gyakorta törtinik hogy ez vilagi
emberek job itilletet tegyenek, hogy sem-
mint az Papi feyedelmek, az poganyok,
hogy sem mint á kéreztienek. Sok hely-
en ez az Istentelenség, él arradot, hogy
az gonoz, tevőknek, partyokat fogyak,
nehatalam még az Egyhazi embere-
kís, kiket igaz törvény zerent, még bün-
tetnenek ez vilagi birak.

Nem

Nem leven elegendő bizonyosságok, ez Pilatos maga menteséről, kiáltással vezik éleit.

A népet félhaborította, tanítván Galilæától fogva mind eddig.

Mas hamis okot kéresnek, úgy mint kőzönseges bekeségnek, haborítóyanak vadollyak, ki az, kősseget tanította, es elhitteti mas rendtartásra, Igy czelekednek az, hamisságnak követőis, kiknek igazságok ninczen az igazsághoz, kiáltással nyomják el az igazságot. Ez módhatatlan nagy alázatosságot, gondold még én lelkem á te üdvözítődnék, hogy vilagnak hatalmas biraya leven, Pogan biro clót akarta még itiltetni dolgot, az, Sidok ellen. Ez teneked nagy példadra legyen, ki jöttel az CHRISTUSNAK tarsaságába. hogy követőyellenel á te Méstereid czelekedetinek, hogy még né haborodgyal, se még ne morduly az te itiloydellen, avagy vadoloid ellen, mikor artatlan sagodat tudod. Aztis gondolyad, hogy hamis va-

doloi Christusnak azok, kik vélekedésbe vadnak Christus felől, mint az Eretnekek, az Poganok, Sidokkal együtt.

Hamissá vadolyak Christust az okis, kik Istent vétik okokka bűnöknek. Hamissán vadolyak, kik hamis czelekedetekkel bűtöket oczmanittyak. Azokis kik hűt által ismerik, de életekkel ellene mondanak. Mind ez hamis ellene való vadolasokat, mely czenendez elmevel zenvette JESVS, gondolyad élmedbe, es magadat hogy hasonlo hamis vadolasba né esél, zorgalmatoson otalmazzad.

Halvan Pilatos hogy Galilæából való ember volna JESVS, küldte JESVST Herodeshez, ki akkor Jerusalembé vala. Herodeshez küldi mint birtokabeli embert, tiztességet teven neki, hogy avagy él boczatana, avagy karhoztatna. Peldat advan hogy senki magat mas ember tiztibe ne átana, (noha az elöt ellensegek valának egy mas közöt) még ellensege igaz-

Giakorta,
á rizta i.
gassag, ki
altas által
el nyomat-
tatik.

Heb. 12. v. 3

sagabais, avagy jozagaba, avagy joba-
gya törvényebe, kin hatalma ninczen.
Vélven aztis Pilatos, hogy netalam-
tan őis ertette, hogy gyűlösegből akary-
ak még ölni, hogy né legyen kételen
még sententiazni, az Papi Feyedelmek
dühösségere. Oh én lelkem, elmelked-
gyel meny zantalan sokaság között, na-
gy gyalazatoson vittek V runkat Ieru-
salem uczain, hayadonfővel, mezitlab:
meny sok karomlast ez utba hallot, me-
ny atkot, meni zidalmat; te kediglen
mindenkor kedved zerent valo dolgok-
ba, dicziretidbe, emberek között tizteffeg
kivanasra ügyekezél. Sőt haragzol
magadba, dulz, fulz, ha valami oly dol-
gokba foglalnak előtted jaroyd, á hul á
testi kivanság elő nem mehet, ugy mint
alavalo dolgoknak czelekedetibe, auagy
alazatosagba pironkodol, z egyenkedel,
azt akarnad, hogy azt senki se latna se
tudna. Kerdi vala Herodes sok
zoval JESVST. Ez alnak rokais, nen-
igassagnak tanulasaert tudakozik V

runk.

runktol, hanem heaba valo dolgoknak
értekezesevel fogdossa: vi dolgokat a-
karvan tőle erteny; Ezokon semmit ne
ki nem felel. Mert nem vala melto,
fertelmes vétkejert, sem czudatetelit
latni, az még kötőztetet Baranynak,
sem kediglen kerdesere valo feleletire.
Elég czuda vala az, hogy az hatal-
massagnak Istenének lattya vala előtte
valo még kötőzcsit, mély minden czu-
dakot fellyül halad vala. Ebből ta-
nulthacz. én lelkem, hogj emberi tekin-
tetért, sükségnelkül nem kél zolanod se
czelekedned, kiből Istennek nagyobb dü-
czősege nem következik. Ittis erőssen
es alhatatoson vadollyak á Papi Feye-
delmek JESVST, az hamissak, á ha-
missak á hamisnal, kit czyak feyele ha-
ytva halgat. Peldad ez JESVS hal-
gatasaba, hogy né mindenkor, sem min-
denút, se mindē ember előt kél az igaz-
ság felől feleletet adni, hanē halgatni
kél, mikor az igaz mondasnak semmi
béli nem adatik, a diznok eleibe nem io-
á gyongyot hanni.

S 2

He

Miert I E-
S VS Hero-
desnek nem
felel.

Halgatas-
nak haz-
nes Pelda-
ya.

Herodes még utala őtet minden népevel. *Latvan Herodes hogy semmit JESVS BOL ki nem véhet, halgatásával, minden heaba való kerdesit, á Sidok vadolasával együt még utalya; úgy mint bolondot feyer ruhába öltöztete, sok zidalmas bozúsággal, együt vduara népevel illetven, viza küldi Pilatoshoz. Lassád én lelkem miczoda ruhába nagy gyalazatoson azon zantalan nép között kötözve vizik üdüezítődet. Így czelekedik ez vilagis az ő tagaival; de Christussal együt, job a gonozoktól még utaltatni, hogy sem mint az hizelkedőtől diczirtetni. Ebbe az feyer ruhában Christusnak artatlansága mutattatik, kit Herodes czufolaskeppen ada JESVSRA. Mert ez az artatlan Istennek Baranya, tiztaságnak jele alat, véve fél az mi undok vetkeinknek terhét. Mély feyer ruha jelenti az Albat, kit a pap ruhában félyül vezen, mikor az zent aldozath. kézü. Azt se féleicz el én lelkem*

hogy

Pf. 83. v. 11

Pf. 140. v. 5

hogy minden öltézeti az Egyhazi embernek nagy mélyfégestudományokkal, vadnak be foglaltatva.

Első az Humeral, kit mindeneknek előtte feyer tezen, jegzi az Christus orzcaynak bé fedését, Annas hazanal, ki alat, arczul es nyakon vérek. Másod, az feyer hozzu ruha, iegyzi a czuf ruhát, kit Albanak neveznek, kibe Herodes öltöztete. Harmad, az Eo kivel be övedzik, az kötelet jegzi kivel az ozlophoz kötöztetet vala. Negyed az Casula, a barsoni ruha, kit nyakába vctenek, Pilatos hazába a vitezek. A Stola, a kötelet kit nyakába vétettek. Az Manipulus, jegzi a kötelet kivel zent kezei hatra kötöttének. A tövis korona jegzi, az Püspök feyebe való sco phiumot, avagy mitrat, es az Papoknak pilisset. Az Püspöki palcza, jegzi a nad zalat, kit kezébe adtak az vitezek. Mind ezek az Egyhazi ember öltözeti, jegzik Christus szenvedésebe való artatlanságot. Kire ez ruha

Az Papi öltözet mit jegyezzen.

által intettetik, ez zent aldózatához
kezelő Pap. Az feyen való tiz a ru-
ha, jegzi az igaz Istenbe való remense-
get, kit Z. Pal údvessének sisakianak
nevez. Az örökre való dolgoknak ke-
diglen remensege, igazit az elmulan-
do dolgoknak még utalásara; kit mikor
feyere vét az pap, jelenti az által, ez
vilagi hiúságoknak még utalását. Ki
ha külömben czelekedik annal á mint
jegyez, CHRISTVSZT czufoloya. A hoz-
zu Alba eimyenek, es zivének tiz tafa-
gat; az Stola, Manipulus, es Cingulus,
zent életet, kikkel Christus hoz, zabad a
karattya zerezt kötötetet; A Casula
ki mindencket felyül be főd, az zere-
tet jelenti, es züntelen Christus kérez-
tinek hordozását. Ez nap Herodes es
Pilatos, CHRISTVSZT szenvedese na-
p्यान bekelenek még. Oh atkozot ba-
ratsag, ki ez artatlan baranynak zen-
vedesibe erősitetik. Mikor tudniaillik
á test es az ördög az artatlanok zenve-
desebe egymás közt baratsagot teznek.

Christus tagainak üldözesebe, es kergete-
tesebe egyesülnek. Mikor á test, es á lé-
lek, Christus Szenvedese ellé, baratsagot
tartanak. Mikor az Zerzetes, ez vilag
gal egyesül, es testenek kivásagit keresi.
Ezek között emlekeztek az hü elme,
ellésegevel még bekelteni Christus pelda
ya által, ki még á gonozok közöttis, ez
napő szenvedesebe békeséget zérzet. Ar-
rolis gondolkodgyal, mély nagy saratsa-
ga volt az, my údvezitönknek, egik bi-
rotol masikhoz, vitetetni, Anna stol Cai-
phashoz, Caiphastol Pilatoshoz, Pilato-
stol Herodeshez, Herodestol Pilatoshoz,
mindenkor kedig kötözve. Kinek emle-
kezetiert, mi se vönyuk még magunkat
ha az Vrnak akarattya lezen, Birak, es
Feyedelmek éleibe vitetetünk, mert mē
től gonozbak es kegyetlőbek, annak tiz-
tessegesb vallastetellel Coronasztatunk
még. annak felette ne zugolodgyal, se ne
törödgyel magadba, avag jegyebek elöt,
ha egy heliről, masua küldettétel, az zēt
Engedelemtől, mas alab való helyre,

Christus
az gonozok
közöt be-
keséget ze-
rez.

Szerzetes
emberek-
nek zep
Pelda.

avagy kemenyeb elől jaro birtoka alaholot IESVS egik Istentelentől, másik Istentelenhez küldettetet. Kiknek semmi nehezsegekre valózot nē adot, kivel inkább ellene való dühösségeket, fel indithatna. Mikor modgya nem volt á feleletbe, hálगतot, te is ugy czelekedgyel ha tőkellertes akarz lenni.

Eozze hivan Pilatos az Papi Feyedelmeket, es az tizt viselőket. Midőn ismet Vdvezitőnk Pilatoshoz vizza vitettetet volna, monda az Sidoknak. En előmbe hoztatok ezt az embert, ugy mint ki á kősséget él hitette, es ime én tū előttetek kerdiven semmi okot nem talaltam ez emberbe; sem Herodes, kihez küldöttelck tūtőket, es semmi halalra való dolga nem törtint neki, még büntetem azert, es el boczatom. Ezt mondvan Pilatos, menti Christust artatlansagaert, az felyül még mondot okokbol, kit az utan hamissan, lélki ismereti ellen, Czazartol való féltebe még őle. Hallyad vak

Christust
menti Pi-
latos az Si-
dok előt.

Sido,

Sido, halliad kegyetlen pogan, sem Herodes, sem Pilatos halalra való okot nē talal IESVSBA, hanem csak czufolasaba, halalába, félelemért, es egyebek kiáltásaert rezesült.

Zokastok vagyō tū nektek, hogy egyet él boczassák Hufuet napyan. Modot keresven Pilatos IESVS zabaditasaba, kinek erti vala sok jegyekből való artatlansagat, az Sidok zokasaval akarya IESVST él erezteni. Mély zokas az Egiptusbeli fogsagnak még zabaditasanak emlekezetire, minden eztendőbe még tartatik vala. Itilven Pilatos, hogy IESVST inkább még zabadithatna, holot tellyességel artatlan, hogy sem mint Barlabast, á nylván való tolvait es gilkost, ki á varosbéli tamadaskor embert őlt vala. De az Istentelen Papi Feyedelmek, á nylván való gilkost kivanyak IESVS helyet, hogy él boczassa Pilatos. Oh nagy mód hatatlan irigsegbeli váksag. Oh meg dühűt eztelenseg, miért az nylvā va-

S 5

lo

Sok lator
kialtasára
az artat-
lan elvez.

lo toluajt mondod hogy él érezzek, az életnek Vrat kediglen még akarod öletni, a gilkost hogy többet ölyön él ereszted. Oh atkozot czerelés, kibe az igazság még öletik, az hamisság még szabadul, a lator még menekedik, sok lator kialtasára, ez vilagnak Vra még öletik. Mit nyeretek gonoz Sidok ez Istentelen czerelésekbe, az lator Zabadasaba, Orzagtok él puztula, varostok fundamentomabol ki törettetek, temptomatokba egy kő az masikon még nem marada, az zabadság mellet, a lator otalmaba, arulo segítsegebe, Vratok ellen valotamadasba, minden zabadsagtok él véze. Sem Feyedelmetek, sem Orzagtok, sem varostok, sem templomok, ez hamis czerelés miat. Oh még vákult Magyar orzag, te hozad illik ez a sententia.

Kik reze-
sek latrok
patrociniumyaba.

Ez gonoz czerelésbe rezesülnek az Feyedelmek, vtrak, varosbeli birak, Tiztartok, kik az nilvan valo latroknak partyo-

kat.

kat fogyak, kik tiztekre fél emelnek hamissakat, kik vér zopokat, nagyobaknak böczülenek, hogy semmint az együgyű Isten felöket, bizelkedő czelczapoknak tizteket oztanak, az jamborokat hatravetik. Annak felette, mindē gonoz, es feslet erkölcsnek fél magasztalásaba, meltatlan Zémclyeknek tiztekre való fél emelésébe, penzert, baratságot, emberi tekintetert, az jamboroknak hatravetesébe. Az tanacz adok is ez czerelésbe tarsok, mint a Papi Feyedelmek, es kiralyok, Pilatossal együt, kik bizelkedőknek tanaczokat vezik. Barlabasert kiált, minden, valaki el hadgya Istentől rendeltetet hívátallyat, kit bizonyos Zerzetbe Istē a kar üdveziteni, onnat lagyab Zerzetbe ügyekezik. Barlabasert kiált, a ki testi zabadságot kíván az lélek ellen; a ki az jot él hogyvan, gonozt czelekedik, a ki ez vilagiert kiált, az mas vilagit hatra hagyva, a ki értve az igazságot, emberek tekintetiért, az joknak czelekedetitol még fogjak magokat

Gonoz tanacz adok hasonlok az czelekedőkhez.

Bar-

Barlabasert kiált, á ki az Isteni zolgalatot hatra hagyvan, ez vilagi zorgalmatosságba mérül.

Mikor Pilatos az Itileo zekbe ülne, hozza küldé félesege mondvan: semmi közöd né legyen ez igazgal. Latvan az órdög bizonyos jelekből, CHRISTVS artatlan szenvedést, es nagy bekefegél túresét, minden hamis vadolasoknak, ottan kezd gondolkodni, hogy az ő ingerleséből inditatot, Christus artatlan szenvedése miatt, kart ne vallana, azért jelenik még latasba Pilatos félesége nek, hogy né atsa magát CHRISTVS halalaba. Mert vézi vala ézebe Christus szenvedeséből, nagy dolgoknak követ kezeti. Lattya vala az Sötetsebbe ülő zét atyaknak zokatlá őremeket, Lazar lelkenek azok közül valo szabadulasat, Christus paranczolattya. Annak félette egez Prophetaknak tudgya vala minden irasit, es Christusba czudatetelek által lattya vala be tellyesedé-

sét.

Ioan. 11.

sét. Esaiasnal nilva erti vala Christus szenvedesének nagy haznat. De akkor inkább ueve ezebe, alnak tanaczabol valo karvallasat, mikor IESVS á keresztfan nagy kiáltással léket, ki boczata.

Pilatos által, es félesege tanaczaval akarya vala még szabadulasunknak érdemét tartoztatni, de CHRISTVS, az él kezdet szenvedesbe, nem al hatra. Eleg alnak ellenség, Adamba, es Evaba valo kegyetlen birodalmod alatt valo rabsagunk, Pilatosba, es feleségebe valo remenséged, még nem ment, az hamisfan kéresét jozagnak él veztesetol.

Latvan Pilatos hogy semmit nem haznalna, hanem inkább tamadas lenne. Ez vilagnak hamis itileti még teczik, az Christus emberi tekintetert valo karhoztatasaba. Pilatos hogy él ne vézesse embereknek hirct névet, lelki ismereti ellen valo hamis itiletet tézen. Mint ez mostani hamis, vilag fiai közötis nilvan ki teczik, kik Vdvarokba Czazar kédvéert, es Vrok

te

Esa. 63.

Vilagi hamis itiletnek tüköre

tekintetiért, hamis törvényt tesznek. Az-
zonya kedveért, Istenét még tagadgya,
felebarattyanak jó híret névet, bocz-
merli, és ragalmazza, az igazságot még
őli, az hamisságnak szabadságot ad.

Vizet véven, kézet meg mossa a
nép előtt, mondvan: artatlan va-
gjak az igaznak verébe, tő lássátok.

Zokaszerent czelekedik Pilatos, hogy
még mutatna, CHRISTVS halálaba
való artatlanságot, kézet meg mossa,
hogy azokat kiket tanaczával, és min-
den ügyekezettel, az CHRISTVS ha-
lalatól él nem vohat vala, jélek által bi-
zonyoságot tenne, hamis ügyekezetek-
ről. Ezzel jeletven magát vétéknel-
kül, és az Sidokat IESVS halálaba re-
zefekke. Iol lehet, ez el alnakságot él né
mosa, mert tudvā artatlanságot Chri-
stusnak, hamis törvényt tēvő lelki ismer-
eti ellen, rézes lőn Christus halaba.

Az ő vére mi raytunk, és a mi
fiainkon. Még vagyunk kívánságtok
Istentelen Sidok, mert jelen való un-

dok-

Pilatos lel-
ki ismer-
eti ellen te-
szent tör-
vényt.

dokfagtok, ki minden fiaitokra méltan
zállt, még mutattya, holot egyéb férfui
nemzet ez hová ocmány véretekől
üres, kit tő szenvedtek. Raitatok
Christus vére, mert mindenőt üznek,
kergetnek, foztanak, ölnek, még az
sült pogánokis. Tő nektek az Christus
halála irigységtekert, és gyűlöségtekert
nem haznal, nekünk kedig keréztye-
neknek remenségunkert, és Christusba
való hűtőnkert, kibe vallyuk őtet igaz
még való Istenünknek lenni, üdvessé-
günkre vagyunk. Gonozul kívántatok
hogy raytatok legyen vére, és fiaitokon,
mi zeretetből vöttük, az Christus vére
ki ontasat, reánk és fiainkra, hogy min-
ket még mosna, az mi alnakságinkból,
és makulanelkül vinne Attya éleibe.

Még büntetem őtet, és él bo-
czatom. Mikor latna Pilatos, hogy
nem volna módgya az Christus zaba-
dításába, hogy az Sidoknak fél geryedet
haragyokat, CHRISTVS ellen még

eny-

Christus
vére mit
hozot az
Sidokra.

Ap. 1. v. 5.
Col. 1. v. 20.

enyhithetne, gondolkodék, hogy még ostoroztassa, hogy ha valamit, az Sidok Ceremoniai ellen vétet volna, avagy egyebbe, még ostorozvan magat még jobbitana. Még ostorozom, es még sanyargatom, czyak halalat né kivanyatok, aratlan vért né onczyatok. Azert Christust ostoroztata, es czusoltata, hogy latvan igy még sanyargattatvan, az ő kegyetlenségeknék haragya még zallana, es igy halalat né zom juhoz nak. Innet ki teczik hogy Christust, nem gyűlösből ostoroztatta még, hanem hogy az altal a fél zendült sokasagnak dühösségeket zallitana. Oh Pilatos, Pilatos, te akarod az Vrat ostorozni, nem tudod mit czelekedel, ki nem hogy halalt, de még czak ostorozast sem erdemél, Biroleven, latvan artatlan sagat, nem voltal zabad sem törvénybe, sem lélked ismeretibe, czyak lég kissé bozzusagalis iletned. Gondolkodgyalit én lelkem, lelki könyörületességgel, mint ragattak Christust az Pogani hoherok, bē viven

Törveni el-
len osto-
rozattya
Pilatos IE-
SVST.

az törveni háznak pituaraba, mint zēt testeről ruhayaz le vonyak, minden irgalmasságnelkül, kézet es labat, kő őzlophoz kötőzik, kegyetlen ostorozásokkal, untig, es farattig zagattak zent tēstet, kiből roza zinnē zent uére az Padi montomra lé folyt. Mind ezeket kediglen á te zeretetedből vōtte fel, hogy tegedet az ő mezitelenségevel, az io saggos czelekedetekbe ekesen fel őltőztetne. Ez az Angyaloknak tekintetes viragok én lelkem, ki az ozlopon te éretted még hiruadot, hogy Isten clōt tegedet kedves tekintetue tenne. Ez kediglē az ostorozas oli iz honju volt, es rettenetes, ki mind ez vilagi ostorozásoknak zenvédeset fellyül haladta, ugy mint ki minden büntetéseknék kinyait egyedül magara vōtte. Oh zent Istennek aldot magzattya, mit vétettcl enny zenvedesre meltot. Oh zep fenyes nāp, mit vétet fenyesgednek kedves vilaga, hogy igy még homaliosodtal. En vagyok Vram mind eny vérese-

Christus o-
storozasa
zörnű.

Iudit. 6.

v. 9.

Mit jegy-
zet Chri-
stus köro-
zese.

Ier. 20. v. 2

gidnek oka, te zent testednek zakarajsa
nak kegyetlen ostora, mert én öttem
még az almat, á mit te nem czeleked-
tel, arról metatlan fizetcz. Ez Chri-
stus kötözese jegyeztetet Achiorba, ki
á amaz kegyetlen Holofernóstól fahoz
kötözteték, mert az Istennek hatalmas-
sagát magasztallya vala. Igy JE SVSIS
Attya tiztességet magasztalván kötöz-
tetet es ostoroztatot. V gyan ezent jeg-
zi vala, Ieremias Propheta ostorozasa-
is, kit phasur még ostorozta. Mulas
mégis én lelkem elmelkedesedbe ez zét
Vradnak ostorozasába, gondolván elő-
zór, puzta emberseget, ki fél ser-
dült ember koraba ki zúztól zúlettet
vala, gyenge tagaival, mint mezitelen
nagy zemermetesen, az kegyetlen hobe-
rok él vegezven dühösségeket, kőzöttök
al, idestova hant ruhait őzze zedege-
ti még hasadozott tagaival. Kiket fol-
dre vetetenek vala, az kegyetlenek.
Teri vizontag az zolgai abrazat alatt
valo Istésegnek hatalmaságára, mint
még

még haitotta mind földig hatalmas-
sának nagy ereyet, el hant ab razatya-
nak ruhajt őzze keresi, hogj hatalmas-
sának abrazattyat bé fedezze, ki az
madaraknak tollakat ad, az faknak e-
kességekre lévelet. Ezek után még né
elegedven ez kegyetlen hoherok, hogj
inkább czufolhassák, es jobbá kinezhas-
sák, tővisből czinált Coronat, nyomnak
feyebe, kinek kemény hegyei zent feyet
még haták, kiből mindé felől, draga zét
vère ki czordul. Nad zalat adnak ké-
zebe, barsony ruhába öltöztetik; eleibe
alván, mondgyak vala neki á vitezek,
V dűez legy Sidoknak kiralya, es arczul
czapyak vala, pögdősvén. Ihon én lel-
kem á te Coronas Kiralyod, kit az ő A-
nynya még koronazot az. ő tiztessége
napyan, az az, az á gyülekezet, kinek
te leanya vagy. Te vagy az, á ki á te
böczületes kyralyodnak, enyni gyalaza-
tos faydalmokat adtal. A tővis Corona
kit feyebe visel, á te bűneid azok, á te he-
gyes tőpulhatatlan alnaksgid, ki Chri-
stus feyét megligatta. T 2 Mé-

Can. 3. v. 11

Mit jegyez
az tővis
korona.

Mély gyönyörűséges legyen, kérdél egy kevesse feyebol, hogy te feyedbe tegyes hogy mi legyen zent feyenek ekessege, te is erezhessed, siralomba es zivednek késerűsegebe.

Gondold még azt is, mint terd haitásokba czufoltak ez zent Vrat, ez pogani vitezek, kiknek peldayokat még lásd hogy JESVS bozzusagara né kövessed. Ezeknek tarsasagokba foragnak IESVS hamis zolgai, kik mast nyelvekkel zolanak, mast zűnökbe forgatnak, kik ő fölseget hamissan imadgyak, hamissan vallyak. Kik templomba Misereret mondanak, küül vilagi faytalansagot követnek. Kik templomba mellyeket verik, kövül tanczot jarnak, kevely térdek haitanak, karomlast zolanak, embert ragnak, undok bezedeket zolanak, avagy hallának, Zitkozodnak, jokat, sio kat, hazok nepevel együt atkozzak, rut zemeket vetnek felebarattyokra. Lassad en lelkem, mély ektelensegek legyenek ezek Christus tövis Coronaya e-

löt való terd haitások, még otalmazvan mind ezektől magadat, hogy ugyan tővissel né Coronazzad á te Vradat. Lassak ez vilagi vitezek, es Zolgalo rendek, ezekkel együt Christus ellen való czelekedeteket, kik minden trefanak czufolának, parazna bezedeknek, es karomlastoknak fundamentomi, menemű tarsasagba elegitetnek, az itilet napyan, kiktől minden undoksagra való menetelnek Peldai adatnak, testi buyasagra, rezegsegre, tobzodásra, vēr ontásra, minden czifrasag, viöltözet, vizertartas. Ez Christus czufolasanak, es coronazasának peldaya volt David kiralyon Semeytől, ki Davidra követ boczat vala á hegyekről, atokkal es zitokkal. Vgyan ezon czufolast, jegiži vala Samsonnak czufolasa, es David kiraly követinek még trefalasa, kiket Amonhoz küldöt vala.

Ki menven Pilatos ismet, monda: ime ki hozó ötettű hozzatok. Itilven Pilatos hogy ez sok vérese-

Christus
Czufolasana-
nak figurái

2.Reg.16.

v.6.

Iudic. 16.

2.Reg.10.

gekkel, es czufolasokkal, még elegednének á Sidok, á mint még czufoltak vala tövis koronayával együt, monda :

Ime az ember. Ime Vram Isten, mély keserves dolgot hat az, én lelkem: **I E S V S** az, én üdvözítőm, ki indul, úgy mint kiraly öltözetbe, de mindenfelől rokaafaydalmas kinynyaival, czufolással es zidalmmal, kiraly Koronaya zent zemeit orczayat, ez zayat, be töltötte vérrel.

Ihon az ember Sidok, ha kiralyfagtol feltettétek, ihol az gyalazat, feyebe tövis koronaya, teste ostorozas miat, még zakadozot, orczaya még pögdöstetet, es arcul vérettetet. Lassad oh kevely öltözet, oh kevely Pillango parta, kőzoru, örvösnyak, homlok elő, tafotaba, avagy kamokaba tekert hay, kent fent orcza, mint vagyon dolga á te Vradnak, azért á te kevelysegidért, mint gyeönnyörködgyek ezekben, ez peldakból ezekben veheted. Kamoka, avagy vont arany fardagalyba, mint tizteled á te Vradat,

Isten-

Istenedet, ki barsoni ruhába czufoltatott meg, mint illenék ezek az, tövis kororahoz? Mikor lattak volna őtet az Papi Feyedelmek, es á Zolgak, kialtnak vala mondvan: fezisd még. Latvan üdvözítőnket, ez vér zomiuhozo Satan kőlykei, így kinzattatvan, es czufoltatvan, es ertven hogy Pilatos így akarna él ereztetni, semmibe nem könyörülnek, sem Pilatos maga mentesevel, nem gondolvan kialtyak vala, fezisd még őtet, kétczér kívanságoknak **J E S V S** halalara való nagy voltat jelentven.

Nagy kívanságoknak jele lön ez, hogy enyni nyomoruságával, es kinnyai-
val nem elegednek, halalalra sietnek, nem kőnyű halalra kediglen, hanem rettenetesre es gyalazatosra, kibe még nem halhatna hamar, hanem sokaig kellene kinlodni; hogy ez gyalazatos halal által még gyalaztatnek hirébe, es névebe. Félvő azon, hogj tizteffeges halala ne lenne, es ne hirdettetnek, hanem

T 4

Isten-

Istentőlis még atkozot, halat által atkozatnék. Nem gondolvan, hogy ez az gyalazatos halat, Czazaroknak kiralyoknak es Feyedelmeknek homlokin, nagy böczülettel tizteltetnek jövendőbe. Tekincz még én lelkem üd vezitődnek ez zörnyű kialtasba, nagy alazatosságaba féye le haytasat, es halgatasat, minden felől, mint az suo orozlanoknak zayoknak, ellene tatasokat, sok karomlassal, névetessél, czufolással, es kialtással. Vgy hogy, czyak zidalommal lattatot legyē még terbeltetni.

Tr. 3. v. 30.

Vigyetek él tū, es feztetek meg, en semmi okot halalára nem talalok. Igaz Pilatos á te mondasod, mert bizonyara semmi bünt nem czelekedet, sem alnaksag zayaba nem talaltatot, kiből halalra valo ok zarmazot volna, hanem my bellőlünk. Vram IESVS, mi közöd teneked á halalhoz, mi vetkeztünk te fizecz, mi voltunk halalra sententiaz tattak, te kediglen halhatatlan életnek vagy Vra.

Ez. 53. v. 9.

1. Pet. 2.

v. 22.

1. Ioan. 3.

v. 5.

Ne

Nekünk törvényünk vagyon, es törvényünk zerent még kél hálni, mert Isten fiava tötte magat.

Latvan az Sidok, hogy az ő kialtasokra nem hayolna Pilatos, mas okkal vadolyak, mert Isten fiava tötte magat, es ezokon mint karomlonak még kél halni. Itis hamis á te vadolasod Sido, mert CHRISTVS nem tötte magat Isten fiava, hanem az Atya zülte. Ha Isten fiana mondotta magat, karomlast nem zolot, hanem igazat mondot, mint Atyanak mondasabol; ez az én zerelmes fiam kibe ennekem kedvē tolt ötet halgassatok.

Ezt halvan Pilatos, inkab még jéde, es be menven JESVSSAL á törvény hazba, kerde ötet honnat valo vagy te? Hogy Pilatos ez zokat halla, bē fordul á törvény hazba JESVSSAL, vegere akarvan menni ha igaz volna az, á mit az Sidok mondanak. Még jedven, ha á dolog igy volna, hogy artatlanul, ili kegyetlen kep-

Matth. 3.
v. 17.

T 5

pen,

pen még kinzattatta es czufoltatta, hogy nagyobb gonoszt, halalaba rezesülven ne czelekednek, ha Isten fiat, még ölne.

JESVS semmit neki nem felele. Nagy dologról kérden honnat való volna, nem ad féleletet, holot az hűtet lennek, nem kel vala jelenteni az Isten-segnek eredetit, mért az ő halalat nem akarya vala halasztani, mivel hogy azért jöt vala ez vilagra, hogy erettünk zenvedne.

Nem tudode, hogy hatalmom vagyok, még feziteni tegedet, hatalmom vagyok él boczatani: Oh Pilatos, ez á te nyelved vallasá kar hoztat tegedet. Ha mind élete, mind halala hatalmod alatt vagyok, miért az artatlant, kinek latodigassagát, él nem erezted Hatalomból akarod még feziteni, nem igassagból. Hatalom alatt, az nylván való gilkos tolvayt él erezted, az életnek kediglen Vrat még fezited.

Monda neki JESVS, nem volna én raytam semmi hatalmod, ha onnat fellyül nem adatot volna. Azert annak, á ki éngem te neked adot, nagyobb bűne vagyok. Nagyob lón Judasnak es az Sidoknak bűnök, kik IESVST Pilatos kezébe adak, hogy sem mint Pilatosnak, mert Judas Christus halalaba rezesüle, penzre való zerelemebe, az Sidok kediglen gyűlösegből, Pilatos kediglen emberi félelemért. Ezokon Pilatos modot keres vala mint él boczathatna.

Mondanak az Sidok, ha ezt él erezted, nem lez barattyá Czazar-nak. Mikor az Sidok utolsó protesta-tioyokat hallotta volna Pilatos, inkább még jede, féltven Vranax tiztesseget, ez tiztinek él vezetését, ki vive IESVST á törvény házbol törvény ülő Zekibe be ülven, es monda á Sidoknak, ihol á tú kiralyotok. Gondolyad ez elmelkedésnek czikelebe mély vezedelmes dolog legyen ez vilagi tiz-

Ez vilagi
tíz vise-
les lelki ve
zedelemben
sokszor
forogh.

teknek visélese, ki mindenkor többet fo-
rog lelki vezedelemben, hogy semmit kül-
ső kar vállásokba, holot *V*rara való te-
kintetbe, Pilatos tarsaságába es törve-
nyebe ültetetik, mert gyakran lelki is-
mereti ellen, hamis törvent tézen, ze-
genyeket, arvakat, özegyeket, nyo-
mogat, jóságokat, örökségekkél együt,
tudo hamissan él foglallyak, hűtöket él
hadgyak. *V*rabaratóságáért, avagy tiz-
tessegeért, Istent hatra vétven paran-
czolativál együt, torkokat töltik, rezeg-
segekbe *CHRISTVST* itilik, mikor
nagy poharokat, Czazar egeessegeért
közönnek, es arra való tekintetbe, lel-
ki aitatosságot hatra hadnak, inkább ké-
resik keduet, hogy semmint Istennek;
emberi itiletbe, es ragalmazasba, Az-
zonyokkal bizonitnak, vele egyet ertvé.

Lásd még én lelkem, es felette igen
vigyaz, hogy ezeknek tarsaságokba ne
talaltassál, mi hazon Czazar kedvebe,
ha Isten bozzuságára czelekedel, lel-
ked vezedelmére, hogy Pilatossal pokol-

ba

ba örökke kinlottaással? Ninczen
kiralyunk hanem Czazarunk.

Meltan az *V*risten tartya raytatok i-
gassagát, gonoz Sidok, mind világ vé-
gezetig: Mert igaz Davidnak mag-
uabol való kiralyotokat, hamissan még
tagadatok, kit Herodes előt vallatok
zületesekor, hogy Bethlehembé zület-
tetik, kitől való félelmébe, zantalan
gyermeket meg ölete Herodes. Hallot-
tatok ti Papi Feyedelmek, Irastudok, es
Pharisaeusok, az nap kéletről jöt böl-
czektől, hogy vi Sidok kiralya zületet.
Ninczen azért ment segtek, sem Orzag-
tok, sem *V*arostok, sem Kiralyotok nem
lezen, rabok leztek, idegen orzagokba,
világ végezetig.

Es akkor áda nekik ötet, hogy
még fézitesek. It vagyon Pilatos, á te
hamis hatalmodnak itileti, lélked isme-
reti ellen, fézitesre advan *JESVST*.
Az Sidoknak azért áda, hogy ne len-
nenek rezetlenek, az hamis itiletbe, az
artatlan *JESVS* halalába, kit anynyra

Mat. 2. v. 5.

Mit nyer-
tek az Si-
dok hogy
IESVS ki-
ralyságot
még vetet-
tek.

Zom-

Hamis tizi
viselő em-
bereknek
Pilatos tū-
kőrök.

zomivhozna vala. Lassad én lel-
kem, éffele lelki ismeret ellen czelekedő
Tiztartokkal, né tarsalkodgyal, zen-
vedgy inkább Christussal, hamis itiletet,
hamis uadolašt, czufolašt, karhozatašt,
hogy semmint valaki vétkeibe rezesü-
ly. Kez legy Christus mellet á kerczt-
nek késerűségét fél venni, hogy semmint
vilagi tekintetért, á te Vradtol él ta-
vozzal. Vram **JESVS CHRISTVS**,
ki artatlanul halalra valo sententia-
dat, örömešt fél vöd én erettem, enged-
gy ennekem zabadulašt, az örök halal-
nak sententiayatul, es hogy á te zere-
medért, ne rettegyem az emberi itilete-
ket.

Ez hamis Biro sententiaya utan, ki
éltöztetik **JESVS** T á barsony ruhabol,
az ő maga ruhayat advan rea, kezeit
még kötven, az törvény hazbol ki in-
dul.

†(Vallan)
Christus
zenvedese-
nek figurai

Viselven á kéreztet hatan. † It
lassd én lelkem mint vitetik az igaz A-
bel Caimtol á mezőbe. Ihol megyen

Isa-

Isaac á faval, együt kit hatan vizen á
hegyre, hogy még aldoztassék. Ihol me-
gyen Ioseph még foztatvan ruhayatul,
á rea töt törvényre. Nezed Iacobot,
egy Palczaval mint megyen által az
Jordan vizen. Tekinczedze mint a-
maz együgyű Moises palczayaval
indul az véres tenger féle Egiptusbol,
hogy által menyen. Ihon siet Ionas á
tenger féle. Ihon David parittyaya-
val es bottyával az Goliad ellen. Ihon
Samson az orozlan ellen. Ihon lassad
mint visely vallan **IE SVS** az ő birodal-
manak palczaiat.

Gondollyad én lelkem az Istentelen
Sidoknak kegyetlenségeket, hogy ily
zörnyű ostorozások utan, kérezt fayatis
maga vallara adtak.

Oh te hamis Biro, miért ez artatlan
JESVS NAK kit minden igasságnelkül,
igy még kinoztattal, tóvis koronával
mégh koronaztattal, ily kegyetlensége-
det mutatod, hogy néhez kéreztit val-
lara adatad.

Gen. 4. v. 8
Ge. 22. v. 6
Ge. 37. v. 23
Ge. 32. v. 10

Ex. 14. v. 16
Ion. 1. v. 3.

1. Reg. 18.
v. 40.

Iud. 14. v. 6
Esa. 9. v. 4.

Te-

Tekinczed oh én lelkem ilyen nagy terek alatt, mint még nyomattatott, á te Vrad Istened, mint á kéreztnek zezegzent vallaiba be mennek, mint izzad, mint zakadosot zent teste izzadasok által vi fajdalmot inditnak.

Peldad legyen, ez I E S V S terhes kérezt viselese, ez vilagon, kit te readad I E S V S jó kedvel, az ő követesebe: mikor néhez munkak közöt, izzadvan faradcz, bekefeged hordozzad. Avagy mikor előtted jarod, valami terhes dolgot ad, ne mentesd magadat erotlenséggel, gyengeséggel, gondolvan I E S V S T, mely nagy teste zakadasával hordozta kéreztit. Latvan á kegyetlen hoherok, hogy I E S V S á sok véreségmiat még erotlenülven, nem vihethné á kéreztet; Elöl találvan egy Simon nevű embert, Cyrenabelit, kénzeritek á Varoson kövül, hogy I E S V S után vinne á kéreztet. Ez idegeny nemzet, nem Sido vala; hogy az gyalazatos kéreztnek viselese, az Sidokrol Poganokra zal

lana

lana, es Istennek nagy bölcz tanaczabol löt, az áz, hogy az Christusnak szenvedesenek dragalatos érdeme, á Pogani népre vitettetnek, kit az Sidok gyűlösegekből még vetenek. Mas áz, hogy ez idegeny nemzet, I E S V S után vinen á kéreztet, jegizi az Poganisagnak hűtotlenségenek el hagyasat, hogy C H R I S T V S érdemebe rezesúlyón. Mind ezekből ezedbe veheted én lelkem, ki legyen az, á ki I E S V S után vizi á kéreztet, tudnia illik, á ki él hagyvan ez vilagot minden Pompaival, sanyaru iga, avagy kérezt ala vétitéstet, minden akarattjat mas akarattjara tamasztuan. Ha ki ugymond I E S V S, engemet akar követni, vegye fél az ő kéreztit, nem á maset mint Simon, zabad akaratbol, nem kénzeritesből, mint Simon á I E S V S kéreztit. Nem hű düczöseget, hanem Isten tizteffégeért. Az is igazan mondatik G H R I S T V S után hordozni á kéreztet, á ki zokot gonozczelekedeteknek utajt él hagyvan, pæ-

Matth. 16.

v. 24.

Ki hordozza igazan Christus után á kéreztet.

V

miten-

nitentianak terhes sanyarúságával testét terhely. Lassad én lelkem, mint hordozod CHRISTVS utan á kéreztet, szabad akaratoddale, avagy ketelenségből, morgással, avagy zúgolodással, meg lásd hogy más ember keréztit ne hordozd, zenteknek prädikalvan zenedeseket, avagy olvasvan, avagy halvan, te magad kediglen annak hordozásától távol járj.

Követi vala ötet, zantalā népnek fokafaga, es Azzonyallatoknak.

Mikor az artatlan IESVS, á kaponya hegy féle menne, nagy faradua, könyörületességre indítatvan az sirankozo azzonyallatok késergesen, kik IESVS zenedesen sirnak vala: IESVS fordulvan monda: Jerusalemnnek Leani, ne sirjatok én raytam, hanem ti magatokon, es á túfiaytokon. Mert ime él jűnek á napok, á melybe mondgyak, bogok á magtalanok, es az mehek melyek nem zűltenek, es az Czecek melyek nem zoptattanak. Akkor kezdik

† emlők.

mon.

mondani hegyekessetek mi reánk, es halomok boriczatok él minket; mert hogy ha az nyers faval ezt czelekedik, mi lezen az azzuval. Mint ha mondana, ha az en bűnnelkül fogantatot testemmel, artatlanul ezt á kint zenedem, á túbűnötökert, mi zenedese lezen az bűnös testnek? Ha ez azzonyallatok Christus nagy kinyatlatvan sirtanak, es kesergettenek, mint nem illik te hozad en lelkem kesergened á te bűneidről, es zivednek ennyi ideig valo kemenségeről, sirasoddal kegyelmet kerred, az zenedő Vrtol, hogy zenedesenek gondolvan kinyait sirhas?

Es minek utanna iutottanak volna á helyre, mély köppaztonak neveztetik. Nagy faratsága utan, ez aldot Isaac, él érkezven az aldozatnak helyére, az kegyetlen vitezek, meg sem hadgyak nyugodni, myndgyart ragadgyak, vérébe fagyot ruhajat zent testeről levonyak, minden kemelesnelkül.

V 2

Me-

IESVS fe-
zitesenek
kegyetlen-
sege.

Mezítelen, ez zemtelen hohorok, nagy gyalazattal kérezt fara hanyota feketik, nagy kegyetlenül zent karyayt még huzzak, úgy hogy minden érek, es inak még nyuytattatnak, hogy nagyobb kint zenedhessen, es így kemény nagy vas zegekkel kérezt fahoz zegeztetik.

Oh mely különb kárnak ki nyuitasa volt, az almarol a vas zegekre, az egheknek ki teriezteséről, az kéreztre az még tiltot farrol; mint nyul IESVS a zegeknek likaihoz: te a fara fél nyultal, eo te eretted az földön a kérezt fahoz zegeztetet. Zent labai karyayval együt még nyuitattanak, a te torkossagodnak es gyönyörűseggel való ételednek kedveért. Oh en lelkem, nezzed mely kegyetlenül, a te Vradnak zét tagy mindenestől, ez kemény kérezt még fezültek. Oh hazontalan, torkossag, mire hozad ez vilagnak zent Vrat: az Sathan hazugsaganak hiteleért, mire jutad minden emberi nemzetnek fiaynal kedvesb es zeb zemelt.

Torkossag
oka az
Christus
kynyanak
Psal. 44.

Oh

Oh en Vram IESVSOM, ki regi dolog volt, az még tiltot almanak étele, mind az émbére, a ki még ötte még emeztetet fergektől: mind emlékezeti él feledesbe volt az emberek fiaynal: de a te zadba keserűize még maradot volt: a véték el mult volt, gyönyörűseggel együt, de annak büntetese te rajtad nagy faydalmoknak kin zenedesével még maradot volt, a ki még ötte az almat, anak foga még nem vasék, hanem a te fogaid vásának még. Még lasd én lelkem, hogy ui kéreztet te ne kezicz Christus kinyara, vi vas zeget né very, az Sidokkal fővenyseggeddel, hiűysagoknak követesevel, testi vigasagiddal, trefalobezedidel, Elégedgyel még, az előbely gonoz czelekedetidnek zegezeseivel. Tekincz még mint fizeti a te trefaydat, ördögi hazugsagoknak való hitelidet, karod hanyansat, a tanczba, a te ugrasodat az ő labain, a te zabadon való nyargulasodat. Tery magadba ki ezt olvasod, avagy halgatod,

V 3

mit

Gal. 2. v. 20.

mit kíványon tőled IESVS ezzel az ő ke-
rezt fajához, ualó kemény zegejsseuel,
erczed zent pal mondasat, az Christus
kereztinek még feztettem, élek én,
nem én, hanem él én bennem á Chri-
stus. Lagicza benned á Christus kiny-
nya, az bűnnek fél geryedet langyat, az
Isteni félelem zégezze á keserűséghez,
banatodhoz, tested sanyargatafához á
Christus kéreztit, még tartoztatvan
labaidat, az gonozra menő utaktól, ke-
zeidet á gonoz czelekedetektől. Ezek
utan fél emelék IESVS tē kereztel az
ásot verembe. Gondolyad én lelkem, ez
kéreztnek verembe való bé erezte sebe,
mint égező dereka JESVSNAK még ren-
dült, zent zebej mint viobban még nit-
tattanak, es tagultanak, es hasadtanak.

Nu. 21. v. 8.

Ihon Izrael fiai, az fél magasztaltatot
kigio, á bűn, ki az puztaba mérges ki-
gyoktól meg sebesitetet népnek adatot
gyogitafara. Nezed Christus zent te-
sten á te bűneidnek zornyú fekelyét,
nezd belpoklossagodnak néhez, nyava-

lyat

lyajit, kire czyak neznis zórnyűség.

Czudalatos Vram JESVS ebbe á te
zenvedesedbe él titkolt tanaczod, hogy
nem hazba akartal zenedni, hanem
az egh közöt, es á föld közöt, fél füg-
geztetni, hogy ez eltető eghből is, ki ker-
getned á bűnt, Satannal együtt: á föl-
dű még tiztittatnek, á te zent véred
hullasaval; hogy szabad utat nitnal
menyorzagra, ez földön bekefeget zer-
zenel á te véredbe. Fél magasztaltatal
az egh es föld közöt, hogy te magadat
az földi emberek közöt, közbe jaronak
mutatnad, es ez földről, menyorzagra
fél igazitanad á te hivedet. Tanuly
én lelkem, mert az Christus zenede-
se te peldad, hogy azoknak elmelkedesi
által, fél emeltesfél az Sidok közül, az
Istenteleneknek tarsasaga közül, á test-
nek kívansagitol, tested kédvē kérese-
setől, az fél magasztaltatot Christus-
hoz. Holot Christ^o tegedet á bekefeget zē-
vedesere tanit, engedelmesseget mutat,
alazatossagot jelēt, es zeretetre oktat.

Christus zē-
vedesenek
titkos dol-
gai.

104.12.v.32

Deuter.28

v.66.

ier.8.v.18

Tr 1. v.12.

Lu.8.v.58

Aly még egy kevesse mégis én lelkē,
nezed tovább, az még aldoztatot ba-
rant, az még fezitetet Vrat, mint fűgh
zent embersegebe, mint emeltetet fél
az, ő dűczősegebe, mint a nap fél emel-
te a kődöt a földről. Tekincz még igaz
mondasát, ha fél magasztaltatom, min-
deneket hozzám vonzok. Ime a te é-
leted mint fűgh zemed előtt, nagy gyen-
ge tagaival. Tekincz még, vagyone o-
ly faydalom mint az: ő faydalma, holot
ugy még feZűltnek minden tagai, hogy
minden czontayt még olvashatod. It
erczed a te Vradnak zavát, az ember
fianak ninczen hova feiét haytani.

Lassad aztis, mély czudalatos tanacza
volt az Istennek a te meg valta sodba.

Az még tiltot fanak gyümölcsze által,
ki esél Isten kedveből, az keresztfa al-
tal, fél emeltetel ismet Istennek kedve-
be. Ki az halálnak faya alatt, halua
fekzel vala, az életnek faya által, vi-
zontag életre vitettetel; hogy melto o-
ruosság talaltatnek, betegségedből való

fél

fel tamada sodra. Hogy a honnat az
halal raytad hatalmot vót vala, onnat
ismet élet tamadna, es az őrdög, ki az
fa által győzedelmet vót vala raytad,
a fan még győzöttetnek CHRISTVS al-
tal. Az halal zarmazot vala reank,
az még tiltot fanak gyümölcsze által,
zűz, Marianak draga méhe gyümölcsze
ből, ellenkező gyümölcsz neűkédek, me-
ly által életre vitettetnek. Tekincz
még, mint fizeti; a ma tekintetes zep
almanak izit mereggel való italyaba.

Miczoda legyen Isten előtt a bűn,
ezedbe véheted, hogy Istennek zere-
mes magzattyat, czyak egy meg tiltot
almanak étele, igy még kinza, mint ez
almanak kedves tekinteti, gyalazatos
lón JESVSNAK mezitelen való fűg-
gesebe. Mit erdemlez te, a te vétkeid-
nek zantalan gonozsagaért, miczoda
kinokra menendo vagy, ebből az Chri-
stus kinyabol ezedbe véheted. En V-
ram Istenem, honnat érdemelhetem én
azt, hogy mondhasám tellyes zivem-

V. 5

ből

Christus
kereszt fan
való fugge-
senek tit-
kos dolgai.

2. Reg. 18.

v. 13.

ből, kicZoda adgya azt ennekem, hogy én te eritted még halljak; hogy kedves vankosos, es Parnas agyam lehessen ennekem, á te zent kérezted, hogy én te eritted azon még halljak.

Bűnös embernek
Christus-
hoz való
könyörgése

Az te zent kezeid kikkel éngemet kēzítettél, vas zegekkel vérettettened által, legyen kērelek á te jó akaratom zerevnt, hogy hasonlo vétkeknek czelekedetire, soha az én kezeim ki ne nyúttassanak ky miat, vizontag még zegeztesse az én zűembe. A te zent véred hullásaert alazatoson könyörgők, mely ki foljt zent kezeidből, es labaidból, tartoztasd még az én zűemnek, gonozra való ügyeketit, hogy soha ellened való vétkekre né indulhason. Kivannamis, (meltatlá voltomat, noha magá jol latom) hogy ez zent véredel, lelki halalos sebeimet öttözven még tizticzad; magá erze zent Vrá nyauajaimat, kit felszed jó akarattyanélkül még né gyogithatok. Tied vagyok Vrá, noha alnak sagim miat felette igē még kötöttettē, zabadulasomnak né latō egyeb, modgy-

at, hanē á te kerezt fā valo kin zenuvedesednek érdemēt, ha annak irgalmassagaval még latogacz, bizonyal bizē zabadulasomat. Ira Pilatos, Görögül, deakul, es Sido nyelven félyül valo irast, es á kereztre fél teve. Zokasok vala az Romajaknak, hogy az halalra karhoztatot embereknek, halaloknak okat még irnak á kérezt fā. Ezokō azért ira Pilatos, Nazarethbeli JESVS Sidoknak kiralya, hogy az nilvan valotolvayok közül, még valasztatnek, jelēt vē az Sidok gonozságatis, kik kiralyokra tamadtanak. Illick vala ez az ő halalanak irasanak oka, hogy féltetetnek az kérezt fāra, mert az Christ⁹ orZaga es kiralysaga, nē é földi, hanēm menyey. Noha kediglē zēt embersegebe zēvede, mind az által á kerezt félet, Isteni hatalmassagaba V ralkodik vala dűczōsegel. A IESVS neű űdvezitōt jegyez, es magyaraz, mely neű, igen illendō á kereztnek méltóságához, mert az által lōt zabadulasunk es űdűességünk. Nazarethbely magyarztetik viragos-

Mit jegy-
zet Pilatos
félyül valo
irasa.

Phil. 2. v. 9

Christus
halalának
oka a bűn.Mit jegyez
háromféle
nyelven
való fel-
ül írás.

nak, mély jegyzi, az ő szenvedeséből való artatlanságot. Sidoknak kiralya, az szenvedőnek illik meltsóságához, es Vraságához, melyet meltan erdemle, mert ezért magasztaltatott fél Istentől mindeneknek félette. Az CHRISTVS halála oka vala a bűnnek boczya nattyara, mert JESVS vala az kegyelemnek adója. Nazarethből való vala, mert dúczósegnek még talalója vala. Kiraly vala, kinek kirali birodalma alatt, mindnyayan Orzagot birunk kiralylyssággal. Az Sido nyelvű, jegyzi az Istentől való igaz tudomant, a Deak nyelvű hatalmasságot, kibe az Romaiak Vralkodnak vala: a Görög nyelvű, bölcseséget jegyez, mert az CHRISTVS-BA vala az igaz tudomant, igaz hatalom, es igaz bölcsesség. Mind ezekből én lelkem, z edgy magadtaplalásjara es oltalmara való éledelt, es oruosságot. Mikor az ellenségtől haborgattatol, ez titulással kergetsd, Nazarethbeli JESVS, Sidoknak kiralya. Mély titulus

azert

azert mondatik győzedelemnek írásának, mert ez JESVS győzedelmét, az őrdögön valóságos keppen jelenti.

Vele együtt, két tolvayis fézitetek még, egyk iob kéze, másik bal kéze felől. Ez Christus tolvayok között való fezületit, noha nagyobb gyalazattyara czelekedik vala az Sido, hogy latroknak czelekedetibe, rezessé mutatnak: de üdvözítőnk, ebbeis el titkolt bölcseségét akaryavala jelenteni; tudnyailik, hogy még mutatnak ez czelekedettel bűnosokert való zenuédesét, hogy be tellyesednek Esaias mondasá, az latrok alnakok köze zamlaltatott.

Ez. 53. v. 12

Tekincz még elmelkedesedbe, hogy ez az Christus kérezt faya olyan volt, mint igaz Bironak itilő zeki, közbul leven a biro, egyket el zabadittya, másikat halálra sententiazza, melybe jelenti vala mi czelekedendo volna, az előkel, es a holtakkal, az igaz vallásról, es a karomlásról, az utolsó itilet napyan. Gondollyad még jól aztis, ha Christus-

sal

Miért Chri-
stus két la-
tor közibe
fézitetet.

sal igazan akarz szenvedni, ez három kérezt emlékezetiert, három dolgot kelletik, czelekedned, a testet, ez vilagot, es az ördögöt, testedbemegekél fézited. A testet, mint job kéz felől való tolvayt, hogy az lélek zolgalattya alavettefsek. Ez vilagot, mint jonak elléseget, bal kéz felől mint latorral, megkélutalnad. Az ördögi kéfertetet Iesus kérezt fayanak emlékezetiert minden bizelkedesivel mégkélgyőznöd.

Vrá, emlékezzel még en rolá, mikor áte orzagodba megy. Nagy hűti volt ennek á tolvaynak, holot sem az Sidoknak jelé voltokert, sem maga faldalmynak nyavalyayba, sē tarsanak karölasaba, sē Christus testenek szenvedesibe, sē az Apostolok él futasaba, sē Judas arulasaba, sē Pilatos itiletibe, hatra nē al Christusrol való igaz vallas tételbe: kiert meltā érdemlette minden bűneinek boczanattyat. Ez tolvayba, á kinnek helyē, nylvā tündöklöt az igaz hűt remenség, es zcretet. Az zcretet, holot

tol-

tolvay tarsat feddi, az karölasnak üetkeiről, iutatuā ezebe az Isteni sélelmet, tanittya, mi által kellyē üdvözülni. Az igaz hűt, mert ugjá azöt, kivel egj kint szenvedet, Vranak vallya, es Vrankodo Vrnak orzagaba, mindenek hallatyara mödgya; Remésege által kíványa, hogj orzagaba rola még emlékezsek. Még vallya annak felette igaz hűti, remensége, es zcreteti mellet, az ő alnakfagat es bűneért melto szenvedeset. Gondold aztis, hogj, ez á tolvay semmiuelimmar magat nē segit hete, életebeli jobitásával, hanē czyak zűvevel, es zayával, kit mindenestől Christus tiztessegere ada, igaz vallas által, es töredelmességgel. Peldad te nekedis ez tolvay czelekedeti, hogj az Istē boz zűsagat, semmikep pē él nē kél halgatnod, hanē mégkél feddened, azt á ki zayabol hallod. Annak felette akar mély fertelmes bűnösök legyünkis, nem kél kétsegbe esnünk az Isten irgalmassagrol, gondolvan ez tolvaynak előbi gonoz életet, ki egy zova által paradiczomnak örököse leon. Bi-

Az job kéze felől való latornak igaz hűti zcreteti, es remensége.

Peldad á kereztfan süggő lator czelekedeti.

Gen. 2.

Es 9. v. 1.

Ez 10. v. 4.

Ex. 3. v. 2.

d. Chriſtoſt.
in ſermone
de latrone.

Bizony mondom te neked, má vélem léz paradiczomba. Nagy vi gaztalasa leon ez á tolvaynak, ki ez vilagon eletebe nem talala, az mit á keresztan még nyere. Kit Abraham, Istennek hivén, nem mindgyart érdemle, Esaias latvan űlni az magos zekbe, Ezechiel az Cherubinok közöt, Moises az egbo bokorba, hogy Istennek tarsasaga igirtetnek. Mind ezek az zentek lattak á düczöfegbe es á meltoſagba, es ezert hűnek bezedebe, mert menyorzagbol zolvala nekik. Ez kediglen á még fezittet tolvay, lattya JESVS T nem kiraly düczöfeges zekibe, hanem vélek hasonlo gyöttelemben, lattya mellete á keresztan függeny, kit ugy imada, mynt ha menyorzagi zekibe űlne, lattya halálra karhoztatasát, mind az által Vranak vallya, es kiralyanak hizi.

Mély czudalatos még tereſe volt, ennek á tolvaynak, gondold magadba én lelkem. Az Sidok Prophetakat olvasvan még fezitik Vrokat. Ez tolvay

vainak, tekinczed mély bölczefeg adatik az keresztan, ki minden bölczefegket felyül halad. De ez á bölczeg nem földi vala hanem annak job kéze, ki mellet füg h vala, indita benne ezt az űdveſſegre valo mély bölczefeget, mint David bizonyttya Dextera domini fecit virtutem. Oh kegyelmességnek zent Istene, kérlek tegedet, én nyavalyas es meltatlá, ki czaak zayamát fél emellyemis, á te irgalmassagodnak zeki élcybe, hogy ez tolvayial együt halalom orayan, emlékezzel még rolam á te orzagodba. En hogy zent Bernardal zolliak, tolvaynak vallom magamat, Bi gonoz czelekedetim által, es gonoz peldaim által, sokakat lelkekbe még ölttem, magamatis regen él vezettem. De te, oh én Vram Istenem, emlékezzel még én felölem, ime alnak sagimat él hagyvan, tellyes zűemet alazatosagomba hozzad forditom, ez tolvayal felöled vallast tezek, es az Istenteleneket á te utaidnak ismeretire igazgató.

Bűnös es
torode mes
zűnek Iſtē
elot valo
vallaste-
tele.

Ef. 43. v. 1.
G 41. v. 13.

Ismerd még azért én Istenem, az te kézed munkáját, es vegyed füleydbe imadságombely fohazkodásimat. Emlkezzel még országodbol én rolamis, mint á kéreztről még emlekezzel á toluairól. Mondgyad Vram, mondgyad á te zolgadnak züebe es lélekebe, né fély mert veled vagyok, mert még váltottalak, má vélem lez paradiczöba, hogy hiuen még maradhassak azte igireted mellet.

A kérezt mellet al vala JESVS Anynya. Mind ezek leznek vala zúz Maria hallatyara, es latafara, kinek zentfia kin szenvedesen, késerűségnek tőri, gyenge züet által hatotta vala, ki Nenyével, es Maria Magdolnával, á kérezt mellet al vala. Kinek latvan JESVS még mondhatatlan késerűségét, es késerűes siralmat, annal többet Zened vala züebe. Zúz Anynyas késerűségnek kinnya miat, lattatik vala zentfiával függeni, ki maga halalat, inkab kívanya vala, hogy sem mint zerelmes magzattya halalat. Mindē felől

késerűségnek éles tőri züeket metély. Fia saydaló miat kinlodik, az kemeny. Zegek közöt; zent Anyanak züe gyöttrődik, hogy segítségel nē lehet magzattyanak. Ez Christus zenedesebe, ez két fő aldozat vala. egik JESVS teste á kéreztnek kemeny oltarā, másik zúz Maria züve késerűségnek még geryeztetet oltarā. Christus zent testét aldozza vala, Attyatol rendeltetet oltaron; zúz Maria tellyességel, ezen oltarra ada züet, zemeit vétvē zentfia testére. Maria talala Istennel tellyes kegyelmet, hogy zent lélek által fogadná JESVS Tméhebe, emberi váltásagert. JESVS Istének zerelmes fianak mondatek, ki él vē ne ez uilagnak vétkeit, ketten illyē még mōdhatatlā jobā lőnek Isten elōt, kettē a z zenedesbe is tarsok lőnek. Oh bodogsagnak kegyes Anynya, nē de nē váltottad valae még, ez egyetlē egyedet, á két görliczeuel kiczī koraba, Moisesnek törvenje Zerēt? Mi dolog ez, nē de nē tizta züből vitted ualae fel á tēplōba Istē pa-

Lu. 2. v. 24.

Ez. 53. v. 7.

ranczolattya zérent, az, aldozatot? Mi-
ert életednek kedves remen-sege es ista-
p-pya, es zemed vilaga sēmi veteknelkül,
igi kinlottatik, mezitelen vérbe fogy-
va zemeid előt? Mindeneket zivem
zérent be töltöttem zent fiam valt-sa-
gaért, a mit ertettem az *V*r akarattya-
bol. *Oblatus est quia ipse voluit, ó ma-
ga, magat zabad akarattal adta, ez
nagy kinra, hogy az, mi alnak-ságinkat
éltörzene.*

Azzonyallat ime á te fiad, es az
utan monda á tanitvanynak, ime
á te anyad. Nagy gondviselesenek
zorgalmatossagát, mutattya *J E S V S*
zerelmes Anynya felől, mivel hogy eny-
ny kinya közöttis, nem féletkezhetik
él zent anynya gondviselese felől; Tu-
tort rendel neki gondviselesere, kedves
tanitvanyat zent Ianošt. Mely pelda
altal, tanittya *J E S V S* az, jambor fiak-
nak attyokrol valo gondviseleseket, es
segitsegeket. Zűzet, zűznek ayanl, az
egyestiztasagnak peldajaert, menenü

tar-

tar-ságot mi tölünkis kívanna jelen-
ti: hogy tanitvanyat, zent anynya fia-
nak fogadna, vizontag á tanitvany
anynynak. Azzonyallatnak nevezi
nem anynyanak, hogy nagyob keserü-
seget, ez zérelmes neü alat, ne adna zēt
anynya lelkebe. Oh en lelkem jaruly
á kerezt melle Zűz Mariahoz, ez zent
Ianozhoz, halyad *J E S V S* zavát. Az-
Zonyallat ime á te fiad. De mit nézed
I E S V S T, avagy mit hallod zavát ke-
serusegnekül, hogy ez, czuda dolgon
zived faldalmok miat meg nem hasad,
kőny hullatafidnak meg nem indulnak
czatornai, zűz Maria tekintetire. Te,
oh kemény zű, ki czyak imigy amugy,
semmi belső indulatnelkül gondolko-
dol, avagy ezeket olvasod, nyelved Pé-
reg, elmed idestova uagyakodik, erdem-
lened mind az *CHRISTVS* kinnyabe-
ly gyötrelmet, mind lelkednek keserü-
segnek fegyverrel valo által vereset,
mert te vagy mind ezeknek oka.

Oh czudalatos változas, az alha-

X 3

tat-

Zűz Mari-
at miert
I E S V S ne-
vezi az zo-
nyallatnak
nem any-
nyanak.

tatlan Isten fia helyebe, halando embernek hagyattatik, Zuz Marianak arua feye, természet zarent valo fiaert, zolgot, kelletik fianak fogadni. Oh irgalmassagnak zent anynya, mit gondolz vala akkor midőn zent fiadnak véres zayabol még zarat nyelvevel, ezt az czerelest hallad. Nem kételkedem semmit, hogy akkor vi keserűség, vi eles tör, által nem vérté még zomorodot létkedtet. Ime á te Anyad. Zolgaly neki es gongyat viselyed, neked ayanlom. Nem czudalom Vram, hogy zent Anyad keserűsegen uy faydalmot, es uy keserűseget érzez zűvedbe, tőled valo el zakadásaert, mikor masnak tutorfagaba adod. Mert soha tegedet él nē hagyot, sē gyermeksegedbe, sē iffiuságodba, sē emberkorba valo állapotodba, sem halalodba. Soha kőrűled valo zolgalattya él nē mult, kiczűsegedbe maga tejeuel tartot, prädicalasodba tegedet halgatot, mostis lattya kin zenvédesedet, hallya zidalmadat, es karomlasodat, nezi mēly sebeidet, halgattya zodat. De

De mégis én lelkem tovab élmelkedgyel ez. JESVSNAK ZAVÁ, az zonyallat, ime á te fiad. Mi törtinik, mi kőűetkezik zűz Maria zivebe; latvan zent fia nagy kynnyat, fiat változtat, Mésterért tanitvant, Kiralt uitezzel, Vrat zolgával, mindenhatot semmi tehetővel. Bizonyara keserves Anya, á te zivedet lelkeddel együt most veri által az keserűségnek eles tör, zagyatyak elmedet tővis koronának kegyetlen hegyei, mētely zűűedet zent fiadnak keserves tekinteti, lelked faydalmi, még nē zűntenek á kőnj hullata stol, zod még fogyatkozot, erőd él ést, zepseged, még hirvadot, zent fiad zebei te sebed, kérezt faya, te kérezted, halala te halalod. It én lelkem élmelkedgyel, menenű keserűsege volt, ez irgalmassagnak anynyanak, es ily anyanak, ily fiaert, kinek lattya vala faydalminak nagy voltat, es ily nagy kinnal valo ki mulaszt. Annak félette zent fianak Anynya keserűsegen valo ésedezesit, kibe

Lu. 2. v. 35.

Zuz Maria zűűet mint veri által az tör.

zēt Anynyat titanitvanyanak anyanya.
Mind ezeket még gondolvan vellek e-
gyüt keseregby, es siri.

A vitezék mikor még fészitettek
volna, vévek az ő ruhayat, es negy
rezre oztak. Ez amy űdűezítőknak
utolsó irgalmasságának jele, ki elebe
tanításával, czuda tetelivel, peldaya-
val, zűkölködők taplalásával, nyomo-
rultaknak vigasztalásával, halottak-
nak feltamazásával foglalatos vala,
most halálra való menetelibe még ru-
haiatis ellenségi kezebe attá, mint az
halálra rendeltetet barany, gyapyat, es
bőret, á menzaros kézebe adgya, hogy
semmit magának még ne tartana, kit
az, mi zerelmunkert él nem hadna.

Felső kőntösét á vitezek negy rezre
oztak, hogy be telyesednek á Propbeta
módása, él oztak kőzöttők az en ruhay
mat, es az én kőntösömre, sorsot véte-
nek. Az CHRISTVS ruhay, jegi-
zik az ő egi hazának be takarásának
ruhajt, kit, negy vitez magok kőzöt él

ozta, hazafok, őzvegyek, zerzetesek, es
zűzek, kik mindnyayan vitezeknek
módátnak mert tartóznak vitezkedni,
engedelmességnek tökellesegebe, nem
ez vilagnak, es ez vilagi dolgoknak
kővetesebe, sem az őrdögnek á bűnnek
czelekedetibe. Az ő also kőntőse, ki
varrasnelkül való vala, égezen, ma-
rad: jelenti az Anya, zentegy haznak
egyességet, ki eppen még marad, mind
vilag végezetig. Az sors mély egy-
nek es nem többnek tulaydonitatik, az hi
veket jelenti, kiket az Istennek kegyel-
me egyessétezen. De, nagy vak mero
bolondság az kereztyenek kőzöt, kik
Christus kőntőset kőzöttek él metelik,
él feytik, es él oztyak, kit á pogani vite-
zek nem czelekedtenek. Az Eret-
nekek, ezt él mételik, sok külömböző er-
telmekkel. Ez vilagi Vrak, Feyedel-
mek, kősséggel, együt metelik, űldo-
ven, es kergetven. Az gonoz eletű
Egy hazi emberek, gonoz peldayokkal,
él oztyak, az Zerzetesek, fogadot enge-

Kikoztak
es metelik
az Christg
ruhajat.

delmességnek még nem tartasáual, sorsra vetik. Zúzek, viragot zúzeségeknek, koczkara hanyak.

Oh Christusnak aldot ruhaya, mely vezedelmes á te él oztasod, kik á te egy hazadat puztittyak, tiztességedre rendelt edenyeket él kaborolnak; es azok kik félebarattyok jóvait él oztyak, es á kik magok gonossággal sayat lélkeket még foztyak, Isten kegyelmetől, világi dolgoknak úzesere adgyak magokat, es az órdög el tarsalkodnak

Czufolyak vala ötet, á Papi fedelmek, Irastudokkal mondván; egyebeket meg zabaditot, eo magat nem zabadichattia. Magatok vallasá karhozat tútoket hűtötlen Sidok, holot vallyatok, hogy egyebeket meg zabaditot, meg gyogitot, es fél tamasztot, es á bűnnek czelekedetitől él vont; azon hatalommal mellyel egyebeket, meg zabaditot magatis még oltalmazhata volna ellenetek, de magat mivel hogy szenvedni attá vala, azért mága életet nem akara még tartani.

Lasd én lelkem az órdögnek busulasát, bizonyal értven immar orzagának romlasát, es birodalmanak él vételit, azon untattya az Sidokat, bogy á kérezt farol le zallyó es higyenek benne, hogy az, mely emberi valtságot él kezdet vala felbe hadna. De heaba, mert az vr ellen ninczen tanacz, alhatatosó még marad, es nagj halgataással á kérezt fan. Gondollyad annak felette, mint egytörbe á kéreztén ugy még kápaték IESVSTOL az, órdög, hogy nem czyak birodalmat el vezte, hanem mégis kötötetek, azért gyűlöli á kereztet. Christus kergetesevel, es sanyargatasával azt tudgja vala, hogj békeségbe maradna, holot dolga anynyra jutot vola, hogy meg kel vala halni, es többé még zallot pituarabol ki né kergettetnek. De gyalazatyara még czalatek, mert mindenűt, mit gabas kuñaz, ez által kergettetik. Még akarád ez artatlant emezteni bűdös Satã, de még emeztetel ez artatlától. Mély fél fualkodot zegyë vallaso-

dert,

Miert gyűlöli az Órdög á kereztet.

dert, mindenűt huragatnak mint gyu-
hoz ébet, valahul CHRISTVS névet
emlitik, es az zent kéreztnek győzedel-
met hirdetik. CHRISTVS még czusol-
tatasodert, valahul még kaphatnak
mindenűt zegeny vallasod miat ordi-
tanod kél. Peldad én lelkem az
CHRISTVS kéreztfan valo alhatatos
még maradasa, az te nyavalyaidba va-
lo alhatos még maradasod, jozagos él
kezdet czelekedetidbe ueghjgualo még
maradas, hiuatalodba valo alhatatos-
sag, fogadasodba valo tökelletheffeg, en-
gedelembe, ziligifegbe, alzatossagba,
zűzesegbe, zegenysegbe, kit Istenert uőt
tel fél, tested szenvedesével, minden tu-
laydon akaratonak még fezitesébe.

Ez vilagi életed ha igaz. CHRISTVS
tanitvanya vagy, zűnetlen valo kérezt
vifeles. Akar mint mondgya az ór-
dóg, hogy lézaly, hadgy beket az imad-
sagnak, böitelesnek, tested Sanyargata-
sanak, ne hidgy mint czalardnak. Ma-
radgy még IESUSSAL á kéreztten, vé-

le

Christus
Pelda az
kereztten
valo alha-
tatossagra.

le egyűt hidgyed hogy még dűczóitte-
tel. Zep feleleti egy Nemes ifiunak
jusszon ezedbe, kit az Isten hivatallyat-
tol, es Christus követesetől, él akarna
edes anynya hitetni. Christus (ugy
mond az ifiu) az ő anynyara valo te-
kintetbe, le nem zalla á kérezt farol,
sem az Sidok kertere, én sem hagyom él
te erettet, az Christus útát, es abba va-
lo kéreztit, Istennek ayanlalak, mint
IESVS az ő arva anyat Z. Ianosnak.

Atyam, boczad még nekik, mert
nem rudgyak mit czelekednek.

Mint hogy tanitasinak rendibe, ta-
nitotta vala az ő tanitvanit, hogy el-
lensegekert, imadkoznanak, igy mostan
példayaval tanit, ne hogy ő maga még
nem böczathatna nekik, de hogj minket
tanitana, mint kellyen ellensegunkert
imadkozunk, halalunk oraiannis.

АККОРИС КЭЗ ЛОН ЭРЕТТЕК ИМАДКОЗ-
НИ, МИКОР ЛЕГН НАГЫОБ КИНЫБА ЧУСОЛ-
ТАТНЕК, БА МЭГ АКАРТАК ВОЛНА ТЕРНИ. ДЕ
МАГОК ГОНОЗСАГОК, ЕС ОРДОГИ ГЫҮЛӨСЕ-
ГЕК,

Las zep
peldat.

Matth. 5.
v. 44.

Kiknek
haznal
Christus i-
madsaga á
kereztfan.

gek, nem nyta még belső zémeket hogy
űdvezitőnket, még ismérnek.

Sokaknak haznala ez az Christus
imadsaga, mert fel tamadasa utan, az
tanitvanyok predicallasara, sokan vét-
keket még ismérnek, halala utannis, e-
zen oraba sokan vérik vala mellyeket,
bankodvan tudatlansagokrol: nemely-
ek kediglen az Istentelen Papi feyedel-
mekkel, es Irastudokkal még marada-
nak vakasagokba, ez mostani Sidokkal e-
gyüt. Lassad én lelkem, á te Christu-
sodnak veghetetlen zeretetinek nagy
voltage, még ostoroztatvan kegyetlenül,
tővissel még koronaztatuan, nagy fay-
dalommal, vas zégekkel kérezt fahoz
zegeztetven, kinnyanak ideyen czufol-
tatvan, minden testebéli gyotrelmiről,
él feletkezvén sokak hallattyara mond
gya: Atyam boczas még nekik. Ezeket
halvā, ne fely, es ne retteghi, kétsegbe se
essél tekincz, még méli bőseges az irgal-
massagba, Miczoda bűnod nē boczatat-
hatik, meg, holot az CHRISTVS vére
mindenűt még ismertetik, mindēkor ir-

Christus
vére fel ki-
lat á föl-
dről.

galmassagert kialt fél menyországba az
Atya eléibe. Ha Abel vére fél kialtot
á büntetesre, CHRISTVS vére annal
inkab kialt, á bűnnek boczanattjajara,
csak te magadhoz kapczollyad. Még
boczas azért, CHRISTVS tanitasaert,
es peldayaért minden ellenségidnek, kik
tegedet haborgatnak, űldöznek, kerget-
nek, véredet zomuihozzak, igi léz igaz
Christus tanitvanya.

Oh zrelmes Vram, mély még fogha-
tatlan á te bekeseges szenvedesed, min-
dēkor utannad leselkedtek, mindēkor,
tegedet az tieiddel kergettek, arulas al-
tal fogtanak még, hamissā vadoltanak,
hamissan halakra itiltenek, gyűlösegből
még fezeittenek, nagyobb gyalazato-
dra, latrok közé rendeltének, mezite-
len fél függeztettének, es czufoltanak,
mégis Atyadat kéred, hogj nekik még bo-
czasō. Kélek azért tegedet, az te bőse-
ges irgalmassagodert, ki könyörgel á te
fezítőidert, es bűnőknek boczanattjaert
kérelek, engegi énekē olj kegyelmet, hogj

Ellensége-
dert valo
imadsag-
nak Pel-
daja.

ziüem zarent még boczathassak, ellen-
segimnek, te fölsegedis ennekem, min-
den ellened való bozzusag tetelimet,
megh boczassa.

En Istenem, én Istenem miért
hagyal él engemet. Az zent ember-
segnek rettenetes kinyaj, panazolko-
nak az Istensegnek, ki zénvedhetetlen,
mert Christus Istensege, mindenkör
eppen még maradot, az zolgai abrazat
alat, mély adatot vala á kinoknak zen-
vedesre. Ez zok, jelentik mondhatat-
lan nagy kinyaj, üdvezitönknek, es jól
lehet ez vilagon, nagy faydalmoknak
zenuvedesit viselik az emberek, nyava-
liajokba testeknek: mind az által vala
mi vigasztalásnelkül ninczenek, főkep-
pen kit Istenert zenuvednek, de az Chri-
stusba, semmi vigasztalás nem volt, ki
valamenyre enyhithete volna faydal-
mit. Azert mondgya mért enyny ke-
gyetlen kinokra adtal, mint ha él hat-
tal volna.

Ez nagy kialtással való zava jelen-

ti,

ti, pyenge testének zornyü faydalmit,
kiből még teczik, hogy minden tagai-
ba, inaiba, cZontyayba, érekbe, hufaba,
es bőrebe zenuved vala. Sem zeme, sem
zaya, sem feye, sem laba, sem gyomru-
nem vala faydalomnekül. Belől ke-
diglen zent anyanak latvan késérü-
séget, annal inkább kinlodik vala,

Latvan annak felette ez nagy kin-
zenuvedes közöt, ez Istentelen nemzet-
nek halaadatlan voltaeért kialt vala.

Mert mind eny kinnyaba, sem talala
töbet, az egy nytvan való latornal, ki
rolla vallast tenne az Sidok közül.

Mis felől gondollyais vala tanitva-
nynak botrankozásokat, nalanelkül i-
destova való budosásokat, három ez-
tendeig való tanításaba, keves haznat.

Ez panazolkodasba, es gyötrelmebe,
jelenti ez zent Vr, az emberi gyarlo
termezetet; ki mikor késérüségbe va-
gyon, azt vély mintha él hagyatot vol-
na Istentől; holot késérüségbe, es haboru-
sag zenuvedesbe, legh közeleb legyen,

r

hogy

Mit jelent
Christus ki-
altása á ke-
reztfan.

Emberigy,
arlo terme-
zet Chri-
stus kinyá-
ba.

hogy sem mint jó zerenczébe. Vele vagyok úgy mond keserűsegebe. Ha azért az Atya Isten minket bűnösöket, él nem hagy, bizonyosb, hogy annal inkább él nem hattz CHRISTVS Vrunkat, miért hogy valhatatlanul kapczolta magához az zolgai abrazatot.

Nyaualya kőzöt Istehez kel ki-altani.

Ez JESVS kialtasaba tanuly én lelkem, keserűsegedbe erőssen Istenhez ki-altani. Ne czudalkozzal, se meg ne fogyatkozzal hűtődbe, avagy remensegedbe, ha Christussal a te uraddal keresttre fézittetel, mert így mondatol követoiének.

Tudvan JESVS, hogy mindenek bétellyesedtenek, monda, zomyu hozom. Zomyuhozom, az az, az embereknek üdvességét, mert ezt tellyes zivevel zomyuhozta: testebennis zomyuhozik vala, mert nagy sebey miat, ki folt vala vére, az érek őrsek valanak, zent torka, zaya, nyelvevel együt még zárat vala, es ezért felette igen zomyuhozik vala. Kőүүл zomyuhozik va-

la,

la, kogy belső zomyusaga kiert ezeket félvötte vala, mély nagy legyē jelentene, igaz hűtünkert, üdvességünkert, bekeségünkert, még zabadulasunkert, es örömmünkert. Mit zomyuhozol Vrá? bor kelle? viz kelle? A te zomyusagod az én üdvességē. Te vagy Vrá az élő kutfő, te vagy az életnek vize, te belőled itas engemet, ki á te zomyusagodnak még enyhiteset, en tőlē kivantad. Es eczetel tely spongiat tevén es Hisoppal viznek vala zayahoz. Mint kérezt fara zegezese elöt, akaryak vala JESVS T itatny eczetes mēregel, kit nē akara kostolni, it halala oraianis ismet eczettel, es hisoppal akarnak italt adni neki, hogy hamareb még halljon ez ital miat; méllyet mikor kostolt volna, nem akara inya. Mert éfele ital miat, él hatvā hamar zivet, hamareb az még fezittetet ember még hal, nemis érez annjny kint. Mint gonoz zokasbol halalra menő embernek, hogj batrab legjē, egeth bort zoktak adni bőüő, auagj egjeb erős

Mit akar inyia IESVS zomyusagaba.

Landulphg Carth. in Passione Domini.

I 2

italt, ho-

Kik adnak
mergesit
altal E-
SVSNAK.

bolot nagy józám elmevel kellene menni arra az orára, mert onnat fűgh embernek örök élete. Nezed én lelkem ez Istenteleneknek gonossagokat, ily nagy testi szenvedésebe, mereggel akaryak itatni, hogy nem csak kőnül szenvedgyen teste, hanem belőlis zagattassék gyomra, züenel együt. Te kediglen én telkem ezeknek gondolati által, meg tásd hogy hasonlo tarsasagba né kötelezzel, kik ez vitezekkel együt, Christust mereggel itattattak, kik jó ital kéreseért, az kegyetlen ördögnek merget adgyak, az gonoz czelekedetet, az kik jól lattatnak, binni, es keresztényeknek akarnak hivattatni de fertelmes életetekkel, mirrhat mereggel elegitve adnak, az kik hamis magok értelmevel, még elegitik az tizta zent irást. Ved aztis tanusagodra én lelkem, hogy ha valamikor étel, avagy ital ninczen zad izi zerenet, gondollyad CHRISTVS itala meneni volt, az kéreztfan, mereggel elegitet Mirrha. Ezokaert, az te testi ki-

van

van sagod utan né meny hanem azokat az CHRISTVS kéreztin még nyomjad. Akkor bizonyara itatol Christussal mereggel, mikor keserű italt, es ételt vez CHRISTVS mellett. Ez az CHRISTVS méreg vétele példad te neked ha az örök életnek koronayat él akarod venni, Christussal ez világi keserűséget, még kellettik kostolnod; ne fus azért az penitentianak keserű ital. tol, mert ez által az Istennek Zentis győztek még Christussal az testet, ez vilagot, es az ördögöt.

Be tellyesedet. Mindenek immar bé tellyesedtenek, valami én felőlem még volt irua az Prophetaknal: es az mi kivantatot az emberi nemzet valtsagara, mind azokat él vegeztem, minden szenvedesim él vegeztettének: az mély engedelmességgel tartoztam Atyamnak, aztis még czelekedtem. Első lön szenvedesemnek oka az almanak győniörűségel ualo még kostolása, utolsó lön gyotrelmi közötis mérges kostolása.

Bodog az az leték az ki Christussal

Y 3

mond-

Keserű ital
nak haszna.

lo életnek,
jo vege le-
zen.

mondhattya mindene ket él végeztem,
 á-meltyeket az en Vram nekem, hagy-
 ot volt, hűtőmet remenféggel, es zere-
 tettel meg tartottam, á test, világ, es ör-
 dög ellen mérget uőttem, testem zerve-
 desbe minden indulatinak még tartoz-
 tata saba. IESVS SAL maradtam az en-
 gedelmességbe alazatosságba, zegenység-
 be, es tizta életbe. Atyam á te kezed-
 be ayanlom az en lelkemet. Lé-
 kezden Vrank IESVS draga zent fe-
 yet függezteni á kerezt fan, ez utolso
 zava nagy félzoval hallaték, nē czyak
 azoktól kik jelē valanak, hanē az föld-
 nek utolso hatararais, mely még rendü-
 le, az pokolnakis hallasara, mert még re-
 müle, az nāp fenyenek még homalyoso-
 dasarais, az templō superlattjanak kette-
 hasadasara. Mind ezekbe én lelkē pelda-
 dadatik, mīt kellyē IESVS SAL még hal-
 nod az kerezt fan, es mely aitatofnak
 kellyē lenned bekefeg zervedessal egy-
 űt, halalod orayā: mélybe kivalkeppē,
 tellyes bizodalmodat Istenbe kel uetned

Halala ora-
 yan tellyes
 bizodal-
 mat Istebe-
 kel uetni.

örök

ötet hini segítsegül, es á te lélkedet neki
 ayanlani. Miert hogy halalunk oraya bi-
 zontalan, mert akkor nagyunk legn-
 gyob zűksegbe, mikor á természetnek é-
 rei még fogyatkoznak, es ellősegunknek
 keserteti legn nagyobak, es vezedelmesf-
 bék. Vgyan ezen peldaya által, az A-
 tyia Istennek ayanlotta az ő tagainak is
 lélkeket, kiknek ő feye, mély ayanlas al-
 tal, Istenre hagyvan minden űgyunket,
 bizwasb lezen hadakozasunk. Tanu-
 sagod az is én lelkem teneked, ki azt mō-
 dod, hogy Christussal még holtal ez vi-
 lagnak; ki zegenyseget inkab kívantál
 Christussal, hogy sem él mulando kaz-
 dasagot, minden akaratomat ezekert
 adgyad es ayanlyad á te lelki Atyad ke-
 zebe, auagy á te előtted jaronak Christu-
 sert, hogy ne te magad magadtól igaz-
 gattással, hanem azoktól, kik kezebe
 ayanlottad az zent engedelē által éle-
 tedet. Feyet IESVS á kereztrol haytotta
 hogy az ő zerelmefinek bekefegnek, es ze-
 retetnek jelét, mind örökke mutasa es
 adgya.

T 4

Oh

Szeretes
 embernek
 zep pel-
 dayi.

Oh én lelkem hayoli IESVS HOZ hogy minden edessége hozzá ad ragadgyon, mondvan. A te feyednek lehaytása Vram, én erdemem, az én hozzá ad ragakodasom, én zerclmem, én életem, es én fel tamadasom. Nem rettenhetek immar zantalan vétkeymtől, mert az én JESVS OM feyet még haytotta a kegylemre hozzá. Christus halala orayā őt dologra tanit tegedet én lélkem, imadkozvan, ohaitvan, Sirvan, kialtvan, lelket Attyanak ayanluan; kibe te nekedistanusagot ad halalodnak orayan, hogy imadkozzal, ohaicz, kialcz, akar czyak zivedbe, siriy, az él véztet üdőkert, Isténnek lélkedet ayanlyad, es bekefegbe az Vrnak markaba boczassad, Zabad akarattal való kimulassal ez cza alard vilagbol, mely minden undoksagnak czélekedetivel rakua.

Christus tanitása kereszt farol.

Christus halala orayā minden allat zē ved.

Az jegiek mellyek JESVS halala orayan törtintenek, vilag kezdetitől fogua nagy él reytetet dolgot jelentenek. Az templombeli superlat, (mely az

zen.

zenteknek zenti helyet bē fedti vala, az az, a sanctuariomot) tétetől fogua mind vegiglen kette hasada; mely jel által jelentetik vala, hogy az Istennek emberekhez való zerclme, ez az CHRISTVS szenvedese, az emberi nemzet zabadulasaert, mindeneknel nilvan lenne, minden regi czeremonyak CHRISTVS halalaba vegeztetnemek, értelmivel együt, es abanitatnek még, azokba való titkolt ertelem, minden nemzeteknel. Az föld még rendüle, nem szenvedhetven az Vrnak zent halalat az Istentelen Sidoknak jelekre.

Az köziklak még hasadozának, az kemeny pogansag zűüenek még lagitása jelere.

Az koporsók még nittatanak, jelentven hogy az halalnak kapuya még törtetnek, es hogy közel volna Christusnak fél tamadasa, sok halottakkal együt. Es sokak az zentek közül, halottaibol, fél tamadanak, mikor, tudnya illik Christussal fél tamadanak, ki

15

men

Col. 1. v. 18.

1. Cor. 15.

v. 21.

menven á koporsókból, jövenek az zent városba, es sokaknak még jelenenek, az Vrnak feltamadasának bizonyosságára: mert ő vala az első fél tamadasnak anyandeka. Ezokaertis mondatik első zülötnek az el aluttak között. Mind enny jelek, az eghen es földön, Vroknak, es teremtoyoknak vallyak lenni á még fe zittetet *I E S V S* Christust, kit az Sidok gyűlösege es hamissága még öle, kinek zavara kezek Christussal együt él változni: bankodnakis, Vroknak, illy gialazatos halalá, kit az Sidok czusolanak. A nápis még vona zokot természetinek fenyet, mikor láta teremtoieinek zörnyű halalat Meltatlannak itilven ez vilagot, kinek halaadatlan-ságaert tovab zolgalna, azert három égez oraig, természet ellen, ez egez vilagon fenyet, es vilagot még vona.

Te kediglen én lelkem, teri magadba, es lásd még á te templomodba, mint vagyon dolgozod. Ha Christussal igazan még holtal jele az, hogy az superlat tel

lyességel kette hasadot, tudniaillik mikor á bűnnek kepmutatása él zelezte-tik. Mert mikeppen akadali vala az superlat á templomba, hogy ne lathatnak, az Zentnek zenti helyet; így az bűn akadaly, hogy az paradiczomnak zepsegét ne lathassa, mely Christus halála által él volt hasitattua.

A föld akkor indul még, midőn á Christus halalanak emlekezetiért, á bűnnek undokságát, még utalvan él veted. A köziklak akkor hasadnak még, mikor nagy banat miat, es töredelmesség miat az bűnert, az Christus halalanak emlekezetiért zived hasadoz, könnyhullatásodnak folyásiba.

A koporsók akkor nittatnak még, midőn á te bűneydnek undokságát még nitod, igaz gyunasod által, mikor az undokság ki bē rekeztetet, ki tiztittatik, es vi élet következik.

Vram *I E S V S* Christus engegyed én nekem, á te kinzenvedesidert es zör-

Mire valot volt á templomba á superlat.

Mit jegyeznek á köziklak hasadozás.

Koporsók meg nittatnak.

nyu halálodert, azt, hogy ágonozt úgy még utalhassam, kiert ezeket szenvedted, hogy soha többé abba névésűlyek: hogy vjobban zent sebednek folyasit, es kinyajdnak szenvedeset, mégne viczam. Hanem mind züembe, zamba, zemeimbe, kezeimbe, labaimba, az te draga Zenedesidnek péczétet hordozhassam. Vgy hogy, seélet, sehalal, seehség, sezomjuság, saradság, mezitelen ség, es ellenem ki vont fegyvereknek, villogasfél ne valazthassanak tölled.

Vegyed Vram JESVS ez te zent aldozatod napyan, az én testemet, lelkemnek minden ereivel, es minden józagi val, kit jó akaratodból ennekem attal, áté aldozatodra. Tudom Vram megtatlan voltomat, es te zent zemeidnek tekintetire utalatos voltomat: de hatalmassagodat bizem, az én tisztasomra, hogy modod vagyó, mint felséged előtt kellemetes lehessék.

Te kinezvedesidnek vagyok oka, az én fertelmes kezeimmel öltelek még te-

gedet.

gedes, vállast tezek én magam ellen, nem Pilatos, sem, az Sidok fezítették még tegedet, hanem én vagyok az, ki mindennap, sőt minden oraba kinezlak, kötözlek, fezitelek, az én sok külső belső vétkeimmel. Hova legyek Vram, enynj még ismert nyarvalyaimba, ez tolvay melle kapczolom magamat, emlekezzel még Vram én rolam á te orzagodba, á te még haytot feyedre, sügeztém zemeimet, irgalmassagodat Ohaytván, ki az bünösökert holtat még, legy irgalmas es kegyelmes énnékemis bünösnek.

Egy vitez dardaval még nita az daldalat. Mindez czudak között, Christus ismerőizent Annnyarval együt á keresztfa alatt alnak vala, azokkal az airtatos azzonyallatokkal, kik IESVS jogzágokból taplalyak vala, es neki zolgálnak vala Galilea tartományabol. Husuet esti leüen, hogy ne maradnanak á testek á kereszt fan, Pilatoshoz menenek az Sidok, hogy az még fezítettet

em-

embereknek labázárokát, kérnek hogy még törnek, es úgy temettetnemek él.

Az vitezek azért él jöven még török, á tolvayok labázarat, IESVS HOZ hogy jutának es latak hogy még holt, még né török laba czontyat, hanem egy ütöz lanczayat ragadvan, oldalát által vére, mélyből, viz es vér joveki.

Gondollyad oh én lelkem mély nagy keserűsege lön ezen Zűz Marianak, mikor zent fianak holt testetis ily kegyetlenül által vérekk, hogy az iras be tellyesednek, megh lattiak ugimond, á kit által vertek. Mély czelekedet az Istensegnek engedelmebol lön, mert valhatatlanul vele vala az Istenseg holta utannis, noha lelke nagy hatalommal az ördög országat rontya vala, pokolra való zallasaba, hogy teneked még holta utannis, vére bünodnek még boczanattyara lenne, á viz kediglen, kéreztsegedbe való még tisztulasodra.

Meny sokan által verik IESVS T gondollyad hű elme, minden nap ez vi,

lagon

lagon kik á bűnnek czelekedetire vakmerőséggel adgyak magokat, örven dezven gonoz czelekedetekbe, kiknek tarsasagoktól mint CHRISTVS ellenségitől, zorgalmatoson otalmazd magadat.

Ez zent Vrnak oldala még nitasat jelenti vala Noë barkayaba az ayto, mély által az viz özön uezedelmetől még tartatának az Isten-től rendeltetet teremtetet allatok. Ez Vram IESVS á te dragalatos ayto, kin az igazak bémének te hozzad. Ez lön Vram halalod utannis zent testednek érdeme, nagy zeretetednek jeleből, hogy semmi uért benned ne hadnal, kit az mizerelmunkert ki nem ontanal, bűneinknek még boczanattyara, hogy ez zereteted által, még ismernük mély bőseges volna nalad az üdüesseg.

Mind ezeket, zed elmedbe én lelkem, mély nagy zanakodasra melto legyen á te IESVS OD, ki, minden anyazúlóttene gyengeb, es zébtést volt.

Nagy

Gen. 7.

Psal. 129.

Nagy lelki fájdalommal, és zűnednek keferűsegevel, tekincz. még mint gyalazatoson meztetlen vas zegekkel zegettetet, két híres lator közöt függvő, eczetel, és méreggel itattatik, halála után zent oldala hegyes lanczayával altal verettetik, mély bő vére ez őt sebeiből kifolt. Könyvezzések ez halhatatlan dolgon én zemeim, zűnem: zokogásiddal kesereghy, te kediglen én lelkem olvagy még elmelkedesidnek geryedet tűzébe, Illy zereimes Vradnak zörnű halalan. Ez őt sébet, még nitatta Iesus az eo zent testen, hogy őt erzekenysegét az ember nemzetnek, kit az őrdög nagy rabságba tart vala, még Zabaitana. Ezt jegyzi vala amaz őt keménykő, kit David Goliat ellen, az sebes folyó vizből ki vőt vala, és taskayaba éreztet vala, kikkel az tisztatalan Goliatot, földre le vére, és mága fegyverrel feyet veve.

1. Re. 17. v.
40. & 49.

Teneked zol én lelkem á te Vrad Istened, ez czudalatos czelekedetivel;

Gon-

Gondold még emberi allat menit, és mit zenedtem te eretted, mikor Atyam elensege volnal, még bekeltetelek vele. Mint egy él vezet juhót, nagy zorgalmatosságommal és faratságommal együtt kérestelek, még találvan vallamon hordoztalak, vyonnan Atyam öröksegebe bűnulek, Atiamnak még adalak, az én feyemet te eretted á tővis ellen vétettem, kézeimet vas zegek ellen, véreimet mindenestől te eretted ki ontattam; zereimes életemet te eretted ellen segid kézebe attam: hogy ez veled való daykaságomert, magamhoz kapczolhatnalak, te kediglen farba rugtal, hatadat és nē orczadat mutattad én hozzam. Akar czyak ez oratol fogua mondgyad én nekem, én Atyam vagy te, és én zűzesegemnek vézere. Téry még hozzam es te hozzad térek. Elhidgyed hogy él nem feletkezhetem rolad, mert én fájdalommal váltottalak még az én tenerimbe irtalak tegedet. Lásd még kézeimet, tekincz még la-

Ier. 18. v. 17
Ier. 3. v. 4.
Ez. 49. v. 16.

Z

bay-

baimat, feyemet, oldalammal együtt, ezek ba ketelkedel bizonyogat teznek.

Ezek után Arimathiabeli Josph, még kere JESVS testét Pilatostól.

Ez Isten felő ferfiu alattomba való tanitvanya való JESVSNAK, ki az Sidok tanaczaba IESVS ellen nem akara lenni. CHRISTVS holta után nagyobb batorfagal benne való hűtit, es zéretetit mutatta, hogy semmit életebe, teste még kérésébe, kéreztől lé vételebe, es temetésebe: nagy késerves Zűel még nittatot sebeit kezevel tapogatvan, még hidegült tagait ózze haytogatvan, es tizta zep gyolczba takarvan, es Nicodemussal ki éyel IESVSHOZ jot vala kénetekkel még kerven. Ez fő emberis nagy zéretetit jelente IESVSHOZ, hogy semmit nem rettegvén immar az Sidoktól, napal mindenek lattara JESVS tanitvanyának mutattya magát, semmit nem felven, hogy az hamissák gyülekezetiből ily dologert ki vetetnek, sem hogy Caremonyayokert,

holt.

holt testet illetven még ferteztetnek, mert zent Vranak még zentelő testét illeti. *Hæc est mutatio dextra excelsi.*

Ps. 76. v. 11.

Tekincz még én lelkem Zűz Marianak nagy keserűseget, mikor zent fiat kereztfarol le boczattjak, mély nagy keserű sirással, sebeit czokolgattya, zent orczayat feyével illeti. Lassad a Ztis mit czelekedik Maria Magdolna, ki életebe zent labait köny hullataással még mosta vala; bizonyara mostan, zent sebeit annal inkább mosogattya, mert á kinek laba alat az életnek job rézet halgatvan vala Ztotta vala, azt immarlattya vala, hogy töbe nem halhatna. Mit miuel zent Ianos, kinek zéretetinek mellyen, á vég vaczoran nyugut vala, nagy banat miat teste még változot. Zűz MARIA Sivalmin annal inkább késereg, kit JESVS testamntomba gondviselőnek rendelt vala, hogy él nem valhatnek Zent fia derekatol, kit kezeivel által kolczolt vala.

L 2

ve-

Végezetre él valasztván zent fia testétől, Nicodemus az font Mirrhat, es Alo est vót kenetnek, kivel JESVS testét még kenven tizta gyolczba takarak Sidok zokasa zerevnt,

Vala egy kért ot á helyen, á hul még feztetet vala, es abba vi koporso. El végezven az Isten felő Christus tanitvani JESVS temetese nek mo gyarol valo gondolatokat, es tanacziokat, nagy böczüllettel károkra vézik, es bé viven á kertbe úi koporsóba helyhez tetik kibe még senki, nem tétet vala, es az koporsó aytayara nagy követ émelenek,

Gondollyad oh én lelkem, á te Vradnak bizonyara valo zegenyseget ez vilagon, kinek életebe tulaydon haza nem vala, az mi ruhazattya testi tizteffégeért, aztis le vonattya rola, á kerezta lat, holta utannis mas ember koporsóyaba tétettetik. Mind ezek te peldadra lóttének, hogy ez vilagon semmit ne kívani, az egy még fézült mezitte-

len JESVS NAL, ki semmit egyebet nem kereset it valo budosafaba es halalaba valo kin szenvedésebe es temetésebe, hanem czyak á te puzta Züvedet, kibe kívannya kedves nyugolmat.

Ez Christus Zegeny temetése, ez vilagi embereknek nagy pompával valo temetéseket nilvan feddi, kik holtok utannis büdös es még döglöt undok testekkel kazdag sagot tétetnek, arany gyürüket, draga köveket, barsony ruhakat, arany kozorukat, buzganyokat, es pallosokat, es egyéb hiusagokat. Kit ha zegenyeknek oztananak, nagyobb hiúosságere lenne az zegeni leleknek, hogj sem mint az undok tétnek.

Lassad te én lelkem, mint takarod be IESVS Á te Züvednek koporsóyaba.

JESVS teste tizta gyolczot kívan, es vi koporsót, mélybe egyéb undok test még nem rothadot, vi züvet, vi élmet, vi gondolatot, kibe még nyughassék.

Mikor ez zent Vrnak draga Z. testét hozzad vezed, lassad hogj tizta legyen

IESVS temetése mit kívan az emberről.

koporsó, kérted jó gondviséles által tisztassék ez koporsó mellett: még lásd hogy valami gaz fél ne nevedgyek, valami testi kívánságok bé ne fedgyek. Giakran latogassad, seperyed, ötözzed pœnitentia sepruyével, könyhullata siddal es zokogo schazkodasiddal. Mint kellyen I E S V S T züedbe még tartanod, ez Isten felő embereknek példayok által ez edbe veheted, hogy valami undok féreg bé ne mehessen, ki miat J E S V S ki üzettefsek; zorgalmatoson őrizven magadat minden büntol. Ezokonnis akart Ioseph koporsójába temettetni, mert ez igaz ember vala, mert az Isten az igazaknak züőkbe kiuankozik. J E S V S az ötéstét bolta utā igazak kézbe adgya, kik alnakfagot nē köüetnek. Azok kénik, azok takargattyaK, azok igazā helyheztetik, kik tőkelltes hütök be, jot czelekednek, igazfagot követnek, Christusrol gondolkodnak, hivatallyokba alhatatoson még maradnak, varvā az Christus még jelenefenek ideyet, ā fél tamadaft.

HV-

HVSZVET N A P Y A N.
S Z. M A R K E V A N -
gyelistanak tizen Hatodik
vezéből.

Maria Magdalena, es Jakab anynya Maria, es Salome kénetet vőnek, hogy él menven J E S V S T még kennek. Es io régel, zombatnak eseo napyan, menenek a koporsóhoz nāp kéletkor. Es egymas közöt mondgyak vala. Ki forditya él nekünk ā követ az koporsó aytayarol? es tekintven, latak hogy él fordult ā kő, mert igen nagy vala. Es be menven ā koporsóba, latanak egy ifiat űlvén iob kez felől, féjer ruhaba őltözve, es el remulenek. Ki monda nekik. Ne feletetek, az még fezitetet Nazarethbeli J E S V S T keresitek fél tamadot ninczen it; ime ā hely ā hova tőttek † volt őtet.

Mat. 28. v. 7

Lu. 24. v. 1.

Io. 20. v. 1.

Mat. 28 v. 5

Lu. 24. v. 4.

Io. 20.

v. 12.

† helyhez-
tetek.

Hanem menyetek él, mondgyatok még az ő tanítványoknak, es Peternek, hogy Galilæaba elöttetek megyen, ot még lattyatok őtet, mint még mondotta tű nektek.

SVMMAIA EZ EVANGIELIOMNAK.

Harom azzonyallatnak IESVS rol valo zorgalmatosságok jelentetik.

Be menven á koporsóba, az Angyaltol biztattatnak IESVS feltamadásáról, kit hogy tanítványának még jelencze nek patanczollya.

EZ EVANGIELIOMRA
valo elmelkedések.

ELSŐ CZIKEL. Vegyed én lelkem első elmelkedésednek czikkelinek fundamentomara Z. David örvendetességenek tanacziat, mondvan. Ez á nap melyet az Vr kezitet örvendezünk, es vigadgyunk abba. Es ez él melkedésedbe tekincz, még, mikeppen á keserű kéreztnek gyökere, edesse változot. Az keserű es foyto fanak vad gyű-

möl-

mölcsze, mint az elő fanak agaynak bétoltasába jó izűve vált. Mint az kemény hoharmattol még süttetet virag, vyonnan gyökereből még vitatvan, ez napon meg viragzek, kinek jó illatu zága földnek bétölti kérekséget. Nezzed mint az, halalba fékűt buza mág zanzanjny gyümölcszevel egyűt ez, may nap fél tamadot. Mint az, el nyugut nap vi vilagosságalfél költ. Mint amaz, erős még őlettetet orozlannak zayabol, ez erős Samson ez mai nap ki vezi á lepes mēzet. Mint David még győzven az nagy Goliatot, vizza taboraba nagy diczirettel, es Kiraly leanyat hazas tarsul vezi, az az, Anyazentegihazat. Ez napon gondollyad tovab, az, jegyes zep jegyesevel, iffiaknak tündöklő seregivel, es draga illatu fűekkel, es viragokkal még koronaztatvan, be megyen agyas hazaba. Ez napon lattatek vi virag á mű földünkön, Ez napon á görliczenek zep zav a, kivel kedvestarsat még talala hal

Ioan. 12.

v. 24.

Ps. 103. v. 22.

2. Mach. 1.

v. 22.

Iud. 13. v. 8

1. Reg. 17.

v. 54.

Can. 2. v. 12

Cant. 2.
v. 13.

Ge. 41. v. 55

Ge. 32. v. 10

latek az mi földünkön. Ez napon á viragzó zölő illattyat ki teriezte. Ez napon amaz igaz Ioseph zabadula még á tömleczből, es egiptusba gyűtetet gabonának házait még nita. Ez napon Iakob Patriarcha ket sereggel á Jordan vizen által kél. Ki az előt czyak egybottival ment vala által.

Psa. 3. v. 6.

MASODIK CZIKEL. IESVS halalanak harmad napyan io reggel, él joven az ő zent lelke zantalan sereggel á koporsóhoz, ugyan azon még kinzattatot testét tulajdon hatalmaual fél tamaztya, es koporsót bē sédue hagyuan ki iű. Könyennis fél kéle, mert mint ha czyak alunnek almabol fél serken; ki magarol mondgya. En él aluttam, es él zunyadtam, es fél költem, mert az Vr fél uőt engemet. Mint zűznek méheből es annak bontakozasanelkül ki jót, ugy az koporsobolis ki jót.

HARMADIK CZIKEL. AZ Isten nek Angyala le zalvan menyozagbol, él fordita á követ, nagj föld

indulással. Ez föld indulásnak jele az Vrnak nagy hatalmassaganak jele, kinek ereye miat halala orayannis még rendül, feltamadasakoris, az itiletre valo jövetelibennis, kinek hatalmassaganak, rettegve zolgalnak minden teremtet allaty. Te neked kediglen ez föld indulásnak rengesebe, mint kellyen az Vrat félned peldad adatik. Kinek dűczősegele valo fél tamadasa, teneked tükörödis; ez által élmelkedven, hogy mikeppen CHRISTVS még alaztatot az kérezten valo függesbe, kint es zidalmat zervedven es harmadnap mulva dűczősegele fél tamadot; igit tenekedis, nem zaddal czyak, hanem czelekedetteddel kelletik még halnod á testnek, hogy az utolsó napon IESVS SAL dűczőseges feltamadasod legyen.

VGYAN AZON NAPON.

ELSŐ elmelkedes. Ez napon IESVSNAK ifusaga meg vitatot mint az

Psa. 102. v. 5

Sas keselűnek. Ez napon az erős orozlan fiait ordítással még elevenite; Ez napon az phenix madar ki még holt vala még elevenedik. Ez napon az él romlot edeniből, á fazakas vi edent formala. Ez napon Ionas az Ceth halnak gyomrabol ki jöve eleveven. Ez napon az bekeségnek zekrenyebeli gyertiatarto arannyal beborittatek. Ez napon David hayleka mély le törettet vala fél építeték. Ez napon az Zarvas vi zarvat nevele. Ez napon á bezarlatot Samsón, Városnak kapuit valara veven, zabadon ki mene. Ez napon Ioseph draga kiraly ruhaba öltözék, es fel borotváltatek, es Aegiptusnak Vra lón.

De jövel en lelkem, es lásd még ezt az eghő bokrot Moisséssal, ki eghvő még nē egh. Le vetvő testi kívánságodnak saruit, Ióvel es imadgyad ezt az fél tamadot dúczóseget.

MASODIK CZIKEL. Mély nagy zeretettel, es aitatosságal nap kelet

előt

előt ez harom zent azzonyallat indul kenettel, JESVS koporsóához, gondoliad en lelkem hogy viobban es jobban az Vrnak zent testét még kennék. Ezeknek en lelkem adgyad magadat tarsasagokba, ha igazan IESVS T akarod zeretettel még kenny, az az, jozagos czelekedeteknek kedves kenetivel, úgy hogy, mindenestől ézed, elméd, es akaratod IESVSROL gondolkodgyek, es kenetet hordozzon. Io ideien fél kellyen az restsegnek almabol.

HARMADIK CZIKEL. Mikor közel volnanak az koporsóhoz, Kezdenek gondolkodni az kőnek nagy voltáról, kifordithattya él nekünk az követ az koporsó aytayáról. Az te gyarlosagod en lelkē, mikor fél utba vagy CHRISTVS koporsóához valo meneteledbe, gyakorta még akar keslelni az nehez kőnek él fordításáról: élodbe vetuē az él kezdet jo czelekedeteknek utaynak nehez voltat, akaratod ellen valo czelekedeteknek él fordításának nehez

seget

Mivel kenetik meg IESVS teste.

Mit jegez az kőnek elfordításáról valo gondolat.

seget, giarlofogodat, gyenge természetet, es hiaba valo törekedeseidet hanyvan elodbe. De ez zent azzonyallatokkal, effele gondolatoknak beket hagyuan, CHRISTVS zerelmeert, es annak kegyelme által, á kit keresni akarz, él fordulva talalod á követ.

Ier. 11. v. 23.

Phi. 2. v. 13.

1. Theff. 5

v. 24.

Ap. 2. v. 10

1. Cor. 15.

Psal. 90.

Isten az, á ki az jora valo gondolatnak kezdetit adta, el vegezeseis azó Isten ad kegyelmet. Legy hü czyak mind halalig, azt mondgya az Vr, es teneked adom az eletnek koronajat; nemis munkalodol heaba, mert igireti zerent még mutattya az ó üdüezitoiet, élis fordittyá, é féle gondolatoknak nehez követ á te zivedről.

NEGIEDIK CZIKEL. Es be menven á koporsoba, latanak egy Iffiat iob kéz felől ülni feyer ruhaba. Az Isten Angyala vala az, á ki az CHRISTVS koporsójanak őrizőit, nagy rettenetes tekintetivel, ugy mint holt elevenekké téve, él üzven es él kergetven őket, az Vrnak fél tamadasa utá,

hogy

hogy fél tamadasanak hatalmat es düczőseget hirdetnek. Az azzonyallatok elöt kediglen, az nehez követ él fordittyá az koporsórol, be megyen es kedves tekintetivel vigasztallya azokat vezteg űven. Első lön gondolyad en lelkem az Azzonyallat CHRISTVS halalanak oka, első lön is kinek mehebefogantatek az még valto Vr, Első lön kinek Christus teste fél tamadasa hirdette tek. Igaz, az Isten mondása á ki regel vigyaz még talal engemet; á ki IESVS keresi jo regel vigasztalásnelkül nē hagiatic. Rettenetes abrazattal jelenik az Istennek Angyala, mint az vil-lamas, hogy tekintetivel á gonozokat rettentse; az jokat kediglē kegyesē te-kitti, hogj az Vrnak fél tamadasat hidgyek. Az io Angyalnak tulaydősága, elő-zór tekintetivel még rettenteni az embert, de az utā mingjart vigasztalást ad. A gonoz kediglē, előzór fenyes Angyal kepebe jelenik, még remit, nē vigasztal, hanē inkább meg keserit, két segbe eit.

Pr. 8. v. 17.

Ps. 87. v. 14

Ps. 62. v. 1.

Iob. 8. v. 5.

Tren. 3. v.

23 & 25.

Az io An-gyalnak tu-laydon-sa-ga.

Ne

Num. 22.

v. 22.

Ios. 5. v. 13

3. Reg. 19.

v. 5.

4. Reg. 1.

v. 15.

Dan. 9.

v. 21.

Zach. 1.

v. 12.

Tob. 12. v. 12

Bar. 6. v. 6.

Mint kel
IESVS ko-
porfaya-
hoz menni.

Ne fellyetek, tudom hogy az Na-
zarethbeli JESVSST kérefitek. Né-
zed en lelkem, mint batorittya az jo
zandekot az Angyal, mély igaz az zét
Vr, az ötet keresőknek. It aztis ezed-
be vegyed, hogy az Angyalok Isten je-
lentéséből tугyak á te ügyekezetedet,
lattyak pœnitentia tartásodat, keferűse-
geden zanakodnak.

Te kediglen én lelkem úgy keresd az
még sezült JESVSST, hogy az Angya-
li vigasztalásba, halalod, orayan rezed
legyen, fél tamadasod ideyen örömod
adassék.

A JESVS koporsója latogatasod-
ba, ne keres kamoka avagy viragos bar-
soni öltözetet, se draga követ, se ezüstöt
se aranyat: mert nem illik őzze az még
fezitetet testel, sem az ostorozáshoz,
sem az tövis koronához: sem az vas zeg-
gel által veretet viakhöz, nem illendők
á gyemantos gyűrűk.

Hu-

HUSVET MASOD

Napján.

SZ. LUKACZ EVAN-
gelistanak 24. rezéből.

Ketten az tanítványok közül
kimennek vala ugyan azon nap
egy városkaba, mely hatvan futá-
matni föld vala Jerusalemtól, ki-
nek neve Emaus vala. Es ők bezel-
getnek vala egy mas közöt, mind
azokrol mellyek törtintenek vala.

Es lön mikoron bezelgetnenék,
es egy mas közöt kerdezkedne-
nek, JESVS közelgetven megyen
vala velek: az ő zemek kediglen
tartoztatva valanak, hogy ötet
még ne ismernek. Es monda ne-
kik, miczoda bezedek azok mel-
lyeket forgattok egy mas közöt,
zomoruvak leven? Es felele egyk,
kinek neve Cleophas, es monda
neki. Te egyedül iövevény vagy

A a

Je-

Jerusalembe, es nem ertteted, mi löt abba, ezekbe á napokba? Kiknek ő monda: Miczodak? es mondanak á Nazarethbeli J E S V S felöl, á ki Propheta volt, hatalmas czelekedetibe, es bezedibe az Isté es az egez nep elöt; es mikeppen ötet á Papi feyedelmek, es á mi feyedelmink adtak halálnak karhoz tatarára es még fezitettek ötet. Mű kediglen remenlyük vala, hogy ő valtana még Izrael. Es most, mind ezeknek felette hogy löttenek, má harmad napia vagyon. De nemely Azzonyallatokis mi közülünk meg rettentének minket, kik virradta elöt voltanak á koporsonal, es az ő testét nem találvan, éljövő mondanak: hogy ok még Angialilatastis lattak volna, kik módgyak hogy él. Es nemeltyek mű közülünkis az koporfohoz mévé, ugy talaltak, á mint az azzonyallatok mondottak, ötet kediglen

né talaltak. Es ő móda nekik. Ó balgátatok, es kesedelmes zűvők az hitelre, mindenekbe mellyeket az Prophetak zolottanak. Né de né ezeket kellete zévedni Christusnak es igy mennj be az ő dűczősegebe! Es él kezdvé Moifestol, es minden Prophetaktol, magjarazza vala nekik mindé irafokból, mélyek ő felőle valanak. Es közelgervé az Varofkahoz á hova mének vala: es ő tetete magát, mint ha mezeb menne. Es kenzeritek ötet, mondvan. Maragi my velünk, mert él estueledik, es á nap el hanyotlot. Es be mene velek.

Es lön mikoron le űlt volna velek, veve á kenyeret, még alda, es még zége, es nekik adgya vala. Es még nittatanak az ő zémek, es még ismerek ötet; ő kediglen él enyze az ő zemek elöl. Es mondanak egy masnak.

Nem de nem egh valae á my

zűnk mi bennünk, mikor az uton zolana, es az irafokat még nit-na nekünk? Es azon oraba fél kelven, viza menenek Jerusalembé, es őzve gyűlve talalak á tizen egyet, es azokat kik velek valanak mondvan. Hogy bizonyara fél tamadot az Vr, es még ielent Simonnak. Okis még bezellek mélyek lóttének vala az uton, es mikenpen ismertek még őtet az kenyerek még zegefebe.

SVMMAIA EZ EVANGIELIOMNAK.

IESVS fél tamadasa napyan, még jelenik két zomoru tanitvanyrak az uton.

Hűtötlensegekről még sedy, magyaraz uan nekik az eo zenvedeséről valo irafokat.

IESVST kenzeritik zeretetből z allasokr meny.

Az kenyerek még zegefen z emek meg nittatnak, es meg ismerven őtet elenyzik z emek elől.

EZ

EZ EVANGIELIOMRA valo elmelkedések.

EL s ő. Mint kegyes Paztor, ki tulaydon életet adta vala juhayert, él zelleidet juhoczkait őzze gyuythetne minden félè vigiaz, kiket az felelemnek nagy volta, élozlatot vala, es azokat kik hűt őkbeis még fogyatkoz tanak vala, meg erossitene, zorgalmatoson munkalkodik.

Ez ket tanitvant, gondollyad en lelkem, mély nagy zomorusagal CHRISTVS fél tamadasa napyan, ki menven Jerusalemből CHRISTVS halalarol egymas közöt bezelgetnek, mind hűt őkbe, mind remensegekbe JESVS felől még fogyatkozvan, Emaus félè mennek. Itilven azt hogy Christus orzaga, ez vilagi volna. IESVS kediglen bezedek közöt, ugy mint hasonlo uton hozajok adgya magat, es zomorusagokrol bezedek közöt kegyesen tudakozik.

Te kediglen en lelkem hova indul-

Aa 3

tal,

Gyarlo tanitvanyok itileti.

tal, honnat jöttel, miczoda tarsasagba adtad magatad, mirol gondolkodol, midologrol bezelgecz tarsaiddal gondold még jól, mivel hogj á te Vradnak Istenednek zemei raytad uadnak, lepesed-tis kétsegnelkül még zam lalya, zomorusagodat kerdezi, bezededet vizsgál-lyá.

Pr. 5. v. 21.
Iob. 14. 16.

Kikel zo-
kot Chri-
stus jarni.

Veled jár fogiatkozásnelkül, ha ban kodvan züvedbe, elmelkedel zent halarol, kinek aruloja te voltal, zantalan hamissagoddal. Minden utaydba tette-ti magat, él reyten abrazattyat, hogy züvedbe myt forgacz nyelvéd által ertheffe. Zemeidetis tartoztattyá, ez vilagi uton jartodba, hogy ötet mindgyart még ne ismerhessed, mert kétseges voltodba oktatni akar, eo felőle való gondolatidba, remenségre inditvan.

Még lásd hogy gonozoknak tarsasagaba ne jari, kik hiúsagokat bezellenek, kik atkozodnak, es zitkozodnak, karomlanak, Sipolnak, tanczolnak, es vigan laknak, mert ot IESVSST nem ta-

lalod,

lalod, hanem czyak ot á hul ő rola bezelgetnek,

Matth. 18.
v. 20.

MÁSODIK Oh balgatagok es kesedelmes züvvek. Ninczen Isten előtt utalatosb dolog á kétseges hitelnel, mikor tudnia illik, minden akarattyat, zent lelek által megjelentette, minden czelekedetit fél jegeztette, Prophetak irasiba, még sem hizen Istennek, maga értelmere akarvan Isten zavát, es akarattyat vonni.

Lásd en lelkem mint az Vrtol még feddettetteneK testi értelmekről, mondvan: my azt remenlyük vala, hogy ő ual tana még Izraelt, tudnia illik, az Pogan birodalomból. Ebből még teczik hogy testi gondolatok volt CHRISTUS felől az Irasnak értelmebe: az ő fél tama dasarol kétsegesek voltanak, emberi gyarlosagból, noha immar az az Zonyal-
latok által bizonyoson hallottak vala, az Apostolok latafabolis ertetek vala mégis ketelkednek.

Testi erte-
lem megh
feddetik
Christustól

Christus
zenvedese-
nek zűkse-
ges volta.

HARMADIK CZ. Nem de nem ezeket kellett Christusnak szenvedni? Magyarazd még *Vram* **JESVS** halalodnak haznat, es erdemet, az en ketseges lel kemnekis, hogy belől vigadgyon lelki vigasaggal az te oktatód által, hogy magammal él ne hitet-hessém soha, hogy kerezte viselesnelkül, testi szenvedes köüulis, bé mehetek á te országodba, holot te annak örökös *Vra* leven annelkül benem mehettem. Magyarazd még *Vrã* az irasnak is igaz értelmet, mert gyarloságim miat mindeneket magã értelmere akarok vonni.

NEGIEDIK CZ. Eo kediglen tetetti magat, mintha mezzeb menő uta volna. *Vram* **IESVS** ez zarándok járásomba kezdettel velem bezelleny, es igazgatni, az örök életnek utara. Miert akarz él hadni ily hamar gyarlo vagyok *Vram* te naladnel kül, ha jo akaratodnak teczik maragy velem zallasomon, mert á nap él hanyotlot, az sötetsegnek ideje él közelget,

kibe

Az io le-
leknek **IESVS**
SAL va-
lo bezelge-
tese.

kibe nem lathatlak. Ingyen maydan á kêsertetek es haboruságok ellenem még indulnak. Ha te en tölem él tavozol, zokot keserűsegnek zomorusága foghya züüemet. Tudom *Vram* hogy az en iomert czelekeded, hanem mindenkor kedvem zerezt bezelgetsis velem. Ha még vonzodis magadat nezven hadakozásomat, mikor mind á testől, mind ez vilagtól, es ördögtől kêsertetem, kegyelmeffeged mind az által segítségemre adatik.

ETODIK CZ. Kenzeritek **JESVS** hogy be menne velek. Ezt vegyed en lel kem ezedbe, hogy á te *Vrad*, nem czyak imigy amugy hideg bezeddel kivannya hivatallyaz hogy veled marazzad; hanem ugyan erőltetestsis var, igy örömesben megyen hozzad mikor vonzod, es erőlteted. Lasd mit czelekedik kedves vendegiuel ez vilagi emberis, hasonlo keppen teis czelekedgyel.

HATODIK CZIK. Még isme-

Aa 5

rek

Psf. 15. v. 8.

Can. 1. v. 4.

rek ötet á kenyernek még zegésen.

Oh kegyes JESVS, ki sókaig belső zerelemmedet, külső tetteteddel nem fedezheted, még nitod, zűuoket zemeknek tekintetire. Ki legy az, á ki jorol bezellez, ki igaz ertelmet adcz, ki kinzerittettel az még marrdasra, es az etelre; ki á kenyernek még zegesebe, az az á te dragalatos zent testednek még zegesebe még nitod zűuoket, még nitod lelkeket, még nitod testi zemekeket, hogy az uton á mit tóled hallottak, még tanuljak, es el hidgyek kétsegnelkül magadat, még jelented.

Adgyad Vram az en reserves zűnemnekis, hogy á mit hallok á te tanításodból, lelki atyanak oktatsa által, még erthessém es tanulhassam. Az te dragalatos zent testednek hozzám való vetelevel, még nittassanak az en lelki zemeim, á te igaz ismeretedre. Hogy vizza terhessék Hyerusalembe, nagy örömmel á bekefegnek latsaba á te tanítvanidhoz. Hogy Z. Daviddal mond-

haf-

Mi mondal
ismerhetni
meg IESVS
jelen
letet.

hassam. Secundum multitudinē dolorum meorum, Consulationes tuas, latificaverunt animā meam.

Pf; 93. v. 19

HUSVET HARMAD
Napyan.

SZ. LUKACZ EVANGELISTANAK 24. REZEBŐL.

MÉG ALLA JESVS AZ Ő TANITVANY KÖZÖT, ES MONDA NEKIK, BEKEFEG TÚ NEKTEK- EN VAGYOK NE FELYETEK. MÉG HABORODVAN KEDIGLÉ, ES MÉG REMULVÉ, VELIK VALA HOGY ŐK LEKELTATNANAK. ES MONDA NEKIK. MIERT HABOROTTATOK MÉG, ES GONDOLATOK MENNEK FÉL Á TÚ ZŰVEKBE? LASSÁTOK AZ EN KEZEIMET, ES LABAIMAT, MERT ENÉ MAGÁ VAGYOK, TAPOGASSÁTOK, ES LASSÁTOK, MERT Á LELEKNEK NINCZÉ HUSA, SEM CZONTYA, MINT LATTYATOK HOGY ENNEKÉ VAGJON. ES MIKOR EZT MONDOTTA VOLNA, MÉG MUTATA NEKIK KEZEIT, ES LABAIT. ES ŐK MÉG NÉ HIVEN, ES ŐRÖM-

nek

nek miatta czudalkozvan, monda. Vagyone it valamienni valo? Eok kediglé hozanak neki egy darab sült halat, es lépes mézet. Es mikoron előttök őt volna, á maradekit nekik ada. Es monda nekik. Ezek á bezedek melyeket mondotam tã nektek mikor még veletek volnek. Mert zűkség be tellyesedni mindeneknek, méljek még vadnak irua Moises törvényebe, á Prophetakba es Psalmusokba en felelem. Akkor még nita nekik értelmeket, hogy az irast érteneek. Es monda nekik. Mert igi vagy on még irua, es igy zűkség vala Christusnak zenedni, es harmadnap halottaibol fél tamadni; es az eo nevebe hirdetni poenitentiat, es bűnnek még boczanattyat minden nemzet közöt.

SVMMAIA EZ EVANGIELIOMNAK.

IESVS fél tamadasa után, tanitvanynak együt letékbe még jelenek.

Az ő zenedeseről, halalarol, es fél tamadasarol Prophetaknak irast hozza elő. Az irasnak értelmére tanittya őket.

EZ EVANGIELIOMRA valo elmelkedések.

ELSŐ. EZ első czikelbe elmelkedgyel en lelkem az, te Vradnak veghetetlen irgalmassagarol, ki nagy hatalmassagnak es dűczőségnek Vra leven meg gyözven az kegyetlen halalnak ereyet, haladatlan tanitvanit mint még latogattya, kik zűkségnek ideien ötet élhattak, még tagadtak, fél tamadasat halvan, es bizonyos jelek által ertven, benne nem hitteneek, mind ezekről él feletkezven, ugyan azon napon nekik még jelenik, es tuc ayto bezarva, lathato zemelybe mindeniket zeretettel tekintven; bekeséget ad nekik. Hasonlo leven á fenies naphoz mély á czillagok közöt fenieskedik, bekeségnek Vra leven, bekeséget hirdet, kivel felelmes

zűvöket batorságra émely; hűtőlenségeket hűsegre oktattya. Mint igaz Pástor Iuhai közöt, remülesekbe jelen voltat mutattya, mint a fő, a tagok közöt. Mint gyozedelmes Kiraly vitezi közöt.

M A S O D I K. Bekefeg tū nektek.

Mert el vétetet a gyűlöfeg, él vézet az harag; Mert az igazság es a bekefeg egybe ölekeztek; meg bekelt az haragos Atya, az emberi nemzettel, de nem ez vilagi bekefeggel, mert az alhatatlan, ma ha io zot ad bizelkedesből, holnap még fél indul kevelysegeből. De én allando lelki bekefeg adok az jo lelki ismeretbe, ki soha még nem czyal, még sem változik ha te vézed.

Vram **J E S V S** ezt kívantam, es kerestem ifuságotol fogua, hogy ezt a bekefeget birhassam, de az en ellenkező ügyekezetem, testem kívanságival, jelen valo bekefeget suhait. Mert nem czelekedhetem a mit kívanak, tizta ügyekezetem ellenis tusakodom; Mert gonozra haylandob vagyok hogy sem

mint

Pf. 84. v. 11

Miczoda
bekefeg
ad IESVS,

Ro. 7. v. 18.
& 23.

mint a jora, testem nyugolmát inkább keresem hogy sem mint zenvedtetesét.

De tied **V ram** az hatalom, tied az erő neked adtam tellyessegel magamat, igazgas a te bekefeged latsara, a te akaratodnak követeserc, erőltessed az én feslet erkölcsömet.

H A R M A D I K C Z. Lassátok még az én kezeimet. Nezzed én lelkem mély nagy zeretettel munkalkodik bizonyossá tenni az Apostolokat az ő igaz fél tamadasarol, még mutatvan nekik, az még fezetetet testnek még hagyatot sebcit, hogy ezt latvan ő benne hidgienek, hatra hagyvan minden hűtőlenséget. Lassátok kezeimet, mint tū erettek hadakoztā, mind halalomig, hogj tū is en erettē ne zanyátok kezetek munkajaz. Lassátok labaimat hogj alhatatosok legyetek az en zolgalatōba, mert enis alhatatos voltā a tū űduességtek keresesebe. Az kereztfan fél űöt sebcit még akara tartani, hogy igaz testenek fél tamadasat bizonytana, meliből az ő hirveynek hűtok öregbülne. Me-

Miert tartotta meg sebcit heliet IESVS.

Menyozagbais ugyan azokkal ugy mint meltosagos cymereknek giózedelmét latvan, volunk még emlekeznek.

Serkeny fél azért teis en lelkem, ez czudalatos czelekedetnek elmelkedesere, mit mivelz te á te üdvözítőd zereleméért, ki tegedet az Apostolokkal fél tamadasaba valo hűtbe erőssít, á te zerettedert még tartvan sebeinek helyet, kivel rolad valo zűnetlen gondviselet bizonyitya; kinek tenerebe nagy falydalomaval be irattattal, laba feyē kordoztatol, oldalaba zegezttel.

Ez. 49. v. 16

Miert kiui-
an IESVS
ételt.

NEGIEDIK. Vagione mit ennetek. Hogy inkab emberi gyarlóságokhoz kepest magat előttek még mutatna, ételt kivan, noha erre valo zűk-sege nem vala, mert immar á test még düczőült vala, ki soha testi eledelt nem kivan, mély altal á test taplaltatnek, mivel hogy magaba örök élete volna minden eledelnelkül; Es hozana k neki egy drab sűlt halat es lepes mézet.

Ez eledel felette igen illik vala JE-

SVS

Ez eledel felette igen illik vala IESVS tulydonsagához, mert az tizta zep méz iegzi vala az ő hatalmas Isté-seget, az sűlt hal, az ő zent testet, melyet még zarazta es sűte kereztt fan valo kin zervedesebe. Maradekit ada tanitvanynak, draga zent testet, tellyes Isten-segevel együt, az Oltari zent segebe. Mély étel előzőr kemenynek lattatik vala, de kedvesse teve azt, es io izűve, zeretetnek tűzebe még sűtven, es edése az ő Isten-segenek mezeivel.

10a. 6. v. 61

HUSVET VTAN ELSO
Vasarnap.

SZ. JANOS EVANGI-
elistanak 20. rezéből.

Mikor estue volna azon nap, az zombatnak első napyan, es az aytok be zarva volnanak, á hol őzze gjültek vala á tanitvaniok, az Sidoktol valo feltekbe, él jöve IESVS, es közepettek még alla, es mő-

Marci. 16.

v. 14.

Luc. 24.

v. 36.

Bb

da

da nekik. Bekefeg tū nektek. Es mikor azt mondotta volna, még mutata nekik kőzet es oldalát. Eorūlenek azért á tanítványok lat van az Vrat. Monda azért ísmet nekik. Bekefeg nektek. Mint engemet él boczatot az Atya, enis él boczatlak tūtőket. Azt mikor mōdotta volna reayok lehelle, es mōda nekik.

Vegyetek zent lelket, á kiknek bűnőket még boczyattyatok, még boczatatnak nekik, es á kiknek még tartjatok még tartua vadnak.

Thamas kediglen egy á tizenket-tő közül, ki kettősnek mondatik, nem vala velek mikor el iőve JESVS. Mondanak azokaert neki az tōb tanítványok. Lattuk az Vrat. Eo kediglen monda nekik. Hané ha latandō az ō kezeibe az zegeknek heljeit, es az én vyomat boczatō az zegek helyere, es az en kezemet boczatō az ō oldalaba né hi-

zem.

zē. Es niolczad nap mulva vizōtag egyut valanak az ō tanítvány.

Thamasis egjetembe velek. El jőve JESVS ayto be zarva, es kūze pettek még álla, es mōda nekik. Bekefeg tū nektek. Annak utanna monda. Thamasnak hozd ide á te vjodat es lasd még az én kezemet, es hozd ide á te kezedet, es boczasd az én oldalamba, es ne legy hūtlé hané hū. Félele Thamas es monda neki, en Vrá es en Istené. Monda neki JESVS. Mert látal engemet Thamas es hittel Bodogok azok kik nélattak es hittek. Sok egyeb jeleketis czelekedek JESVS az ō tanítvány előt mélyek ninczenek még irua ebbe á könyube. Ezek kediglen még irattattanak, hogy hidgyetek, hogy az Jesus Christus Isten fia, hogy híűen eletetek legyen az ō nevebe.

SVMMAIA EZ EVANGIELIOMNAK.

IESVSNAK fél tamadasa ut an tanítványinak még jelenése. Bb 2 Rea-

Reayok leheluen, zent lelket ad nekik, á bú-
nek még boczanattya.

Niolczadnap mulua Thamasnak még mu-
tattya sebeit.

Thamas sebeit latvan, es vyait be boczat-
van, biz en IESVSBA.

EZ EVANGIELIOMRA valo elmelkedések.

EL SŐ. Az, keserű halálnak hatal-
mas győzedelme, es az életnek meg a-
doia, meg rontvan pokolnak erős ka-
pút, honnat rabságinkat még zaba-
dita, minek utanna zent testet dúczó-
segek fél tamasztotta volna, enyny ha-
talmas győzedelmes dúczósegi között,
keserues tanítvanjnak zomorodot, es fe-
lelmes zűűöket akaruan batoritanj, még
jelenik, kik á Sidoktol valo feltekbe Ie-
rusalemben egy hazba zorultak vala, es
bekefeget háromzor ad nekik, nagyob
bizonyfagul.

Lassad it en lelkem hova siet IESVS,
Sap. 1. v. 2. kiknek jelenik még ayto be zarua, azok-
nak tudniaillik, kik aitoyokat ba zary-

ak

ak haborusagot es keserűseget zerved-
nek, kik egyes zeretetbe es ertelemben be-
rekezkedtenek.

Hogy JESVS á te zűűednek hazaba
iűűjön, zűűkeg hogy JESVS tanítvani
es követőy között legy, ne nyargaly
idestova; aítod, külső zűű zavarának be-
zarlattassek, őt erzekenysegidnek ab-
laki, be tetessenek, így bizonyaba var-
hatod á te űűvezitődöt.

MASOD. Monda nekik JESVS,
bekelegtű nektek. Nem ez vilagi
bekefege ez kit ő maga sem ismert, ha-
nem lelki jo ismeretnek bekefege; örök
életbeli bekefege, ez vilagon á tízta zűű-
be, az mas vilagon az menyey bodog-
sagba, Istennél valo még bekellessel, ze-
retetnek egygyességével, halhatatlan sa-
gnak örömevel.

Mi legyen ez, az CHRISTVS be-
kefege adasa gondollyad en lelkem, oly
tudniaillik ki az Istennek kedves zine
latafara igazit, ki minden felelmet él-
vezzen, haborusagtól még ment, sira stol

Bb 3

ze-

Microdabe
kefeget ad
IESVS ta-
nituaninak

Ier. 31. v. 13
Es. 43. v. 10.
Es. 25. v. 9.
Ap. 21. v. 10.

Ap. 21. v. 7

zemeidet még tartoztattya, minden rettegesektől még szabadit.

Eph. 2. v. 14

A bekefegyet kettőzteti, az Isteni és Atya fiú szeretnek ajánlásaért kibe tellyes bekefegyet vagy. Avagy ki mind a kettőt egye tőtte: mert azokat kik ez földön es menyországba vadnak még egyesítette. Az Atya Istent az emberi nézettel meg bekeltetven, es az zent Angyalokkal, az embert.

HARMADIK. Monda JESVS Thamasnak hódide á te viodat. Czudalatos ez zent Vran nagy gondviselése, ki nem csak az jelen való juhokrol igaz. Pásztor leven gondolkodik, hanem azokrolis kik ezek által, ő benne hiendők valanak, minden féle rola való ketelkedést él akara rontany. Első jelenésebe Thamas nem vala együt a tanítványokkal, azért esik CHRISTVS fél tamadása felől hűtlenségbe. De CHRISTVS ki azért jött vala, hogy az őrdögnek első czelekedetét él rontana, viobban ismét még jelenik, tudvan ta-

1. Ioan. 3.
v. 8.

III

nitvanyanak életit, kezét még mutatvan neki, vyait az sebek helyere betezi, oldalaba kezét be boczattya, hogy hű legyen ne hűtlől: kivel az mi lelkünki erősítetik, es zünkből minden ketseg ki töröltetik. Közönseges helyennis akara Thamasnak magat még mutatny, hogy a többinekis bizonyos hitelekre tanúság adatnak.

Lassad en lelkem mint te Peldaid ezek, ugy hogy JESVS BA mint még jelent, mint még holt, mint fél tamadot, a mint hűtlőnek tizenket agayba még vagy on irua. Azt jól ez edbe ueuen, hogy az hűt dolga nem külső erzenyseg ala vettetet, mely tompa es tudatlan: hanem CHRISTVS czelekedetinek, es az Apostolok egyes ertelmenek, es hitelek engedelmi ala, ha külömbbet ertez, avagy formalz elmedbe, ninczen rezed tnyad Christus erde-mebe.

Ps. 32. v. 4.

B b 4

HV.

HVS VET VTAN MA-
fod Vasárnap.

SZ. JÁNOS EVAN-
gyelistanaktizedikreze-
ből.

M Onda J E S V S az Pharisausok-
nak. En vagyok á jo Páztor.

Ef. 40. v. 11.

Ez. 34. v.

23. c. 37.

v. 24.

Az io Páztor, az ő életet adgya az
ő juhaiert. A béres kediglen á ki né
Páztor, kinek nem tulaydoni á iu-
hok, lattya él iuny á farkast, él had-
gia az juhokat es él fut; es á farkas
él ragadgya, es él zelezti á iuhokat.
A béres kediglen él fut, mert béres,
es á juhok nem tartoznak eo hoz-
za. En vagyok a io Páztor, es
még ismérém az én juhaymat, es
az én juhaymis ismérnek enge-
met. Mikeppen ismér engemet
az Atya, enis ismérém az Atyat, es
az én életemet le tezem az én iu-

Matth. 11.

v. 27.

Lu. 10. v. 22.

hay-

haymert. Más iuhaymis vadnak,
kik nem ez okolbelyek, azokatis
egibe kél hoznom, es az én zomat
hallyak, es egy akol lezen, es egy
Páztor.

SVMMAIA EZ EVANGIE-
liomnak.

*Nilvan valo jelek által mutattya IESVS
igaz Páztornak magat.*

A béresnek tulaydonságot jelenti.

*Igaz Páztor leven, juhajt ismér, es az eo
iuhayis ötet.*

*Az él zelleket iuhokat, mondgya hogy e-
gy akolba hozza.*

EZ EVANGIELIOMRA
valo elmelkedések.

*E L S O. Az mi Christusunknak ro-
lunk valo gondviselése adatik előnkbe,
Iuh Páztor példayaba. Mert mikeppen
á Páztor által igazgattatik, őriztetik,
es legeltetik á iuh: igi Christus által az
hivékis igazgattatnak, taplaltatnak,
őriztetnek, es még tartattatnak. Ki jo
akarattyal nem czyak még valtonk*

B b 5

lön,

1. Petri. 2.

v. 25.

Ez. 34. v.

15. & 16.

& v. 11.

Matth. 10.

v. 30.

Pro. 5. v. 21

Iob. 14. v. 16

Ps. 39. v. 18

Act. 7. v. 56

Ps. 94. v. 8.

Ps. 84. v. 9.

Es. 28. v. 23

1. Re. 3. v. 10

lón, hanem Paztorunkis, es püspökünk.
Ió Paztor kediglen, nem ctyak minden napi kegyelme által, hanem igaz Paztorfagabeli tizti altalis.

Tekincz fél azért én lelkem az te kegyes Paztorodnak vigyazasara, mely nagy zorgalmatossággal nezi minden zűksegidet. Giapiaydnak zalai Zaman vadnak nala, minden lepesid zamlasba vadnak, betegseged oruosságaba, kialtasod halgatasba, eteled es italod nagy zorgalmatossagaba mint zent David mondgya, az *Vr* zorgalmatos en rolam. Vigyazastis vigyazte raitad; hogy ákegyetlen farkasnak fogai köze ne esel. Fen al vigyazasaba mint zent Istuan első Martir lata allani az Istennek jobia felől, hogy minden zűksegidet lathassa. Ezeket jól még gondolvan zavát halliad, a karattyanak engedelmesseget mutat, hogy az még latogatásnak ideyen bizuast mondhaszad tegedet paztoromat követtelek.

MASODIK. En vagyok á jo Pastor,

es

es en Ismerem azen juhaymat.

Nagy vigasztalásod az en lelkem hogy ily kegyes paztor gödviselese alatt vagy, ki tegedet jól ismér, nem ctyak közönséges ismerettel kivel minden terempetet allatit ismeri, kinek zemey előt mindenek nilvan vadnak; hanem zeretetek ismeretivel, es valasztasbely ismerettel, kivel bizonyoson ismertettel valasztotnak az örök életre. Oh en lelkem hatellyes eletedbe ctyak erről gondolkodnalis eleg volna, még sem tudnad ismeretit ennek az *Vr*nak még fogni. Ismeri annak felette *I E S V S* az ő juhait, mert túlaydon zemeliere es abrazattyara formalta, ruhazvan jó czelekedeteknek általa, ekesitven igaz Isteny es atiafiuy zeretettel, igaz tudomájjal, igaz hittel, es igaz remensegel, az ő kegyelme által.

HARMADIK. Es az enyeym ismernek engemet. It en lelkem magadba teruē, lassad mint ismered te á te paztorodat, mi jegyet mutathacz igaz ismeretedre. Nē elég az Zent *Vr* ismeretire

Ier. 1. v. 5.

Ez. 12. v. 3.

Ex. 33. v. 12

Ps. 43. v. 24

Bar. 3. v. 32

Iob. 34. v. 25

Act. 1. v. 24

Ge. 1. v. 27.

Sap. 2. v. 23

Ps. 70. v. 17.

Ps. 93. v. 10

118. v. 12.

Es. 2. v. 3.

Do

Nem elegendő
az hűt az
űduességre.

Domine Domine, hanem az hűt mellett
zereteti legyen őzse kapczolua, kőve-
tese tizta zivel, előtte való iaras, es zo
va halgatafa. Mint halgatod zavát,
mint czelekeded akarattyat, jól még
hanyad vesséd magadba, hogy CHRIS-
TUS neve alatt, ne halgassad az őrdő-
gőt, testi kívanságodba. Még lásd hogy
ez világ hazugságanak ne engedgy,
tiztessége kívansába, hir neű keresésbe,
kzadagság gyvitesébe. Mert mind e-
zek ellenkeznek az igaz Paztor zava-
nak hallásaval; hogy mondhasd ezek-
nelkül; kéz Vram az én Zivem, kez,
Zoly Vram mert hallya á te zolgad.
Quid mihi est in Cælo, & quid volui su-
per terram, Pars mea Dominus, &c.

Pf. 56. v. 8.

1. Reg. 4.

v. 10.

Pf. 72. v. 25

HUSVET VTAN HAR-
madik Vasarnap.

SZ. JÁNOS EVAN-
gelistának 16. rezéből.

Mon-

M Onda JESVS az ō tanítvány-
nak, egy kevéssé nem lattok
engemet, es vizontag egy kevéssé
még lattok engem, mert Atyam-
hoz megyek. Mondanak azoka-
ert á tanítványok közül egy mas-
nak. Miczoda az á mit mond mi-
nekünk. Egy kevéssé, es nem lat-
tok engemet, es ismet egy kevéssé
még lattok engemet, mert Atyam-
hoz megyek. Mondgyak vala a-
zett, miczoda az á mit mond, egy
kevéssé? Nem tudgyuk mit mond.

Erte JESVS hogy még akarnak
kerdeni őtet, es monda nekik. Ar-
rol kerdezkedtek egymás közöt,
hogy mondam tű nektek, egy ke-
véssé es nem lattok engemet, es is-
met egy kevéssé es még lattok en-
gemet. Bizony bizony mondom
tű nektek mert Sirtok, es zokog-
tok tű, ez világ kediglen őrűl, tű
kediglen még zomorodtok, de á
tű banatotok őrűmre fordul.

AZ

Az azzonyallat mikor zúl bannattya vagyon; mert él jót az ő orraia: Mikor kediglen á gyermeket zúlte immar nem emlekezik még az ő gyötrelmeről, mert ember zületet ez vilagra.

Tűis azokaert mostan zomorusagba leztek, ismēt kediglen még latlak tūtőket, es őrvendez á tū zűvetek, es á tū őremeteket senki tőletek él nem vezi.

SVMMAIA EZ EVANGIËLIOMNAK.

IESVS jelentit anitvanyinak halala által Atyához menetelit.

IESVS él tavoz asaba tanitvanyinak jövendőli nagy keserűsegeket.

Hasonlatossag által mutattya keserűsegeknek ideyet, es véget.

EZ EVANGIELIOMRA valo Elmelkedes.

ELSŐ. Semmit Christus él nem titkol tanitvanytol, mint hű barátitol, kik vele még maradtak vala keserteti-

Lu. 22. v. 28

be,

be, jelen valo halalarol emlekezteti, es jövendő keserűsegekről, hogy erczek Christus halalat, magok zomorusagokatis, örömet fél tamadasából, ezek utan kit veznek jelenti hogy alhatatos lezen.

Ez JESVS jövendő mondasá hű elme felette igen haznos, te neked; Ertven Christus zolgalattya mellet egy kevesse valo zenvedest, ugy mint Christus tavolletebe: ez vilagnak kediglen raytad valo örömet, mert az örökke még maradando örömert, vigasztalásit tőled meg vonza, kiert mind ezekbe alhatatossagot kivan te tőled. Ezokaert ezt á te Vrad haznodra valo jo akaratyat jo neven es halaadással vegyed, elhiven hogy ellensegednek ellened fél inditot haboruyt, nem hadgya sokaig hatalmaskodni.

Azert mondgya egy kevesse, mert ezek utan á düczőségnek koronayanak él vetelere vizen. Lassad mint mond á Propheta.

1. Cor. 10.
v. 13.

Pf. 25. v. 2.

Ten

Pf. 65. v. 12
Ez. 51. v. 15

Lenta me & ure renes meos. Transivi
mus per ignem & aquam, & venimus in
refrigerium.

MASODIK. Bizoni mondom
tű nektek, mert sirtok tű, es zokog-
tok. *Ne remenlyed en lelkem, ha*
CHRISTVS igaz tanitvanya vagy ez
világon batorságos eletedet, mert Chri-
stus ellenségi kőzöt lakol, kit tellyes gy-
omorbol gyulót, kergetet, es kegyetlen ha-
lallal még ölt, hogy te hozzád külömb
baratságot mutassá.

Pf. 24. v. 1.
Pf. 3. v. 7.

De mind ez fene vadak kőzöt féle-
mellyed lelki zemeidet zent Daviddal.
Ad te levavi animam meam Deus meus
in te Confido non erubescam. Non ti-
mebo millia Populi circumdantis me.

Gal. 2. v. 19
Ro. 8. v. 35.

Avagy zent pal monda sat. **A Christus**
kereztinek még feztettem en. *Ki va-
lazt él engeuet az Istennek zereteti-
től? Nem hagy Christus, bizzal en lel-
kem sokaig a keserűségbe. Ha az tanit*
vaniokkal egy hayoba űtel **JESVS** AL,
ellenkező zelek még haborittyak gya-
korta a tengert, de ha **JESVS** HOZ ia-

Matth. 8.
v. 24.

rulz

rulz, es fél költőd ket segnelkül katalma
altal még czendeziti haboruit. *Mikor*
JESVS a kertbe még fogatek, ugy még
otalmaza tanitvanyt, hogy eggik sem
fogatek még, halala utan harmad na-
pig tartta keserűségek, az utan végnel-
kül lön örömek.

*Az zenedes proballya még a Chri-
stus Zolgaia, az igaz hűt a keserűség-
be tezik még, az jo remenség a keser-
tetbe.*

HARMADIK. Orvendez a tű zű-
vetek, es a tű örömöteket senki él
nem vezi tölletek. *Lassad en lel-
kem ha Christussal sirz, es zokogz az*
Apostoloknak tarsasagaba, es Christus
*igireti által veghetetlen vigasag ada-
tik, az egy, zempillantásig valo nyomo-
ruságert, kibe ő maga az Isten él törli*
orcza drok könyhullata sídat. Ha kedig-
len még győzettel kesertetidebe, él ha-
gyvan hivatalodat, fogada sodat, el rug-
van első fél öltör zeretetedet, ez vilag-

Christus
Zolgaia
Probaya.

Es. 25. v. 8.
Ap. 21. v. 4.
G. 7. v. 17.

Cc

gal

gal együt lezen örökke valo zenvede-
sed, ohaytasod, es jaigatasod.

HVSUET VTAN NE-
giedik Vasarnap.

SZ. JÁNOS EVAN-
gelistanak 16. rezéből.

ELmegyek ához áki engemet
él boczatot, es senki nem kérd
közületek hova mégi? De miért
hogy ezeket mondam tűnektek,
zomorufag be töltötte zűveteket.
De en igazat mondok tű nektek.
Hazosb tű nektek hogy en él me-
nyiek. Mert hogy ha él nem me-
nendek, á vigasztalo nem jű tű hoz-
zatok. Hogy ha kediglen él mené-
dek, él küldom őtet tű hozzatok.

Es midőn él jövend az, még fed-
di ez vilagot á bűnről, es az igazsá-
grol, es az itiletről. Az bűnről ke-
diglen, mert nem hirtenek en ben-
nem. Az igazságról vizontag,

mert

mert az Atyához megyek, es im-
mar nem lattok engemet. Az iti-
letről kediglen, mert ez vilagnak
feyedelme még itiltetet.

Még fok zom volna veletek, de
nem viselhetitek él mostan.

Mikoron kediglen, el jövend az
igasságnak lelke, meg tanit tütö-
ket, minden igazságra. Mert nem
zol ő magatol, hanem á mit hal-
azt mondgya; es á melyek jöven-
dok meg jelenti tű nektek. Az en-
gemet megh dűczoit, mert az e-
nymbol vezi, es még jelenti tű
nektek.

SVMMAIA EZ EVANGIE-
liomnak.

IESVS zomorodot zűvöket vigasztallya
tanitvanyrak.

El menetelmek haznat jelenti az zent le-
lek el jöveteliert.

AZ Z. lelek meg feddi ez vilagot az ha-
laadatlanfagnak bűnneyről.

EZ EVANGIELIOMRA
valo Elmelkedések.

EL SÖ. Noha az mi Vrunk nagy giengen mint kegyes atya zereleméből az vég vaczoran tanitvanyval bezel halala felől, hogy még ne zomorodnának: Mind az által oly keserűségbe esének, ily Vroknak es mestereknek ertven halalat, hogy semmi vigasztalo bezeddel, még nem vigasztaltatának.

Senki közülletek nem kerde engemet hova megy. Mit kergyelek Vram zomorú tanitvanyddal hova megy, halálra akarz menny. Mit tudakozzam keserűségemnek nagy voltaba, ha töled él kel valnom, kit követtelek, kit halgattalak; de akaratod ellen nem tuskodhatom, seyemet tanitvanyddal banatra még haytom.

Akar czyak Vram IESVS, adgy egy zot emlekezetedert, mikor latlak tegedet. Bizzal fiam hely keziteny megyek teneked. A keresztenne Vram, á hova te nagy sietsegel akarz menni?

Ot fiam velem együt előzőr, de az után az en Atyam orzagaba, velem e-

gyüt

gyüt bekefegbe es dűczőfegbe. Lassad en lelkem ezekből még erted hogy á kereszt á dűczőfegel jar, es az dűczőfeg á keresztel tarsalkodik.

MASODIK. Ha en el nem megyek á vigasztalo nem jü rü hozzatok. Keserges mostan en lelkem hogy ettől még zabadittással á keferűsegtől, de ennek utanna az bekefeg zenvedese után, az vigasztalo zent lelektől vigasztaltatol; kinek jelen letebe minden haborusag örömmre fordul, minden banatnak nehez emlekezeti vigasag által emezettik meg. Ez vilagi banat ki test zerent vagyon Christusrol, nem melto az zent lelek él jövetelire vala mig testi ertelemben forog á keferűség sem az zent lelek vigasztalására nem lezen melto.

Higyed en lelkem hogy az zent lelek vigasztalása igen genge, nemis adatik azoknak kik ideyen vigasztalást kívannak. Ezokaert távozik el IESVS tanitvanytolis test zerent, hogy tanul-

Az z-lelek
vigasztala-
sára kik-
nek adatik

nak öt zeretni lelki zeretettel, es így menyörzaga menven zivoket utanna vona.

HARMADIK. Az még tanit tûröket minden igazságra. Legyen Vram te neked, örök dicziret, ki melatlan voltomra enyny jo akaratomat mutatod, hogy nem csak aruasagra né hadgyoz, hanem zűntelen melletem leven gyarlosagamat, erőstied, keserűségimet vigasztalásiddal elegited, tudatlansagomat zent lelkednek tanitásaual oktatod. Vgyanis Vram mi vagyok ente nalad nélkül, á te zent lelked ayandeka nélkül, rölöt edeni, vak, süket, tompa, mint az oktalan allat, ki csak az előtte valo elédetről gondolkodik, hasara viselven gondot.

Tölcz be Vram JESVS tölcz be ideye, még zomorodot zivemnek zagga to banatit, lelki vigasztalásiddal. Minden utaymnaK, te töléd varom igazgatasit, es az igazságnak igaz értelmet.

HUSVET VTAN EOTODIK Vasarnap.

SZ. JÁNOS EVANGIELISTANAK 16. REZEBÖL.

MONDA JESVS az űtanitvány-
nak Bizony Bizony mondorn
tű nektek, hamit kerendetek A-
tyamtól az en nevembe még ad-
gya tű nektek. Ez ideig semmit
nem kertetek az en nevembe. Ke-
rietek es él vezitek, hogy á tű örö-
metek tellyes legyen.

Ezeket Pelda bezed által zolot-
tam tű nektek. El jöt az ora, holot
immar nem pelda bezed által zo-
lok tű nektek, hanem nilvan az en
Atyam felől zolok tű nektek.

Azon á napon az en nevembe
kertek, Es nem mondom tű nek-
tek, mert en kerem az en Atyamat
tű erettetek, mert az Atya zeret

Matt. 7. v.

7. & 21. v.

22.

Mar. 11.

v. 24.

Luc. 11. v. 9.

Iac. 1. v. 5.

tűtőket, mert tū engemet zerette-
tek, es él hittetek hogy Istentől jöt-
tem ki. Atyamtól jöttem ki es vi-
lagra jöttem, ismet él hagyom ez
vilagot, es atyamhoz megyek.

Mondanak neki az tanitvány-
ok Ime mostan nilvan zolaz, es
semmi pelda bezedet nem mon-
daz. Most tudgyuk hogy minde-
neket tudz, es nem zűkseg tene-
ked hogy valaki kerdyen, ebbe
hizzük hogy Istentől jöttel ki.

**SVMMAIA EZ EVANGIE-
liomnak.**

*Vdvezitőnk igiri tanitványnak mind a-
zoknak még nyereset, kiket az ő ne-
vebe Attyától kernenek.*

*Atyanak hozzájok valo zeretetit ha je-
lenti.*

*Vegezetre Attyától valo jövetelitis jelen-
ti, es hozzá valo el menetelit mutat-
tya.*

**EZ EVANGIELIOMRA
valo elmelkedések.**

ELSŐ

ELSŐ. Az mi hatalmas Vrunk es
Istenunk, hogy tanitványnak zű-
vőket hozza edesitene, nagy bőseges
igiretivel biztattya, mondvan: vala-
mit az. en Atyamtól kerendetek az en
nevembe, még adgya tū nektek. Anyny
bizodalma uala Vrunknak zent attya-
nak hozzá valo zerelmebe, hogy semmi
tarhazabeli, jövait még nem tartana,
azoktól kik az ő nevebe kernének, ki-
ből befeges ayandekokat nē vennenek.

*Te lassáden lelkem, kitől hivattatol
az Istennek bőseges kegyelmenek ayand-
ekira, miért hivattatolis, es mit kiva-
nyon tőled. Most vagyon azért az ide-
ye, hogy minden zűksegidet zent fia-
nak dragalatos erdemeért eleybe ta-
mazzad.*

MASODIK. Az Atya zeret tū-
tőket. Nagyob bizodalmodra, Chri-
stus zent Attya hozzá valo zeretetitis
jelenti. Mind ezeket ertven en lel-
kem, emelkedgyel fél á te közbe jaro IE-
SVSOD zereteti által, az Atyanak ir-

Negy dol-
got igir
IESVS á
tanitva-
nyoknak.

Cc 5

gal-

galmassaganak zeki cleybe, halakat advan neki, ily kedves közbe jaro Vradnak zeretetiert, ki nem csak jozogat orzagavalegynt kez, te neked adni, hanem ő magatis tellyességel neked zanta adni, hogy te ő benne, es ő tebened lokozgek,

Azt jól ezedbe vegyed, hogy ha igazan CHRISTVST zereded, soha CHRISTVS ellen valo dolgot az Atya Istentől CHRISTVS által nem kerz, mely az Atya zereteti ellenis vagyon, ugy mint testi elmulando dolgokat kardagsagot, jo vilagi hirt nevet, kikkel leked még haborittatik, Isten tarsasaga még bontatik. Ez CHRISTVS zereteti nem egyebbel tartatik még hogy meg erced, hanem Tizta zúbe, Zúntelen valo könyörgesbe, atya fiuy, igaz zeretetbe, alazatosagba, engedelmessegebe, vilagi dolgoknak még utalásaba. Ezek igaz jelei az Christus zeretetinek, a többi mint hiúsag, hiúsagoknak hiúsaga.

10an. 15.

v. 4.

1. 10an. 3.

v. 24.

1. 10an. 5.

v. 14.

1ac. 4. v. 3.

Mit kel az
Atyától
kerni.

Col. 3. v. 3.

1. Pet. 4. v. 8.

1. Cor. 16.

v. 14.

Christus
zereteti
nek jele.

KEREZT JARO Hetbe.

SZLVKACZ EVANGELISTANAK II. REZEBÖL.

KInek vagjon közülletek barattya, es ához megyen efelikor, es mondgya neki. Baratom, adgy en nekem kölczon három kenyeret, mert az en baratom jot hozzam az utrol, es nincz mit eleybe adnom. Es az belől felelven mondgya ne haborgas engemet, immar az ayto bezarva vagyon, es az en gyermekim velem vadnak az agias hazba, nem kelhetek fél, es nem adhatok teneked. Es ha az, zorgetven alhatatoson még marad: mondom tú nektek, hogy ha fél kélven nem adnais neki, miért hogy barattya: mind az által az ő untatafaert fél kél, es ad neki a meny zükfeg lezen.

Enis mondom tû nektek, keryetek es adatik tû nektek, keressetek es talaltok, zörgeffetek es még nittatik tûnektek. Mert minden á ki ker él vezi, es á ki keres talál, es az zörgetőnek még nittatik.

Kiczoda tû közülletek, á ki Atyától kenyeret ker, valyons követ ade neki? Avagy hálát, valyons á hálért kigyót ade neki? avagy hatikmónyat kér, valyons Scorpiot ade neki? Hogy ha azért tû gonőzok leven, jot tudtok adni á tû fiaytőknek mentől inkább á tû menynevei Atyatok menyorzagból, jo lelket ad az őtet kerőknek.

SVMMAIA EZ EVANGIELIOMNAK.

Ielenti Vdvezitőnk, az alhatatos imadsagnak, es könyörgesnek bizonyos megmerefet

Annak felette int az zűnetlen imadsagra keres, zörgetes es kérefet által.

Pelda által jelenti az Atya Istennek hárnos adományát kik hoz zajarulnak.

EZ EVANGIELIOMRA valo elmelkedesek.

E L S Ő. Mint az bolcz es okos Mester Egyűgyű tanitvanynak elmeye- ket, genge tanitásával, elcsiti: Az tudomant mélyet eleikbe ad, könyebben hogy ezekben vehessék, gyarorta hasonlatosságok által zorta magyarázni, Így űdvezitőnk, gyarlot tanitvanyt oktatvan, mint kellyen imadkozni, pelda által tanittya.

Te kediglen hű elme ez vilagi budosáodba zegenysegedbe, faratsagodba, es ebezeseedbe mit kellyen czelekedned, ez Pelda által könyen mégertheted.

Baratod az Isten, ki zent fia által baratsagaba vőt, kibe bizodalmasd vagyon hogy zűksegedbe segítseget lehet, mert minden jokkal bővőkődik.

Tekincz még azért, en lelkem á te Vradzerelmenek bizonyos jelet ki ba-

EX 33. V. 18

Ps 138 V. 17

Pr. 22. V. 11

Ef. 41. V. 8.

102. 15. V. 14

Iac. 2. V. 13.

Ioan. 15.

v. 15.

Ps. 138. v. 16

ratodnak akaria magat neveztetni, hogy nagyobb bizodalommal hozza jarulhas, minden zűksegidbe. Semmi üdöt ne valaz mint az V rak, es kiralyok udvaraba, velek valo zolafra alkotmatossagot kél varni, hanē mihelt zűkseg myndgyart bizust meny.

Iud. 4. v. 14

Ecc. 2. v. 2.

Matth. 10.

v. 22.

Act. 2. v. 42

Heb. 3. v. 14

1. Ioan. 2.

v. 24.

2. Theß. 5.

v. 17

Ps. 29. v. 9.

Ier. 23. v. 3.

Os. 7. v. 7.

v. 14.

Eß. 65. v. 24

Ps. 9. v. 13.

Col. 4. v. 2.

Ps. 33. v. 7.

49. v. 15.

144. v. 19.

MASODIK. Hogy ha az alhataton még marad zörgetesebe. Isten az imadságbeli alhatatossagot kívanya ez nevezet pelda altal; melynek gyakorlása, az zűntelen valo zörgeteshez hasonlittatik, ki miat barátodnak fél kellett kélni, ha az zörgetestől nyugodni akar. Igy az Isten kinek füley előt könyörgesünk altal zűntelen ki altunk, imadságunkat ketsegnelkül még halgattya.

Vagyon modod en lelkem kívanságodnak még nierefere minden üdöbe, ha alhataton zörgetendez, alzatofon kiáltandaz, kegyesē sirankozol zűksegedet jelentven: minden jot ez zörgetes altal még találz, minden veze-

aelem,

delem ez altal él tarvozik; az ellenszeg ez előt fut, mint az or avagy tolvay, az hazba valo zördüls előt. A kialtasra zomzedsegidözze gyülnek az Istennek Angyali segitseget hoznak.

HARMADIK. Mondom tū nektek, kerietek es adatik tū nektek.

Oly kegyes adakozobaratod az Isten, hogy soha üresen töle él nem boczat ha bizodalommal megy hozza, es alhataton kerésedbe még maradcz.

Tevetked lezen en lelkem, ha keriven semmit nem adnak, mert resten es tunyan kerted, nem zörgettel untalan nem untattad kialtasoddal, nem kerestted zorgalmatossagal. Nem volt igaz lelki kívanságod alzatossagba, nem volt kegyes indulattya alhatatossagodnak. Halal volt á mit kertél, mint á kis gyermek az éles kest, kibe még serti magat. Vrad tizteffege ellen törekedtel, es barátod bozzusagara, azért nem hallatot kialtasod.

Jonak teczik első tekintetbe á

Ioan. 15. v. 7

16. v. 23.

1. Pe. 3. v. 12

Pro. 3. v. 5

22. v. 19.

1. Ioan. 3. v. 21

Ier. 39. v. 18

Danel. 13.

v. 35.

He. 4. v. 16.

Mert Isten

konyorge-

sínket nem

mindenkor

balgattya

meg.

Iac. 4. v. 3.

Pr. 1. v. 28.

15. v. 29.

21. v. 13.

28. v. 9.

Eß. 1. v. 15.

Ier. 7. v. 16.

14. v. 12.

Ez. 8. v.

80.

gonozis azért ű ki mindeneket jól tud,
es lat kevanfagodat nem czelekedte.

Miert Isten
noha Isten
vezedel-
mes kere-
sunket tel-
lyesiti.

Ef. 26. v. 10

Gyakorta Isten még engedi á mit tőle
kérz. untatafödert haragyaba, kit hoz-
zad való jó kedvebe, még nem engedet
volna, mert jól tudgya, hogy az után
még banod, mikor kesên ezedbe vèzed,
hogy vezedelmedre vagyon. Hogy I-
stent kèrefednek még nem halgatafaba
ne karomlyad zabolayat még ereztiki-
vansagodnak. *Misereamur impio &
non discit bene facere.*

Ollyan az. imadsag mint á folio viz-
be vettetet varsa, imadsagnelkül olyan
vagy, mint á hal viznelkül, mint az
gyümölcsöző fa nedvességnelkül, mint
á meztelen ruha nelkül, mint az. sũto
lizt nelkül, mint az. uton jaro költsèg-
nelkül. Zayad ziuettel egiezzen kő-
nyorgesedbe, Senki Istenhez nem mc-
het Isten segítsegenelkül: Senki űdues-
segre való jot nem czeleked hetik, hanē
ha Istentől inditatik, senki kediglen I-
sten segítseget nem erdemli imadsagnel
kül.

10a. 15. v. 5,
2. Cot. 3.
v. 5.

kül. Mind ezekbõl gondold még en
lelkem, mely nagy bodogsag adatot te
neked, mely nagy dũczõsegedre legyen,
Istennel bezelleni imadsag által, Chri-
stussal zolani, kitõl kcrbecz mit akarz,
mégis nyered kõnyen á mit kívanz. Ez
vilagi Vraknal es kiralioknal niczen
oly kedves zolga, ki mindenkor á mikor
akar, velle zembe zolhasõ, mint te á te
Vraddal zembe lebecz.

ALDOZO NAPYAN.
SZ. MARK EVAN-
gyelistanak 16. rezebõl.

L E telepedven á tizen egy tanit-
nany még jelenek J Esvs, es ze-
mekre hanya az õ hũtotlensège-
ket, es zivõknek kemenyseget,
mert azoknak kik latták vala az õ
fel tamadasat nem hittének.

Es monda nekik menyetek él az
egez vilagra hirdeffetek az Evan-
gyeliomot minden teremtet al-

Luc. 24.
v. 36.
Ioan. 20.
v. 19.

Matth. 28.
v. 19.

latnak. A ki hizen es még kerez-
telkedik üdvezül, á ki kediglen,
nem hizen él karhozik. Ez jegy kö-
veti kediglen azokat kik hiznek.

Act. 16. v. 18

Act. 2. v. 4.

10. v. 46.

Act. 28. v. 5

v. 8.

Az en nevembe ördögököt üz-
nek, uy nyelveken zolanak, kigio-
kat fél veznek; es ha valami hala-
los italt iznak nem art nekik. A be-
tegekre kezeket tezik es még kö-
nyebülnek.

Es az Vr JESVS minek utanna
zolat volna nekik fél veterék az
éghbe, es üle az Atyanak jobia fe-
löl. Azok kediglen él menven,
prädikalanak mindenüt, az Vr-
nak segítsegevel, es bezedeket kö-
vetkezendö jegiekkal még erőf-
sitven.

SVMMAIA EZ EVANGIE- homnak.

Meg feddi IESVS tanitvanynak bürot-
lensegeket.

El küldi Prädikallany az zeles vila-
gra.

Az igaz benne valo hátnak jelenségit je-
lenti.

Fél vitetik IESVS menyországba, es ül At-
tya jobia felöl.

A tanit vanyok prädikallanak mindenüt.

EZ EVANGIELIOMRA valo Elmelkedések.

Első. El végezuen á te Vrad zent
Attyanak követsegét, es be tellyesitven
mindeneket: hogy azt az még düczö-
ült testet, mely az kereztfan még za-
radot vala, és életmettetet vala fél ta-
maztuan, zent attyanak jobiara ülte-
tne, kinek mindeneket hatalma ala-
vetné, ez may napon sayat erejéből
nagy győzedelemmel fél megyen.

Mint az saskefelü zarnyait ki teri-
eztven, fiay félet repes, hogy utanna
valo repulesre indicza; nagy zeretet-
tel tanitvany közöt letlepedven, es u-
tolso akarattyat jelentven keze kite-
rieztven zemek elöt fél kezd emeltet-
ni, környül veven fenies ködnek zep-
sege.

Deut. 32.

v. 11.

Act. 1. v. 9.

Mi. 2. v. 13.

10a. 14. v. 2.

1. 10a. 2. v. 1

Miert mēt

IESVS me-

nyorzagba

Lu. 10. v. 20

Eph. 5. v. 30

Miert Chri-
stus feddik
az Apосто-
lokra.

Lassad en lelkem hova megyen á te
Vrad hogy zolgaleven Vradrol zor-
galmatos lehes. Menyorzagba men-
ven te előtted utat nit, hely zerzeny
ment teneked, hogy te is ot legy á hül ó
vagyon: Te eretted ment fél hogy zent
Attya elót te eretted esedezték, hogy te
is az ó kérefet öröksegebe örökös lehes.

Induljunk él azért én lelkem á va-
rosba IESVS á hol neuünk be iratva
vagyon, á hol Palotaink orzagunkale-
gyüt még vagyon kezitve. Mélybe
bizodaljunk batorfagos utat mutat,
holot az én testemből valo test uralko-
dik, ot vele remenlem hogy enis uralko-
dom. Abul az én vérem vagyon, ot
dúczósegemis bizem hogy lezen ha-
vetkeim ki rekeztene nekis természet-
nek eggyessege ki nem kérget.

MASODIK. Zemekre hanynya
hütötlenéseget. Nem oknelkül e-
lőb valo vetkeket hanynya tanitvány-
nak orczayokra üdvezítők, holot só-
kak enny bizonyos fél tamadasanak i-

gaz

gaz voltat hallotta vala, még sem hi-
zik vala; hogy ennek utanna midön te-
sti zemekkel nem latnak ez vilagon, i-
gaz hütők által mindenkor vele lenne-
nek. Es hogy az ó feltamadasat bizo-
nyoson immar latvan, minden ket seg-
nelkül egyebeknek ugy hirdetnek, hogy
ennek igazsaga mellet halaltis zerved-
nenek. Annak felette meltan feddi
hogy ez utolso feddese züvőkbe ugy ma-
radna, hogy töbe sóba bezede, es tanita-
sa felől ne ketelkednenek. Vallyons te
en lelkem, é feddesbe nem vèze rézt
az Apostolokkal, holot CHRISTVS me-
nybe meneteliutan, sokkal több czuda-
kat hallottal hogy czelekedet, hogy sem
mint es földön jartaba CHRISTVS;
mégis oly kemenyseged vagyon, hogy
mind ezeket ertven mulatod, halvan
még veted, tellyes hütöd nem leven,
gyakorta ez zent Vrnak zavaba ketel-
kedel: avagy te magad teczesere von-
zod, vizza ertven, es magyarázvan
testi ertelemre, á CHRISTVS zavát.

Dd 3

HAR

Christusba
valo hit
mit kiuan,

HARMADIK. A ki hizen üdvözöl,
Kinek józsgos czelekedeti hűtinek fe-
nyesseget tündökölteti. *Lassad te en
lelkem mint hiz. Christusba mint hű-
töd által varod üdvességedet, hogy hű-
tőd mellet labaid mégne ütközzenek
testi czelekedetidbe. Vgy gondolkod-
gyal kediglen az hit dolga felől, hogy é
mellet az zeretet helyet talallyon, az
remenség még ne fogyatkozzék, az ke-
reztnék viselése még ne czökönnyek,
az alázatosság él ne tauozzék, hivata-
lodba es aytatosságodba magadat még
tarczad. JESVS menybe menetelnek
historiayaz tob elmelkedésidre olvasd
még Act. 1.*

ALDOZO VTAN VA-
lo Vasarnap.

**SZ. JÁNOS EVAN-
gelistának 15. rezeből.**

Mikoron él jövend á vigasztalo,
kit en küldöd Atyamtól igaf-

sag-

sagnak lelket, ki az atyától Zar-
mazik, eo bizonyfagot tezen en
rolam: tuis bizonyfagot tezték,
mert eleytől fogva velem vartok.
Ézt mondtam tū nektek, hogy
mégne batrankozzatok. Gyüleke-
zetnelkül teznek tūtőket. De él jū
az ora, hogj minden valaki meg e-
ol tūtőket azt vély, hogy kedves
dolgot czelekedik Istennek. Es azt
czelekedik tū véletek, mert nem
ismerik Atyamát, sem engémet.
De ezeket mondtam tū nektek,
hogy mikor él jövend az ora, azo-
krol még emlekezzetek, mert en
mondtam tū nektek.

**SVMMAIA EZ EVANGIE-
liomnak.**

*Az rent lelek él jövetelybe, IESVS tani-
tasarol es czelekedetéről bizonyfagot
tezen.*

*Az Apostoloknak ez vilagon valo haboru-
sagokat jelentü üdvezitőnk.*

*Inti tanítvanit, hogy haborusagoknak i-
deyen, még emlekezzenek az ő monda-
sirol.*

D d 4

EZ

EZ EVANGIELIOMRA
valo elmelkedések.

E L S Ő. Ez vilagi életnek állapotja hasonlo á tengernek zokasához, ki sóha egy állapotba nem nyughatik, hanem gyakor zelcktől fél haborittatik. Christus Vrunk vigasztallya tanitvanit az vigasztalo zent Lelek éljovetelivel, ez vigasztalással együtt, nagy keserűsegeket, üldözéseket, es haboruságokat jelenti, ugy hogy az öröm sirással elegíttessek, az Siras örömmel.

2. Tim. 3. v. 12.
Matth. 5. v. 10.
Ez vilagó embernek elele sok változásba forog.

Ebbe al en lelkem az kereztyen embernek minden tökéletessége, kit Christus ez Evangyeliomba elődbe ad, hogy az Christusba valo hűt, remenség, es zeretet különbkülömb proba alavettessek: ugy hogy, mind élete, mind sirasa, mind öröme változásba legyen, hogy ez vilagyakhoz ugy ragazkodgyunk mint ha mase volna; Má te rea akadtal holnap még él vetetik tőled; ma vigadcz holnap sirz, ma zep zot adnak, holnap

még

még zidogatnak. Má Marczapannal tartanak, holnap suhogo málet adnak. Má buza kenyeret adnak, holnap még czyak Haydenomat sem kaphacz.

Mit kerez tehat en lelkem, ez fél fut buborekba hazat epitenj, es miért kapz az arnyekhoz, ha ninczen még maradando helyed.

M A S O D I K. O én felőlem bizonyfagot tezen. Az vigasztalo zent lelek kit JESVS tanitvanynak igir, igazsagnak lelke leven IESVSROL tanubizonyfagot tezen tanitvanyaltal, kik kel JESVS aldot zent nevet predikalattya ez vilagon. Hogy ha te en lelkem te benned az zent lelek tanubizonyfag tetelit akarod JESVS felől ertened, tekincz még, menenü czelekedeti vadnak benned, Christusrol valo igaz vallasba. Ketelkedes vagyone elmedbe? Mint böczülőd Christus paranczolatit? mely igaz mondo vagy? mely aytatos vagy? miczoda Isteni dolgoknak követesenek indulati vadnak

He. 13. v. 14

Miczoda az Z. lelek tanubizonyfag tetele.

Dd 5

ben-

benned? Mint keresed tested akarattya-
at? mint zenveded az haborusagot? mé-
ly tizta zuvet viselz.

HARMADIK. Gyülekezetenkül
teznek, hadnak tütöket. Ezt halva
én lelkem kezuly az haborusagra, ser-
keny fél ellened valo kialtasra: mert
Christust kergetik benned mikor Chri-
stust igazan követed, mikor igaz hűt-
CHRISTVSROL vallast tesz, bizuast
ezokon nem maradnac az vilagon.

Imit aitatossagodert, es Isteny félelme-
dert vyal mutatnak, es Kep mutato-
nak tartanak. Masut huritnak mint
egy bolondot, ki ez vilagi ezeseknek
még vetetted tanaczokat, es Christu-
sert sakba öltöztel a basonyert, kamoka-
ert, kemeny daroczot viselz, az Grana-
tert, Scarlatert kőz fekete poztoba gya-
zolod ez vilag vakfagat; jozagodat, es
öröksegedet, Atyadat, Anyadat, Atiad
fiayt, jo barátidat, el hattad Istenert,
ezzel egyetembe magad ertelmétis mas
ember ertelmére hattad.

NEGIEDIK. Ezt czelekedik
mert nem isméri az Atyat sem
engemet. Minden gonoz sagok ez vi-
lagi kegyetleneknek az lelki vakfagbol
zarmazik: mert ez vilagi hiusagok-
nak követesebe él merültek, az Isteny
félelemnek kediglen zemek előtt nin-
czen tekinteti.

Nagy vakfagnak jele az, mikor az
igaz nap feniet nem isméri az ember
az sötetsegtől: Mikor az Atyat kitől
mindenek vadnak, a Fiat ki által rab-
sagokbol még zabadittattanak nem is-
merik. Kiknek az jo gonoz, es a gonoz
jonak teczik. Kik egyzem Pillantafig
kedvek zarent valo vigasagert, es ba-
ratfagert él veztik az örökke valo bo-
dogfagot.

PVNKOZD NAPY-
an.

SZ. JANOS EVAN-
gelistanak 14. rezeből.

Az vilagy
haborusa-
gok lelki
vakfagbol
zarmaz-
nak.

Es. 5. v. 20.

Christus hi-
veinek sok
fele Proba-
iok.

M Onda JESVS az ō tanítvány-
nak. Ha ki engemet zeret, az
en bezedemet még tarttya, es az
en Atyamis zereti ōtet; es ō hoz-
zaia megyünk, es lakast zerzünk
ō nala. A ki engemet nem zeret,
az en bezedemet még nem tart-
tya. Es á bezed mellyet hallotta-
tok, nem enyim, hanem áze á ki
engemet él boczatot az Atyae.

Ezt mondtam tū nektek ve-
letekléven. Az vigasztalo zent le-
lek kediglen, kit él boczat az Atya
az en nevembe, az még tanit tū-
tőket mindenekre, es mindene-
ket ezetekbe jutat tū nektek, á mel-
lyet mondandok tū nektek. Be-
kefeget hagyok tū nekre. Az en
bekefeget adom tū nektek, né
ugy mint ez vilag adgya, adō en
tū nektek.

Ne haborodgyek még á tū züve-
tek, se rettegien. Hallottatoke,
hogy en még mondtam tūnek-

tek,

tek, él megyek es hozzatok jóuok.

Ha zeretnêtek engemet orven-
deznetekis, bizonyara mert az A-
tyahoz megyek: Mert az Atya na-
gyob ennalamnal. Es mostan
mondom tūnektek minek elôtte
még legyen, hogy mikor még le-
zen él hidgyetek.

Immar nem sokat zolok tū ve-
letek, mert él jôt ez vilagnak feye-
delme, es en raytam † semmie
ninczen. De hogy még ismerie
ez vilag, hogy zeretem az Atyat, es
á mint paranczolatot adot enne-
kem az Atya akkeppen czeleke-
dem.

SVMMAIA EZ EVANGIE- liomnak.

*JESVS zeretetinek modgya es peldaya
tanittatik.*

*Az vigasztalo zent leleknek él jövetelibe
valo riztit adgya elönkbe.*

*JESVS tanítványinak igiri az ō bekefe-
get.*

† Semmi ha-
talma nin-
czen.

Em-

Emlekezik annak felette az ő Atyához meneteliről, melybe az Atyának meltofságát jelenti, és tanítványának zomoruságokat vigasztallja.

EZ EVANGIELIOMRA valo elmelkedések.

EL S Ő. Az mi Vrunk nem keleti igiretit ha egy kevesse varni kellett, hogy nagyobb kezűlettel nagyobb zeretettel vegyünk vigasztalásat. Nemis oknelkül mondgya Zent David expectans expectavi Dominum & intendit mihi, Si moram fecerit expecta illum, quia veniens veniet & non tardabit.

Habakuc Propheta. Es. Ma azért jo regel, az még igirt vigasztalo zent lelkét nagy zugással el boczattya tűz es nyelűnek kepebe hogy be telyescednek halala előt valo mondasza; tűzöt jöttem boczatany a földre myt akarok egyebet hanem hogy eghien, kivel fél akara geriezteni, az hideg földnek nedűesseget, kibe még emeztetnemek minden hidegi tömérges nedűessegek. Ez a tűz az zēt

lelek

2. Pe. 3. v. 9
Ps. 39. v. 1.
Es. 30. v. 18.

Abac. 2. v. 3
Es. 28. v. 10

Lu. 12. v. 49
Deut. 4.
v. 24.

Mit czelekedik az zēt lelek.

lelek, ki még émezti minden rettegefsnek nedűesseget, minden tudatlanságnak reves tökeyet még egheti, minden zűnek homalyat még emezti, minden hamisságnak gyökeret még azallja, minden fertelmességnak gondolattyat még fonyaszttya, minden hűtötlenységnek azzu koroyat hammuva tezi.

Ez a tűz jegizi vala az regi atyák aldozatának még emeztetset, ki az eghből zal vala ala. Mint Moises aldozattyat a puztába, Illyes Prophetaet, es Machabeusoket. Vedezedbe es zed elmedbe en lelkem, miért küldetik az zēt lelek tűz kepebe, tudnia illik hogy egesfen, emezzen, olvazzon, kemenyzen, tiztitson, epitsen, es vilagositsen, egesse zeretetnek langyával az gyűlöségnek utalatos gyökeret, emezze a gonoz bűnek nedűesseget, olvazza a kemeny zűveket, kemenyeze a felelmes zűveket batorságra, tiztetse a lelket testi kívánságoknak rosdaytol, az még romlot emberi természetnek töreset epitse, az sőtetsegbe levőket vilagositsa. Oh

Leu 9. v. 24
2. Reg. 18.
v. 38.
2. Mach. 1.
v. 1.

Miert jelenik tűz a-
brazatba
a zēt lelek.

Oh aldot tűz jövel az en zivembe-
is, es geryes fél a Z Isteni zeretetre, vila-
gosits az igaz Isteny ismeretre emezzed
még az en zivembe minden undokság-
nak gondolatit, hogy tizta kezzel, lab-
bal, z emmel, z ayal tegyek kedves aldo-
zatot az en Istenemnek.

Az igaz
zeretet mu-
tattya hol
lakozik
az Isten.

MASODIK. Ha ki engemet ze-
ret az en bezedemet még tartya.
Nagy jele az zent lelek Istennek ben-
nünk valo munkalkodásának az igaz,
zeretet, ki Christushoz kapczol, beze-
denek hitelere, még tartására, es czele-
kedetire fél geriezt, ki nem czyak nyel-
vét, hanem zuétis kiván. Nagy böcz-
ületi az zent Haromságnak, ily zere-
tettel birni, hazaba be virni, hivatal-
lyara, es még maradasra valo lakást i-
girni, kinek nagy hatalmat sem meny,
sem földmég nem foghattya, kinek e-
zerzer valo ezer, zolgak zolgaknak es
tizervalo zaz ezereen udvarolnak; ki-
nek minden teremtet allat tekintetire
még hayol, es hatalmasaga előtt meg

Dan. 7. v. 10

von-

vonza magat; hogy ez nagy felség ez
porra leendő zúnek lakását kívannya.
It en lelkem émelkedgyél fél magad fé-
let elmelkedésidbe, czudalkozvan ma-
gadba, ez zent Vrnakhozad valo jo
voltage, melto halaadással; mind eze-
kert hid elő minden teremtet allatit,
hogy veled együt dicziriek zent növet,
az harő eghe kemenczebe vetet ifiak-
kal mondvan. Benedicite omnia opera
Domini Domino, laudate & super exal-
tate eum in secula.

Daniel. 2.
v. 54.

HARMADIK. A vigasztalo zent
lelek kit él boczat Atyam en ne-
vembe. Mély nagy meltoóságos böczü-
leti legyen az mi Vrnak I E S V S Chri-
stusük kerésenek zent Attyanal, ez czik
kelnek elmelkedéséből ez edbe veheted
en lelkem, es ez may napnak innepe-
ről, hogy az ő még valtót hivynek még
zentelesekre zent lelkét boczyattya;
ki mind az Atyanak czelekedetit az
emberekbe, mind az fiunak munkáját
az valtásának erdemebe, meg aldana

E e

es

Psf. 50. v. 14

Psf. 142. v. 4

Psal. 147

v. 18.

Esf. 44. v. 3.

G 57. v. 15.

Act. 1. v. 14

Act. 2. v. 41.

Ro. 8. v. 34

es zentelne. Ez zent leleknek mely kivanatos volt el jövetely sok Prophe-
taknak fohazkodók bizonyoságot tesz-
nek, sok bűnosoknak még keseredet zű-
vők nyilván kiáltottak, Az Apostolok-
nak tized napig zűnetlen való imad-
ságok zűz **MARIAVAL** együt még
mutattak. Tanítása es oktása, mely
hathato volt zent Peternek prædicatio-
jaból nyilván még teczik, ki annak elöt-
te egy zolgaló leányzó elöt még tagada
CHRISTVST mostan sok ezer em-
ber elöt nyilván vallaft ezen, kik kő-
zál, három ezért ez may napon mégis
terite, es még keresztelte.

Tekincz még te magadbais en lel-
kem, midőn keserves zűel imadkozol
es fohazkodol, nem de nem ez, zent le-
lek langyától melegitetele? ki tegedet
bűneidnek boczanattyának keresere
még mondhatatlā fohazkodásokkal in-
dit. Mikor alnak sagidrol emlekezven
könyhullatásoknak zaporit indittia ben-
ned.

PVN-

PVNKOZD MASOD
Napyan.

SZ. JANOS EVAN-
gyelistanak 3. rezéből.

JGyzerete Isten ez vilagot, hogy
az ő egyetlén egy fiat adna, hogy
minden valaki hizen ő benne, él
ne vezzen, hanem örök elete le-
gyen. Mert nem boczatotta Isten
az ő fiat ez vilagra hogy ez vilagot
meg itilye, hanem hogy ez vilag
űdvezitessek ő általa. A ki ő ben-
ne hizen nem itilletik; á ki kedig-
len nem hizen, immar még itilte-
tet, mert nem hit az Istennek egy-
etlén egy fiának nevebe. Ez kedig-
len az itilet mert vilagoslag jot ez
vilagra, es inkább zeretek az embe-
rek az sötetseget, hogj sē mint az vj
lagoslagot, mert az o czelekedetek
gonoz vala. Mert midē á ki gonozt
czelekedik gjülőli á vilagoslagot, es

Ee 2

nem

nem iu á vilagosságra, hogy még ne feddessenek az ő czelekedeti. A ki kediglen igazságot czelekedik á vilagosságra jü hogy még jelentessenek az ő czelekedeti, mert Istenbe lóttenek.

SVMMAIA EZ EVANGIELIOMNAK.

IESVSNAK ez vilagra valo jövetelének oka az Atya Isten zereteti.

Ez vilagnak hala adatlanságot az Atya zeretetibez jelenti, es á bűnök okat, hogy nem űvek zent fiat.

Annak felette az vilagosságnak et sötétségnek czelekedetit pelda által mutatya.

EZ EVANGIELIOMRA elmelkedések.

ELSO. Czudalatos az hatalmaságnak Istenének zereteti az emberi nemzethez, ki enyny sők nyomoruságába, betegségeknek nyavalyaival együtt vettetet hogy mégis zereheti. Kin az

Pro-

Prophetak es Patriarchak nagy almelkodással czudalkoznak hogy czyak kívanyais tekintetit avagy emlekezetit.

Kinek teste bűdös undokságnak sákia, lelke kediglen még ferteztetet sok Isten paranczolati ellen valo czelekedetekkel. Czudalyad teis én lelkem, mi jót talal ez meltoság, tiztaságához, hatalmaságához, es minden hato voltához meltot, kiert ily zeretetit mutattya.

Miert kapczolta es ragasztotta hozzád zűvet, hogy ne lattassék élegnek lenni, még mondhatatlan dűczősege, Angyaloknak zolgalatt yok, minden teremtet allatoknak egy intesere valo feyek hajtása, es ugy mint azokat semminek tartvan, ha tegedet magához nem kapczolna, ezert zolgaltattya minden teremtet allatit, ezert éfedezik czyak á te nyavalyadon, es vezedelmedē banattal késereg.

MASODIK. Hogy az ő egyetlenegy fiat adna. Minden józogat irgalmasságával, es kegyelmességgel

Ee 3

együt

Tob. 7. v. 17
E 26. v. 11.

Deut. 10.
v. 14.
Ier. 13. v. 11.

Istennek
emberek-
hez valo
zereteti.

együt czyak az emberi nemzetnek zere-
retetibe helyhez tetven ez Zent Vr.
Mind ez földnek uraságát neki aduan,
napot, holdot, czillagot hogy neki zol-
galnanak teremttette, eyet nyugodal-
mara, napot elteteserc vilagositvan;
mind ezekkel nem elegendven, leg belső
zcrelmenek tarhazabol, egyetlen egy
magzattyat erette adgya, minden eret-
te valo faratsagra, ehezefre, zomiuho-
zasra, es ugy mint zolgayul melleye vé-
tette, még czusolasra, ostorozasra, ke-
reztisanakis zidalmas halalara, kozikbe
ereztette, hogy á mint akarnak ugy cze-
lekednenek vele, czyak hogy magat ve-
lek még ismertethetne, es magához ra-
gazthatna hogy senki el ne vezne, ha-
nem örök eletek lenne, vele egy bodog-
ságba, es uraságba mind örökke ural-
kodnanak.

HARMADIK. vilagosságg jöve ez
vilagra, es az emberek inkab zere-
tek az sötetseget. Ez vilagnak go-
noz, ságarrol es halaadatlá ságarol pana

zolkodik Christus. Mint az zep napnak
fenyessége nem minden zemnek kedues,
ki kirvalkeppen gonoz nedvességekkal
még rakodot: ily az Christus fenyesse-
geis, á lelki gonoz zemnek gyűlösegere
vagyon: mint az napnak is vilaga go-
noz czelekedetek között gyűlösegre va-
gyon, ugy mint az orroknak, tolvayok-
nak, es paraznaknak. Igy az Christus ui-
lagosito kegyelme, kibe mindē él titkolt
alnak ság ki jelentetik, mindē vetek ki-
teczik, kibe mindē gonoz, ságok még fed-
dettetnek, gyűlösegre vagyon; banyak
ha még feddetetnek, ha vélck egyet nem
ért, czelekedeteket nē jovallya nilvan
valo ellenség lezē. Te kediglē en lelkē
elmelkedesedbe zorgalmatosó magadat
még otalmazza, ez sötetseg zerető em-
bereknek tarsasagitól. Még se sötetid-
sed előtted jaroidnak benned valo pa-
ranczolatit, es feddeseket vetkeidről
még ne uested raytad valo probait meg
ne utallyad, gondviseleseről körüled ha-
laadatlan ne legy, á ki tegedet az igaz
vilagosságnak lata sara igazgat.

Az gonoz
lelki isme-
ret sötet-
seghez ha-
sonlittatik

Ha ezt á vilagossagot még utalod,
CHRISTVST utalod még; ha ennek
zavat nem hallod CHRISTVS zavát,
nem hallod.

PUNKOSD HARMAD
Napyan.

SZ. JÁNOS EVAN-
gelistanak 10. rezéből.

M Onda JESVS az ō tanítvány-
nak. Bizony, Bizony mondō
tű nektek. A ki az ayton be nem
megyen az juhoknak aklaba, ha-
nem masunat hag be, or, es toluay.
A ki kediglen az ayton megyen
be, az á juhoknak Paztora. Ennek
az ayton allo még nittyá, es á juhok
az ō zavát hallják, es az ō tulay-
don juhait neven nevezven hyia,
es ki vízi azokat.

Es mikor tulaydon ivhayt ki bo-
czattyá, eo előttők megyen, es á
juhok követik őtet, mert ertik az ō

za-

zavat. Az idegent kediglen nem
követik, hanem él futnak tőle,
mert nem ismerik az idegen za-
vat. Ezt á pelda bezedet monda
nekik JESVS, azok kediglen nem
erték mit mondana nekik. Mon-
da azért nekik ismet JESVS. Bizony
bizony mondom, hogy en vagyok
á ivhoknak aytaya: Mind nyajan
valamenyin jötenek orrok es tol-
vayok, de nem hallottak őket á ju-
hok. En vagyok az ayto, ha ki en
altalam be megyen ūdvezűl, es be
megyen, es ki jű, es legeltetést ta-
lal. Az or nem egyebert jű, hanem
hogy lopion, ōllyön es vézessen.
En jöttem hogy eletek legyen es
bősegesen legyen,

SVMMAIA EZ EVANGIE-
liomnak.

Az igaz Paztorrol es annak tulaydon-
garol zol. Pelda bezed által IESVS,
es az orrok ki masunat hag be á ju-
hok közé.

Ee s

Ez

Ez pelda beszédet még magyarázza IESVS.

Valakik IESVS nélkül jöttek orrok és tolvayok voltak.

EZ EVANGIELIOMRA valo Elmelkedések.

E L S Ó. Mint gyakorta még czialat-
tatik az maga értelme követő ember,
kivalkeppen ábul az Isten igazsága
még fogiatkozik az Sidok példayabol
ezedbe veheted en lelkem. Abraham-
nak mondgyak vala fiaynak magokat
Moises irasanak és a törvénynek tanit-
vanynak és czelekedőinek vallyak vala
magokat. holot sem Abrahamnak hű-
tit, sem czelekedetit nem követik vala.

Sem Moises irasanak igaz értelmet né
akarjak ualo erteni, kiert gyakorta még
feddetnek vala JESVS TOL.

En vagyok az ayto mind Abraham
hűtinek, mind czelekedetinek követé-
sere. En vagyok igaz ayto Moises ira-
sanak igaz értelmere.

Valaki CHRISTVST él hagyvan ma-

ga értelmet követi, masunnat hag be
az ákolba. Valaki CHRISTVS által
nem akar be menni az ákolba nem i-
gaz Paztor. A ki testi zabadfagot ta-
nit, kit Christus nem tanított, or és tol-
vay az, lelek sikato, vezető, és gilkos.

Lassad en lelkem mint ügyekez el be
menni ezen az ayton mély zorosnak
mondatik, nagy zarval be né mebecz,
nagy gyapiaddal ki zorittatol, még hiz-
lalt testel, és fél rakot terheyddel azon
be nem éreztenek. Masunnat be nem
hagbacz, mert magos és erős ez az a-
kol á mint zemeddel latod. Ha fél á-
karz hagny niaka zakad, ha küül ma-
radcz farkasoknak pradaya lez. Oltöz-
zel ki azért gyapiadból, az az testi ki-
vanfagidból, jozagidból, kazdagfagid-
ból, had annak te azokat kik azokkal
be akarnak menni. Vesd le te zarvay-
dat még alazvan magadat, ha ezek-
nelkül rut lezis ez vilag zeme előt, zep
lez JESVS előt, és az Isten Angyali e-
lőt.

Matth. 7.

v. 14.

Mint kel
be menni
az ayton.

Io. 8. v. 39

Miczoda
ayto legyē
Christus.

MASODIK. Tulaydon juhait neveken hiya es ki vizi azokat. Nagy vigasztalasa á juhoknak, bizonyos paztoranak hivatallyabol, hogy neven nevezi; halvan őis nevezetit paztoraratekint, varvan akarattyat.

Ez te neked en lelkem á te **CHRISTVSODBA** valo vigasagod, hogy it ez vilagon **CHRISTVS** akarattyat hűt által erted, hogy neved nala nevezetbe vagyő, tenyerebe emlekezetül beiratattal, az életnek könyvebe is fél jegyez tettel. Nem ugy mint az Istentelenek, kiknek nevek töbe Istennel ninczen emlekezetbe. Te rolad kediglen: ismerlek tegedet (azt mondgya á Paztor) nevedrol es kegyelmet talaltal en előttē, mikor követtel engemet ifjusagodba, atyadat, anyadat, en erettem él hattad, vilagi jovaydat ganehoz hasonlitottad, hogy engemét meg nyerhetnel. Enim vagy te, á te falayd en előttem vadnak; Ne fely mert még váltottalak tegedet.

Eph. 1. v. 4.

2. Theß. 2.

v. 13.

Ez. 49. v. 16

Lu. 10. v. 20

Ps. 15. v. 4.

Ez. 87. v. 6.

Ex. 33. v. 13

Ier. 2. v. 2.

Phil. 3. v. 8

Ez. 43. v. 1.

Osea. 6. v. 5

HAR-

HARMADIK. Es á juhok ötet követik. Az igaz juhok tulaydonfaga paztoranak ismereti, zova hallasa es követese. Lassad te en lelkem mint ismered á te Christusodnak zavát, menőü figyelmetesen hallod, mély engedelmességgel követed, mint kötelezted magadat neki. Még lásd hogy czyak nevet, zoval, nyelvvel, ne mondgyad ismerodnek, hanem czelekedettel es igazsággal. Annak felette mint ismered lelki atyadat, mint hallod zavát, intéset, es feddészet tunyasagodert. Mint követed azt akaratoddal, czelekedetteddel kit Christus te elődbe Paztornak rendelt.

Mit kíván az Christus zava ismereti.

PVNKOSD VTAN EL SO
Vasarnap.

SZ. JÁNOS EVANGYELISTANAK Harmadik
rezeből.

Va-

V Ala egy ember az Pharifaeusok közül Nicodemus nevű. Ez eyel jöve JESUSHOZ, es monda neki. Mester tudgyuk hogy Isten-től jöttel, Mester vagy. Mert azokat az jeleket senki, nem czelekedheti á mellyeket te czelekedel, hanem ha Isten lezen véle. Felele JESVS es monda neki. Bizony bizony mondom teneked, hogy ha valaki vyonnan nem zületik nem lathattya az Isten orzagat. Monda neki Nicodemus, hogy zülethetik az ember, mikor még venhedet, valyons be mehete ismet az ő anynya mehebe, zületni? Felele JESVS. Bizony bizony mondō te neked hogy ha valaki vyonnan nem zületik viztől, es lelektől nem mehet Isten orzagaba. A mi testől zületet test az, es á mi lelektől zületet lelek az. Ne czudaliad hogy mondam teneked, hogy zűkség nektek az vionnan zületes. Az zel, á hul

akar ot fu, es hallod az ő zavát, de honnat jű nem tūdod, avagy hova megyen. Így vagy on minden á ki lelektől zületik. Felele Nicodemus es monda neki, hogy lehetnek ezek? Felele JESVS es monda neki. Te vagy Izraelbe mester es ezeket nem tudod? Bizony bizony, mondom te neked, á mit tudunk, azt mondgyuk, es á mit latunk azt bizonytgyuk, es az mi bizonyfag tetelűnket nem vezitek. Ha földieket mondottam tű nektek es nem hizitek hogy hinnetek ha menyeyeket mondanek ti nektek? Es senki fel nem megyen menybe hanem az á ki ala zallot, az menyből az embernek fia, á ki menyországba vagy on. Es mikeppen Moises fél magasztalta á kigiot á puztaba, úgy fél kel magasztaltani az embernek fianak. Hogy mindé valaki hizen ő benne él ne vezzen hanem örök elete legyen.

Psf. 134. v. 8.

Nu. 21. v. 9

**SVMMAIA EZ EVANGIE-
liomnak.**

Nicodemus üdvesség dolga felől eyel in
IESVSHOZ.

Az Vionnan zületes mi legyen es mély zük
seges legyen magyarázza IESVS.

IESVS halalanak modgyarol emlekezik
Nicodemusnak es erdemének haznat
jelenti.

**EZ EVANGIELIOMRA
valo elmelkedések.**

E L S Ö. Mély kegyelmes legyen az
my Christusunk, es minden féle mint
vigyaz, hogy az sötetsegből vilagossa-
gra hozzon; hűtötleneknek es fél fual-
kodtaknak gyülekezetekből is magának
tanitvant zerezzen; fő renden valoka-
tis üdvességnek tanulasara indiczon,
testi ertelemtől lelki ertelemre hozzon;
kinel zemely valogatos ninczen ez E-
vangyeliomnak folyasabol még e, t heti
az hű elme.

Ez Nicodemus nem magatol jove,
mint JESVS mondgya Nemo venit ad

me, nisi Pater traxerit, hanem az Atya
Isten ir d. t. asabol, az Christus czudate-
telinek latafabol, es Christus tanitasa
hallasabol.

Ved ez edbe en lelkem mely haznos
legyen az jo dolgoknak halasa, jo cze-
lekedeteknek latafa ez Nicodemus pel-
dajabol, az hallas hűtnek fundamēto-
ma, jo peldanak követe se á czelekedet.

M A S O D I K. Mint lehetnek e-
zek. Nicodemus eyel jü JESVSHOZ
nem czuda ha sötetsegebe tevelieg, mert
lelki zemey nem lattyak vala az igaz
vilagossagot, testi gondolati á lelektől
tavol valanak. Mert az embercknek
tekinteti es testi ertelme meltan sötet-
seget kíván vala. CHRISTVS mon-
dasaba ketelkedessel hizen. Hogy lehet
kerdi, hogy á mi testől zülettet test le-
gyen az, czyak az, á my lelektől zület-
tetik á legyen lelek. A testi halando, á
bűnnek eredetiért, á lelek halhatatlan.
A testi tusakodik á lelek ellen, á testbe
lakozik á gonoz kívánsag. Ahul go-

Ioan. 6. v.

44.

Az jo dol-
goknak
hallasaba fe-
lette haz-
nos.

Ro. 10. v. 17

Mi oka Ni-
codemus ké-
telkedese-
nek.

i. Cor. 6.
v. 17.

noz á kut fő az folyamiak gonoz, á testől ugyan csak test, valami lelektől zűlettetik lelek az. Az io fajó gyűmől czót terempt. A ki Istenhez ragazkodik egy lelek lezen vele.

Miczoda á lelki vyulas.

Mint zűlettetik vonnan az ember.

Ez en lelkem az lelki még vyulas vy zűletes kire teged JESVS Nicodemussal tanit. Test vagy, ha testit kívánz, még még nem vyultal, sőtetbe forogz az vilagofito lelek távol jár tőled, az még vyto kediglen ninczen az rothado testbe. Akkor tudgyad hogy lelektől zűletel mikor az lelki aytatosságok által, vy zűbe, vy életbe, vy erkölcsbe formaltatol, az CHRISTVS kepeze es zeme lyere valo abrazatba; A keresztseg által, á pœnitentia által, az vi életnek követése által.

HARMADIK. A zelá hul akar ot fű. Az lelki még vyulasnak modgyat, hasonlatosság által tanittya. Mert mykint az fűvo zelnek utay foghatatlanok, így az zent leleknek czelekedetis, es munkalodása foghatatlan. A hul akar

ot

ot, jár, á hul ninczen akadalya, ot munkalkodik, zabadó jár, mint Zachausba, Magdolnaba, Matheba es á tolvaila.

Az ő zavát avagy zugasat hallod de honnat jót shova megyen nē tudod. Erzed benned az Isten zavát, hallod akarattyat, mert zűvednek minden belső fundamentomit még indittia, de mi végre nem tudod, ha testiről gondolkodol. Az zēt leleknek czelekedeti titók, mint az zentsegekbe latod á külső jelt, de belső munkalkodasit mely által Isten fiaua lezünk nem latod, hanem csak hűttel fogod még, az fél magasztaltatot Christus erdeme által. Lassad azért en lelkem, mint hallod á leleknek zavát, mint hized lathatatlan kegyelmet: tauol legyen tőled á testi ertelem, ki az Istenbe valo zűletesszel ellenkezik. Kövesd Z. David Prophetat. Credidi propter quod lucatus sum. Mirabilia opera tua & anima mea cognoscer nimis.

Az Z. lelek czelekedeti lathatatlan.

Pf. 115. v. 1.
Pf. 138. v. 14

PVNKOSD VTAN MA-
fodik Vasarnap.

*SZ. LUKACZ EVAN-
gelistának 16. rezeből.*

A Z Vdöbe monda J E S V S az Si-
doknak. Vala egy kazdag em-
ber, es öltözik vala biborba es bar-
sonyba es minden nap frissen la-
kik vala. Es vala egy nemmüne-
mü kuldusis kinek lazár vala ne-
ve, ki fekszik vala az ő aytaya elöt,
rakua fekeliekkal; kivanvan még
elegedni á morfalekőkből, kik le-
hullanak vala az kazdag aztala-
arol. De az ebekis éljűnek vala, es
nyalogattyak vala az ő fekelit.

Lön kediglen hogy még halna
á kuldus, es vitettetnek az Angya-
loktól Abrahának kőbelebe. Még
hala á kazdagis és pokolba temet-
tetek. Fél emelven kediglen ze-
meit mikor á gyöttelembé volna,

lata

lata tavol Abrahamot, es lazart az
ő kőbelebe. Es ő kialtvan monda.

Atiam Abraham, könyöröli ray-
tam, es boczafid él Lazart, hogy
marcza az ő vyanak utolsó rezer
á vizbe hogy hiúositse még az en-
nyelvemet, mert gyöttrődöm ebbe
á langba. Es monda neki Abra-
ham. Fiam emlékezzel még, hogy
él vötted jóvaydat á te eletedbe föl-
dön, Lazaris hasonlatos keppen
az ő nyavalyayt. Mostan kedig-
len ez vigasztaltatik, te kediglen
gyöttrődöl. Es mind ezeknek fe-
lette mü közöttünk es tú közörte-
tek nagy közbe vetes erősfitetet:
ugy hogy ezek kik innet tú hoz-
zatok akarnak menny, nem me-
hetnek, sem onnat ide nem jöhet-
nek.

Es monda kerlek tehat tegedet
atyam, hogy boczafidél ötet az en-
atyamnak hazához: mert eot aty-
amfia vagyon hogy azoknak re-

F f 3

gyen

gyen bizonyfagot, hogy azok is ide ne jüyenek az gyötremnek helyere. Es monda neki Abraham, vagyon Móiseflek, es Prophetajok hallyak azokat. Eo kediglen monda. Nem atyam Abraham hanem ha ki az halottak közül mégyen hoz zayok poenitentiát tartanak. O kediglen monda neki. Ha Móisest, es a Prophetakat nem hallyak, haki halottayból fel tamadna is, annak sem hiznek.

SVMMAIA EZ EVANGIELIOMNAK.

Ez világ, állapotnak my voltát két ember példája által hozza be IESVS, es azoknak erdemek zereit való fizetéseket.

EZ EVANGIELIOMRA való elmelkedések.

Ez világi életnek zepüköre ez Evangeliumnak historiája, kibe czvilági gőnyőrségnek es nyavalianak jutalma még teczik. Mély gonozve-

ge legyen a győnyőrséges életnek es az keserves kinoknak bodog jutalma következzek ezedbe veheted en lelkem.

Czuda itileti az Istennek mélyseges igazságanak, Zegeny a fekeles lazár, éhező, es zomiukhozó, mezitelő, undok es izhonyú. A kazdag, öltözettel, józagal, győnyőrségbe lakik, etelbe italba, es nagy tobzodasba. Ha testi zemednek tekintetivel nezed en lelkem lazart, es ez vilagnak itiletit követed, undok a Lazar, búdos, ocsmány fekeliekkel, ehsegmiat még zarat. Ió ember a kazdag nagy böczületbe vagyon, sok józaga, sok barattya, sok atyafiay, zolgay friffek aztala minden jokkal rakua, tarhaza mindenekkel tely, nyaval vadnak juhay, barmany nagy seregekkel. Lazarnak sok fergey, sok tetvey, zolgay az ebek, czyak anyny eledele sinczen kívül egyzer ehseget még enyhithetne. Ez világi élet rövid mind győnyőrségbe smind keserűségbe, ez iovendő élet a- vagy halál mind örökke tart.

Gonozvege vagy az győnyőrséges életnek.

MASODIK. Lőn kediglen hogy még halna á Lazar. Ninczen ez vilagon oly nyomoruság, oly kegyetlen faldalmy á testnek, kinek vége nem lezen, az halál; nehez á nyavalya de ha vege ről emlékezünk még könnyebbítik, mert remenség adatik, az még zabadulásra, ez által ez vilagi tömléczből. Bodog vagy te mezitelen, tetűes, es fekelyes lazár, mert halálod orayan, az zent Vrnal neved emlékezetbe vagon; nyavalyaynak vége á bodogh zabadulás, á tetűek közül, es az ebek közül mezitelenségből, es koplalásból Angyaloknak zent kezekbe hordoztatol, es fél vetetel á bodogságos örömr. Morsalekot kivantal züksegedbe most Abrahamnak kőbelebe Angyaloknak zent kenyerevel kedvesen legeltetel. Oh hajtottal ez vilagi nyavalyaydba, mostan vigacz nagy örömedbe.

Ha mostan valasztas adatnek, valyon á gazdag örömevel jó lakásával, fris öltözetivel, hirevel nevével, józaga-

Ez. 4. v. 3.

Ez. 54. v. 7.

Ps. 71. v. 14.

Ec. 15. v. 6.

41. v. 16.

44. v. 14.

Ez. 43. v. 1.

49. v. 1.

66. v. 22.

Lu. 16. v. 20.

Ap. 3. v. 5.

*zagával jelen való örömedet el cze-
relnede.*

*Hol vadnak á nyavalyak ha még gondolod? ez vilagon maradtanak, hűle-
zeknek emlékezeti? még emeztettének
á nagy düczőség miat. Ez á lelki tük-
kor en lelkem kibe magad jelen való al-
lapattyat még lathatod.*

*HARMADIK. Még hala kedig-
len á kazdagis. Nezd en lelkem ez
kazdagnak allapattyatis. Sem eletebe
sem halála utan nevezeti ninczen I-
stennel, mert ez vilagy hiúságokert ki-
törtlett. Oh nyomorult es keserves
kazdagság, az kinek Isten bozzúsága-
ra ez világ tapsol, avagy fél emely hogy
nagyobát esven, kegyetlenül magát
még zakazza. Ime mint az él mu-
lando öröm, mint az Vraság zegeny-
segre, es gyötremre változik, á ki ay-
taia előt való nyomorultrol zemeit él
fordittya. Pro. 21. v. 13. É 28. v. 9.*

*Ez tekintetes kazdag mély pompa-
val temettetik ez vilagon gondoljad en*

*Anyava-
lyak ez vi-
lagon ma-
radnak.*

Ps. 48. v. 12.

Ps. 9. v. 6.

15. v. 4.

Sap. 2. v. 3.

Pr. 10. v. 7.

Ecc. 6. v. 4.

41. v. 14.

Ez. 14. v. 24.

Os. 2. v. 17.

Ap. 13. v. 8.

19. v. 8.

lelkem, ez példát neven világi fő embereknél pompával való temetésekről, de sokkal nagyobb pompával lelket temetik pokolba az ördögök, Oh nyomorult uraság, ki sok etel, ital, jószág, kaszdaság után mindenektől még fosztatik, és meztelen az égő langba vettetik, kinek melegségének enyhítésére sóha csak egy csep viz sem adatik, kinek minden könnyeségére való kivánsága hiába való.

N E G I E D I K. Atyám Abraham könyörülj rajtam. Nem akarok a gazdagodba még emlékezni az egenyről, nem vagy melto kívül irgalmasság czelekedteffek az más vilagon. Ez vilagon kel vala közbe jarot keresned ki jóvendő kinyaidat hiúsíthetne. Hiaba nevezed Atyádnak kinek nyomdokat az irgalmasságba nem akarok követni Abraham jóvevényeket taplal vala, és labokat még mossá vala, te még hazadba levő nyomorultat sem latogatad, emlékezzel a maz módasról *Iudicium sine misericordia qui non facit misericordiam.*

Levit. 26.

v. 16.

Ez. 33. v. 11.

v. 14.

Ec. 40. v. 32.

Ez. 34. v. 9.

Ier. 15. v. 14.

v. 17. v. 4.

Ap. 21. v. 8.

Ps. III. v. 9.

Lu. 16. v. 9.

Ge. 18. v. 4.

No-

Noha a leleknek sem keze sem laba ninczen kibe gyótródgyek mindazaltal tagayba mondatik gyótróttetni, mert él zakadvan a testől olyan indulatoknak és czelekedeteknek büntetése szenved, mély testenek tagayba vétet. Nelvenek mondgya gyótrélmét a langba, mert nyelvevel többet vétet vala a tobzodasba, jó izübor, és etel kostolásába. Annak felette nyelvevel gyótróttetik, mert az iő lakas között sok hiába való zok, bizelkedések, ragalmazások zoktanak lenny.

E O T O D I K. Emlkezzel még fiam hogjél vótted jóvaydat életedbe. Kit tudnia illik nagyobbak bóczü-löttel ez vilagon az örökke valonal. Lassad te en lelkem hogj it ez vilagon se tudomant, se egesseget, se jotermetedet, só hiredet, se józagodat, se életedet nagyobbra ne bóczüleyd ezekhez ragazkodvan, ezekbe gyönyörködven, az örökke való jonál kiert ezt az zot nem jó kedvel halljad, fiam él vótted a te jóvaidat életedbe.

Mikeppen
a lelek gyó-
tróttetik.

Miert a
kaszdag
nyelvebe
gyótródik.

Ne

Matth. 7.

v. 22.

Matth. 24.

v. 12.

Phil. 2. v. 12

Ne bizelkedgyélis magadnak, se tökel-
letes állapotodba, se keresztieny neü vi-
selesbe, se zerzetessegedbe, se bölczese-
gedbe, se vitezi erődbe, se jozagodba;
mert mindezek haloid lehetnek az hü
dúcözösegre, á joknak ez vilagon valo
élvetelere. Emlekezzel még CHRIS-
TUS mondasarol Sokan mondgyak a-
zon á napon nem de nem á te nevedbe
Prophetaltunke? bizony mondom te
nektek, nem ismerlek tütöket tehát zük
seg hogy felelemmel es rettegesel keres-
sed á te üdvösségedet.

PVNKOSD VTAN HAR-
madik Vasarnap.

SZ. LVKACZ EVAN-
gelistanak 14. rezéből.

Monda JESVS az Sidoknak Egj
nemünemü ember nagy vac-
zorot kezite, es fokakat hiva. Es
el küldé az ő zolgayát á vaczora-
nak

nak ideien, hogy még mondaná
az hivatalafoknak, hogy él jüne-
nek, mert immar mindenek ke-
zen vadnak.

Es myndnyaian kezdek egyzerf-
mind magokat menteni. Az el-
ső monda reki, falut vöttem, es
zükfeg hogy ki menyek es még laf-
sam azt, kerlek mencz még engé-
met.

Es az masik monda, eöt iga bar-
mot vöttem, es annak probalasa-
ra megyek, kerlek tegedet mencz
még engémet. Es az masik mon-
da még hazafultam, es ezokon
nem mehetek. Es vizza terven á
zolga még bezelle ezeket az ő V-
ranak.

Akkoron még haraguek az cze-
ledes ember, es monda az ő zol-
gaynak. Meny ki hamarfaggal az
vczákra, es az varosnak sikátorira,
es zeginyeket, es erőtleneket, es
vakokat, es fantakat hoz idebe. Es

monda á zolga Vram mind még lőt á mit paranczoltal, es még üres hely vagyon. Es monda az Vr, az zolganak menyki az utakra es sönvenyekre, es kinzericz be jüny hogy betelleyek az en hazam.

Mondom kediglen tū nektek, hogy fenki azok közül az ferfiak közül, kik hivatalosok voltak, még nem kostollia az en vaczoram.

SVMMAIA EZ EVANGIELIOMNAK.

Pelda hezed által jelenti IESVS az Sídok hivatallyat vaczorajaru, kik magokat ment ven, nem vevek hivatallyat.

Ki küldi zolgait litvan halaadatlanfogokat az hivatalosoknak, zegenyeket gyűytét lakodalmara.

EZ EVANGIELIOMRA elmelkedések.

EL S Ö. Erezed én lelkem az irgalmassagnak zent attyanak, veghetetlen jo akarattyanak ajandekat, ez Euagyeli-

liomy Pelda bezedből; ki tulaydon jo voltabol semmi előbbeli érdeme nélkül vilag kezdetitől fogva te neked lakodal mot kezitet, hogy tegedet ebbe még könnyebbiczen minden farazto terheidtől, es még elegitse minden kívansagodnak ehezefet. Kinek hivatallyanak mogiat vegyed ezedbe. Előzőr, hogy első hivatallyaba tizta io akarattjanak nagy kegyelme által tanittatol, ki azon ügyekezik hogy tegedet, es vilagi él mulando dolgoknak zorgalmatossagitól él zakazthasson. Masodzor kenzerites altalis, az az nyomorusagok által, testi betegsegek es karvallasok által, örök vezedelemnek gondolati által, Peldak által, fenyegetesi által kenzerittet be menny az ő vaczorayanak lakodalmaba.

MASODIK. Falut vöttem annak latsara kel mennem. Ha czyak imily á moly futo lakasra hivatna az embert, avagy kit mindenkör ennek utanna is még talalna melto mentsegek lehetne talá; de miuel hogj olj vaczora-

hivattatnak, kit ennek utanna soha még nem találhatnak, oly zeretetből és jó akaratból hivattatnak, kit soha többé nem halhatnak; anyny jöktől föztattanak még kit mind örökre még síratnak. Nagy ez a vaczora mert világrezdetitől fogva kezittetik, mindenféle drága eledelből, kit soha ember még sem gondolhat, úgy hogy ha ez világnak minden jóait kazdasággival özze hordanákis annak a vaczoranak eledelinek, csak lég kissébbik falattya sem érne, csak egyzervaló tekintetit sem erdemlene, melybe a ki egyzer bevitetik, soha többé ki nem kívánczik ha mind ez vilagot örökre neki adnákis. Lassad azért én lelkem, egy Vduarbazert, egy él mulando örökseget, kit csak az jó Isten tudgya mint vőttel, avagy mint maradot, read atyadtól, kit a tűz még emezthet, az ellenség még ashat, myre böczülöd, avagy még ennelis lég alabualot, egy ebededet, avagy egy fazek kapoztas husodat, kit a tűz-

Miert mondatik nagy Vaczoranak.

Vilagi emberek semminek tartják Isten hivatalyat.

hoz

hoz tőttel, az Isten igijére való hivatalnal, és tanulásanal nagyobbak böczülöd; Avagy meződbe való setalást. uczakon, avagy piaczon, hazad alatt agh zo vereséddel nyelved mosaszat. Tekincz még te is ki sayat Isteni zolgálatra hivattal, mint böczülöd előted járodnak hivatallyat, mint mented magadat, mert él hidgyed ez is Isten zolgaya, ki által az Isten vaczorajára hivattatol.

HARMADIK. Eőt iga barmot vőttem, és annak Probalására kél mennem. Lassad én lelkem hogy eféle magad mentesebe ne rezesülis; hogy vizontag az barmokhoz ne hasonlittással; Nyelved, zemed, hallasod, zaglasod, és illetesed, barmok probalásába ne rezesülion, ezekbe probalvan hivatalodnak még utalaszat. A te probad ha még gödölöd a testközöt és lelek köszöt forog, nem ez vilagi testi kíváncsagoknak probalásiba. Meny sokan zemeret probalvan ez vilagon él estenek.

Pf. 48. v. 13
Mit jegez az Probalas.

Gg

Eva

Gen. 3. v. 6

Ier. 9. v. 21.

Tr. 3. v. 51.

2. Re 11. v. 2

Iudit. 12.

v. 16.

Ge. 34. v. 1.

Nu. 11. v. 33

Ecc. 9. v. 9.

Ec. 18. v. 30

Testi kíván

ság nem

meriti ma-

gat.

Eva Anyad. Hieremias sirással való fohazkodása bizonyosságod lehet; annak felette példad Z. David es Holofernes.

Meny sokak hallásokat próbálván az bűnből ki estenek, példad lehet ez mostany niomorult vízze vono vilagnak zemed előtt való allapattya. Meny sokan zayok próbálásába, avagy torok merefekre még füladván él veztenek példad lehetnek zantalan emberek.

Mint zent Lukacznal á kazdag. Holofernes es Atillais á magyarok első kiralya. Meny sokan gonoz, kívánságoknak illetesebe el veztenek, meny karbozot lelkek vadnak még mondhattyak. Tekincz még ez gonoz, próbálásert mint jara Izrael nepe á puztába.

NEGIEDIK. Még hazafottam ez okon nem mehetek. Mély vezedelmes dolog legyen á testi bűnbe való él merülés, kibe semmi maga mentseget nem talál, gondolkodgyal en lelkem; kitellyességgel még utalván ezt á z vaczorát, maga vezedelmere testi kívánsá-

gatol, felesége zerelemebe még kötöztetet, az iras zereent. Audiet lux uriosus displicebit illi & proiciet illud post tergum suum. Akik testi zereent elnek Isténél kedvesek nem lehetnek.

Ez három hivatalosoknak magok mentsege minden felebűnösöket jelent, ki miat ki rekeztetnek az örökke való vaczorának bodogságotol; mert minden gonosságnak három gonoz gyökere vagyon zent Ianos mondása zeret vala my ez vilagon, vagyon, avagy zennek kívánsága, testi kívánság, es életbely kevelység.

PVNKOZD VTAN NEgyedik Vasarnap.

SZ. LUKACZ EVANGIELISTANAK 15. REZEBŐL.

Közelgetnek vala JESVS HOZ az publicanusok es bűnösök hogy útet hallanak. Ez zugalodnak vala az Phariseusok, es

Gg 2 iras

Ec. 21. v. 18

Ro. 8. v. 8.

Mit jelent-

nek az ma-

gok men-

segek.

1. Ioan. 2.

v. 16.

iras tudok mondvan. Hogy ez az
bűnösöket hozza fogadgya, es ve-
lek ezik. Es monda azoknak ezt a
pelda bezedet.

Matth. 18.

v. 12.

Kiczoda az ember tüközülletek
kinek vagyó zaz juha es hogj ha-
zok közül egyet él véztend, nem
de nem él hadgyae az kilenczven
kilenczet ápuztaba, es az utan me-
gyen áki él vezet vala, miglen azt
még talalya? Es mikoron azt még
talalya, örvendezven vallara vezi,
es haza jüven őzze hiya baratic
mondvan nekik. Orvendezzetek
en nekem mert még talaltam az
en él vezet juhomat. Mondom
tű nektek hogy ekkeppen öröm
lezen menyorzagba egy bűnösnek
pœnitentia tartasan, hogy sem
mint az kilenczven kilencz iga-
zan, kik nem zükölködnek pœni-
tentia nelkul.

Avagy mély azzonyallatnak va-
gyon tizdragmaia ha él vezrend

egyet azok közül, nem de nem gy-
uytiae, még zövetnekit es házat
még sepri, es zorgalmatoson kere-
si miglen még talallya? Es midõn
még talalya, őzze hiya azzony ba-
ratit, es zomzedit mondvan; ör-
vendezzetek ennekem, mert még
talaltam az en él vezet dragma-
mat. Vgy mondom tű nektek, ör-
röm lezen az Isten Angyali elõt
egy bűnösnek pœnitentia tartas-
fan.

SUMMAIA EZ EVANGIE- LIOMNAK.

*IESVS hozza fogadvan á bűnösöket
zugolodnak, az sidok, zep peldat ad
eleykbe az él vezet juhuk dragma-
nak es még talalasa által.*

EZ EVANGIELIOMRA valo Elmelkedések.

*Első. Mely igen ig az, legyē amaz
Istennek regi még igirt kegyelmessége
Ezechiel Propheta által. Nem akarom*

470 Pünkösdi Vtan Negyedik Vasarnapra
Ez. 33. v. 11. *á bűnösnek halalat hanem inkább hogy még terien es ellyen, ez may Evangyeliomnak elmelkedese által ezedbe vebed en lelkem, holot, az nylyan, még vetet, es utalt bűnösökkel együtt ezik, izik es mulat. á te üdvözítő Istenned, sőt gyakorta modotis keres mikeppen közikbe elegithesse magat. Tekincz még még azért en lelkem ez kegyelemnek zekit, kire hivattatol, hogy még bekellesre meny; halalos sebeiddel sies az bizonios élet ado oruosságához, tisztátaló á tisztasághoz, mint él teueliedet, es metelyes Iuh Paztorod eleybe. Kerdede miért menny? hogy halgassad őtet, hogy még tisztittással undokságidból; hogy örök életnek uegyed örökseget; Kinek zent igyie; oly hathato mint az ket elű eles tor. Nunquid non verba mea sunt quasi ignis, & quasi malleus conterens Petras. Sies azért ez zeretnek zent gerieztő tűzehez, hogy még melegítettessel. Vegy Peldat ezekről á bűnösökről, kik IESVSHOZ közelgetnek.*

Isten hiu-
talyanak
draga uol-
ta.

He. 4. v. 12.
Ier. 23. v. 29

Hate

Ha te bizonyaba Istenedhez közelgecz
őis te hozzád közelget, serkeny fel azo-
kaert az halalnak Zomorú arnyekabol;
Fus ki Sodomának, vezedelméből az I-
stennnek kegyelmenek hegiere, IESVS
teged var.

MASODIK. Ez á bűnösöket
hozza fogadgya. Azert jot vala, ma-
ga bizonyígtetele, hogy az bűnösöket
üdvözítene. Banynia az ördög á bű-
nösnek még tereset, baninyak tagiais
hozza fogadasat. It az zent Vr bizo-
nittyá amaz tisztatalan zemelynek pel-
daya által kit Ieremiással peldaztata,
mely kegyelmes legyen, még ferteztetet
bunósokhoz, kiket Vrok avagy feriek él-
vét, IESVS hozzá fogadgia, kiket az
sidok még utalvan, él vetenek, azokkal
IESVS nyayaskodik, mint ha semmit
Isten ellē nē vettetek volna. Tery ma-
gadba azért en lelkem, Lassad te mint
közelgecz Istenedhez könyörgesid al-
tal, es bűneidnek még utalásával.

Annak felette arrolis elmelkedgyel,
mint fogadot hozzá tegedet IESVS

Iac. 4. v. 8.

Eph. 5. v. 14

Ge. 19. v. 15

Matth. 18

v. 11.

Lu. 9. v. 56.

Ioa. 3. v. 17.

1. Timot. 1.

v. 15.

1. Timot. 2.

v. 4.

Os. 1. v. 7.

Ier. 3. v. 1.

Mint kel

IESVSHOZ

közelgetni

Mibe otal-
maz IE-
SVS.

nagy hegyelme által, ki legy te, kinek ez az kegyelem ad atot, hogy Istenhez jarulhaz, Istenhez ragazkodhassal, es Istentöl otalmaztassal, sok ellened ki vont segy vereknek kegyetlensegitöl es ragalmazoidnak gonoz ügyekezetek- töl, kik Istenhez valo terefedet karhoz- tattyak.

HARMADIK. Kinek vagyon közülletek zazjuha. Oh en lelkem az te vigasztalásodra gonoz akaroyd ellen, ez Pelda bezedet hozzabe Vdve- zitöd az él vezet juhrol. El veztel vala, bizonyara Adamba de CHRI- STVS által fél vetetel. Akkor von val lara mikoron á kereztsan kezeit ki te- riezte, kire vettetek minden alnaksa- godnak kezirasa, ot nyugúek még zan- ki vetesednek budosasa, ot zent oldala- ba nittatek még arlodnak zent kapu- ia, kin be vitetel á tob juhok köze á dü- czósegnek helyere.

NEGIEDIK. Orüendezzetek ennekem. Mibe örüendezzenek te ne-

ked

ked Vram á te kedves barátid, holot nem te veztel vala él hanem en. De ez á te örömöd, en erettem vagyon; Inkab zanakodtal en raytam, hogy sem mint en, en magam vezedelmen.

Eozze hivad Vram JE SVS barati- dat es zomzedidat, á te örömedre, hogy engem még talalal, menybe meneteled, napyan, Menyorzagba Angyaloknak ki lencz karayt, kik á te akaratodat czele- kedik, veled egyet értenek, kik hozzad valo közel lakasokba, düczósegednek lattyak meltosagat.

EOTODIK. Mondom tū nek- tek hogy igy öröm lezen menyor- zagba. Oh kegyelemnek zent Istene, mely nagy á te kegyelmességednek jo volta, mint az keserű meregből edes i- talt csinalt, az undogsagbol tisztat, az halalbol életet, az vezedeleből zaba- dulaft kezitez. Midön Angyalidnak még teresét mutatod á bűnösöknek si- rasokba, zokogásokba, es zúvóknek tö- redelmebe, örülnek es vigadnak: mert

Gg 5

egy

Kik legye-
nek Chri-
stusnak ba-
rati es
zomzedi.

Iob. 14. v. 4.

Miert örül-
nek az An-
gyalok á
bűnösnek
még teresē

egy öröksegeknek él vezet tarsa még talaltatot. Ordognék haloi él zakadoztanak, kibe fogva tartatnak vala ez vilagi tengerbe. Mikor azért te bankodol en lelkembűneidról, akkor vagy on örvendetes ora menyorzagba, mikor testedet sanyaru pænitentiara vonzod, akkor vagyon vigasogok az Angyaloknak.

PUNKOSD VTAN EOTODIK
Vasarnap.

SZ. LUKACZ EVANGIELISTANAK 6. REZEBŐL.

Mat. 7. v. 1.

LEgyetek irgalmasok miképpen á tū aytatok irgalmas. Ne itillyetek es nem itiltettek. Ne karhoztassatok es nem karhoztattok.

Még boczassatok es még boczattatik tū nektek. Adgyatok es adatik tū nektek. Jomertekkel es teli-vel, es még razottattal, es ki folyoval adnak á ti kőbeletekbe. Mert

ugy-

ugyanazon mertekkel, mernek tū nektekis kivel tū mertek.

Mond vala kediglen nekik hasonlatosságotis. Vallyon á vak vezethete vakot? nem de mind ketten nem esneke á verembe? Az tanitvány nem fellyeb valo az ő mesterenel, minden kedigtökelleles lezen, ha ollyan lezen mint az ő mestere. De mit latod az zalkat á te atiad fia zemebe, á gerendat kediglen nem vezed ezedbe á te zemedbe? A vagy mikeppen mődhatsz á te atyadfianak, atyamfia, had vessém ki á zalkat á te zemedből, te kediglen nem latod, á gerendat, á te zemedbe? kep mutato vésd ki előzőr á gerendat á te zemedből, es ugj lassd még hogj ki vegjed á zalkat á te atjad fia zeméből.

SUMMAIA EZ EVANGIELIOMNAK.

Ayanlya IESVS tanytvanynak az irgalmassagnak czelekedetit.

Mat. 7. v. 2

Marc. 4.

v. 24.

Matth. 15.

v. 14.

Matth. 10.

v. 24.

104. 13. v. 16

Til-

Tiltja az emberi itéletet, es karhoztast.

Az Sidoknak fél sualkodot tudományokba való vakfagokat alattomba karhoztattya.

Masember czelekedetinek vizsgálását tiltja.

EZ EVANGIELIOMRA elmelkedések.

E L S O. Hogy ez vilagon való életünkbe ki fiay volnank még ismeretnek, es mint viselnük az my atyank abrazattyat mindeneknél nilvan lenne, es hogy az idegen fiaktól ki ismeretnők **J E S U S** az masodik fő parancziolatnak czelekedetét adgya. előnkbe ez Evangyeliomba, mely be felbaratunk zeretetre, geryedet attya példaja által, legyetek úgy mond irgalmasok mint a tú menyey atyatok irgalmas tú hozzátok. **N**inczen mentseged en lelkem Isten paranczolattyának lehetetlen volna, hogy erőd félet való czelekedetét kiuanna tőled, holot csak azt kívannya

Deut. 30.

v. 11.

1. 104. 5. v. 3

1. Ti. 6. v. 14

tőled

tőled a mit te magadnak egyebektől kivannal zűk segedbe. Ha azért magadnak kegyelmet kívanz Istentől, azon akaratot ne vond még teiselebaratodtól. Zerved él felebaratodnak nehez erkölcszenek terhet mint a te menyey Atiadis él zervedi a tiedet. Vgyekezzezel teveligesiből az igaz utra hozny. Ha ellensegedis adgy etelt neki, holnap netalam barátod lezen; a ki él eset, zanakodgyal rayta; mert holnap fél kelhet, a ki ma hozzád ertetlen, netalam holnap ertelmes lezen. Ha hetven hetzer ellened vetneis a te atyad fia még boczas neki, mert nem tudgya mit czelekedik, mint **C H R I S T V S** ellen az Sidok. Ez czelekedetek által ismertetel Isten fiának lenny.

M A S O D I K. Ne itilyetek es né itiltettek. Ket vetkeidrol emlekeztet it a te Vrad, kibe nyelveddel, es zűvedbe vetez. A mely dolognak igaz fundamentomat nem erted, es bizonyal nem tudod, ne tegy arrol itéletet, mert

Isten

Ro. 12. v. 20

Matt. 5. v.

44.

Matth. 18.

v. 22.

Miszoda
jele az Istē
fiának.

Iac. 4. v. 11.

Ro. 14. v. 4.

Pf. 7. v. 10.
Ier. 17. v. 10.
Ro. 8. v. 27

Isté czyaK egyedül magának hatta azt. Nyelveddel ne karhóztasd felebaratod czelekedetét más ember előtt zolván avagy vagalmazván, elég terhed vagy on te magadnak, kinek még feddése, büntetése, es itéleti tegedet illet. Rut dolog mikor más ember haza eleit tiztítod, magad hazába való rutfogokat nem tekeinted. Ha my magunkat még itilnuk Sent Pal mondasá zerent, nem itiltetnenk az Vrtol. Ha felebaratod vétkeit látod, menczed magadnal es egyebeknél ügyeketit.

1. Corin. 11.
v. 31.

Mit kel
czelekedni
felebarat-
tya vétkeit
látvan.

Pr. 14. v. 21
Ez. 58. v. 7.
Mich 6. v. 8

HARMADIK. Adgyatok es adatik tő nektek. Ket irgalmassagnak czelekedetire tanittatol en lelkem; felebaratodnak esetinek könyörületessége re es ellened való vetetinek még boczatasára; másodszor adakozásra zűksegének idejé, mint tenekedis Isten még boczat, es kérésedre ad. Ez en lelkem az ket irgalmassagnak czelekedeti ket zárnya Istenhez, való menetelednek, vala mikor kiüansagod vagy on. Tudvā hogy

Isten

Isten előtt az. irgalmassagnak czelekedeti oly érdemes, hogy ezért igiri orzagati az. kegyetlenség kediglen oly utaltos hogy ezért vettetik a gonoz, keresztien pokolnak örök kinynyara.

NEGIEDIK. Mint látod a zalkat a te atyad fianak zemebe. Az vak vakot vezedelem nélkül nē vezerehet, sē az tanituanj mestere nē tanithattja meg mestere, a bünos a bünost nē dorgalhattya; tiztitsa még előzőr magát a bünöl, maga példaja által, úgy tanitso egyebeket. Rut es ektelē dolog mikor más ember vétkebe még akad, te magad kediglen torkodig való undoksagaba még sē allaz. Hogy ha azokaert felebaratodat inted auagj még fedded, lassad hogy a miről mast feddez, te magadba ne tallatassék. Ha zinte ez oraba benned ninczis a ffele vétkek, gondolyad hogy te is ember vagy ki ma allaz, holnap el eshetel, Z. Daviddal Salamön. Z. Peterrel. Ha kediglē a fēle vétked volt, tuggy mason könyörülny, hogy ne gyűlösegből légyen az intes, hanē zeretéből.

Ez. 57. v. 1.
Zac. 7. v. 9.
Luc. 16.

Más ember
vétke vis-
galása ekte
len dolog.

1. Cor. 10.
v. 12.

Miut kel
inteni fele-
barattyat.

PVN-

PVNKOSD VTAN HA-
todik Vasarnap.

*SZ. LVKACZ EVAN-
gelistanak 5. rezeből.*

Mikoron nagy sokaság rohanna
JESVSRA, hogy hallana az I-
sten igijet, eo kediglen al vala az
Genezaret tova mellet. Es lata
kethaiot alvan á to mellet. Az ha-
lazok kediglen ki zallottak vala
belőlők es mosogattyak vala az ő
haloiokat.

Mat 4. v. 18
Marc. 1. v.
26.

Be mene kediglen JESVS egyk
hajoba, mély Simone vala kerven
ötet, hogy egy keveslè á földtől
vinne bellyeb. Es leülven tanittya
vala á neper á hajobol. Hogy ke-
diglen zolasat él vegeze, monda
Simonnak, vidbe á melybe es ves-
fetek még á tū halotokat az foga-
fra. Es felelven Simon monda ne-

ki.

ki. † Tanito, egez eczaka munkal-
kodvan semmit nem fogtunk, á te
bezededbe kediglen még vétém á
halot.

† Mester.

Es mikoron azt czelekedtek
volna, nagy sokasagu halat rekez-
tenek, zakadoz vala kediglen az
ő haloiokis. Es tarsaynak intének
á kik mas haioba valanak, hogy él
jűnenek es segellenek őket. Es él
jővenek es még töltek mind azket
hayot ugy hogy él merülne. Mel-
lyet mikor latna Simon Peter, JE-
SVS terdere esék mondvan. Vram
meny ki tőlem, mert bűnos ember
vagyok; mert az felelem környül
vőtte vala, ötet, es mind azokat
kik véle valanak az halnak foga-
san mélyet fogtak vala. Hason-
latoskeppen Jakobot es Janost Ze-
bedeus fiayt, kik Simonnak tarsi
valanak.

Es monda JESVS Simonnak. Ne
fely, ez oratol fogua embereknek

Hb

fo

fogoia lez. Es a földhöz vivé haio-
iokat mindeneket él hagyvan kő-
üetek ötet.

SVMMAIA EZ EVANGIE- liomnak.

IESVS tanításához való aítatossága a-
datik előnkbe.

Tanítása után paranczolja hogy halo-
yat még vessé Peter.

Peter sak hal següsa ezudalkozvan IE-
SVS előt bünös voltat jelenti.

IESVS mas halazatra hya Peter.

EZ EVANGIELIOMRA való Elmelkedések.

ELSŐ. Mély nagy aytatossággal
kellyen halgatni az örök életnek igiet,
kibe mind lelki mind testi jok még talál-
tatnak, ez jelen való Evangyeliomnak
historiaja Pelda. Mint az Zorgalma-
tos meh a hul jo fűveket es viragokat
talal; avagy mint az juhoknak nyayai
kedves legelteto helyre sietnek; így te is
en lelkem sies, es ugyan rohany a te üd-
üessgednek edessege gyüitesere, az Isten
igyjenek hallasara. Serkencz fél ma-

gadat, ha zinte hallottadis az előt a-
vagy lattatol ertenyis, a mit az elot czy
ak füled mellől boczatottal, hogy lelked-
be még gyökerezsek, Ha tudod es nem
czelekeded akarattyat, Isten még in-
dittyta az czelekedetre való akaratotis.

Egy ügyü a tanito, Isten az együgy-
vekkal bezelget, azok által egy ügyü-
segbe az ü tudományat adgya, kivel
még zegeniti ez vilagi bölcseknek te-
velygeséket. Feslet erkölcsü a tanito,
tizta az ige, ki az Istentől zarmazot, a
gonosság nem ragad read, ha te nem a-
karod, ha zinte read ragadnais, Isten-
nek kegyelme által el razhatod rolad.
Hallyad IESVS inteset az Moises zeki-
be ülő Phariseusoknak es irastudoknak
tanotasokat hallyatok, de czelekedeteket
ne czelekedgyetek.

MASODIK. Be mene egik hajoba
mély Simone vala. Nagy alazatossa-
ga ez az mi üdvezitő Vrunknak hogy
pradikallo zekinek ualaztya Simő haio-
at, hönat az özze gyült nepet tanittja;

Pr. 3. v. 32.

1. Corin. 1.

v. 27.

Mint kel
böczüleny
a tanitot.

Matth. 23.

v. 2.

Miert Peter
hajo-
yat vala
z tya IESVS.

10a. 21. v. 17

Matth. 28.

v. 20.

Matth. 16.

v. 18.

De ha még gondolod en lelkem, nagy
mely bölcseségnek él reytet tudománya
vagyon benne. Hogy Peter hajóját á
kettő közül valasztotta, es benne ülven
tanit, jegzi vala az jövendő Anya zét
egy házba valo egyes tanitást, kit egye-
dül menybe menetely után Peterre bi-
zot vala, czyak ebből akar tanitany
nem masbol, ülven tanit, mert világ
vegezetig ebbe való alhatatos még ma-
radását bizonittya. Mély haio vizen
alvan, es á parthoz közel ki kötötet,
mind az által ingadoztatik de él nem
merittetik, mert az Zent lelek egyarant
tartya ennek kormányat, pokolnak tor-
ka sem arthat ellene, mert IESVS ben-
ne ül.

Ex. 19 v. 18

Gondollyad azért en lelkem az te
CHRISTVS ODNAN nagy alazatos-
ságot, ily alavalo helyet valasztuan ta-
nitásának, él hagyvan menyey düczö-
segenek meltoságos zekit, kiczid haiocz-
kaba á tenger Parton prädikal. Gon-
dold mie valt az menyorzag, amaz

fű-

fűstölgő dörgessel, villamasokkal es
trombita zoval környul vetetet Sina
hegie mint még alaztatot kirol az Isten
Moissessel zolvan az törvent ki adta va-
la. Adgy halat azért mind ezeket
még gondolvan á te hatalmas Vrad-
nak, ki mind ezeket á te zerelemert
es Peldadert czelekedte, hogy te se va-
gyodgyal magas helyre.

HARMADIK. Egez eczaka mind
munkalkodtunk. El vegezven JE-
SVS tanitását kivcl á lelket taplala, te-
sti zűksegekről sem feletkezik él. vése-
tek még mondgya halotokat az hal fo-
gasra. Egez eczaka mind munkalkod-
tanak vala CHRISTVS tavol letebe,
es semmit nem foghatanak vala.

Nem czuda azért hogy semmit nem
foghatanak, mert sötetbe munkalkod-
tak, á bűnnek sötetsegebe semmi hazon-
ra valot nem foghatnak, mint az ó tör-
venybeliek CHRISTVS el iöveteli elöt,
hanem mindē jonak bővölködeset Chri-
stus el jövetelibe varyak vala.

Iob. 5. v. 14

Es. 29. v. 15

Pf. 81. v. 5

Miczoda
az eyeli
halazat.

Pf. 75. v. 6

Iob 21. v. 13

Ef. 22. v. 13.

Semmit nem fognak ez mostany sötet-
ségbe munkalkodo emberekis, akar me-
nyt faradgyanak; mint az, kevelyek, hü-
dűczőség mellett munkalkodvan; á kaz-
dagok, heaba valo remenséghez, kap-
dosvan mert holtok után marokba
semmit nem foghatnak. Az, testi bün-
be heuerőkis, semmit egyeket bűnnel
nem foghatnak lelkek heaba valo farad-
sagaval, így az, rezegesek, Sipolok, es
tanczolok semmit lelkek vezedelme-
nel egyebet nem foghatnak. Te kedig-
lő en lelkem gondolkodgyal hul halaz,
mit fogtal avagy fogz, mibe munkal-
kodtal, mi haz, not vóttel hüsfagoknak
nezesebe avagy czelekedetibeis.

Peter en-
gedelmesse-
ge Pelda.

NEGIEDIK. á te bezededbe
még vétem halomat. Tekinez, még
en lelkem Pcter engedelmesseget, sem
előbbi faratsagat nem tekinti, sem eh-
seget, sem egyéb zűksegét, kit előzőr
még kellene czelekedni, hanem tellyes
engedelemmel, még vétem mondgya:
Mély engedelmessegetnek jutalmaert a-

nyny

anyj halnak sokasagat keriti haloiaba,
hogy halakkal mind á ket hayot tetez-
ve töltik. Mély engedelmes legi te az,
te lelki atyad zevanak czelekedetire,
hand még jól magadba. Ha semmit ne
fogz, es semmi lelki edesseget czeleked-
tidbe nem érez, ha busulz, ha még ha-
borodol, feddetel, mind ezeknek oka az,
engedetlenség. Iobban akarod erteny á
dolgot hogy sem mint mas, á ki minde-
neknek igazgatasara hatalmat vót I-
stentol, avagy te magad neki adtal ma-
gadat. Akkor foghacz sok halat, mi-
kor Christussal egy haioba munkal-
dol, mikor intesit még fogadod, es paran-
cziolattyat koveted.

EOTODIK. Meny ki Vram mert
bűnös ember vagyok. Peldad Zent
Peter az Isten ayandekabol valo magad
még ismeretire, ki noha munkalkodek
az, Vr paranczolattya zereent, mind az,
altal magának nem tulaydonita, sőt
meltatlannak itile magat, CHRISTVS
jelen letere á czudanak nagy voltaert.

Christuse á
segitseg az
embere á
munka.

Lassad mint biztattyá petert; Ne fély. Ez után embereknek halazoiava lez, ez vilagi tiztit lelki tiztre fordítuan. Es mindeneket él hagyvan követete JESVS tarsayval együt. Lásd még te is myre hivattatol, avagy hivatattal Istentől, mint építetel jóvoltából, mint hagyod él Zokot keresésidet az Isten zerelmeert.

PVNKOSD VTAN HÉ-
tedik Vasarnap.

SZ. MATHE EVAN-
gyelistanak Eotodik
rezéből.

Lu. 11. v. 39 **M**onda JESVS az ő tanítvány-
nak. Hogy ha inkább nem bő-
völködik áru igazságatok az irastu-
dokenal, es az Phariseusokenal, be-
nem mentek menyeknek orzaga-
Ex. 20. v. 13 ba. Hallottatoke hogy még mon-
datot az regyeknek. Ne öly, á ki
ke-

diglen ölitilette melto lezen. En kediglé mondom tő nektek, hogy minden valaki még haragzik az ő atyafiara melto lezen az itilette. A ki kediglen mondgya az ő atyafianak Racha, melto lezen tanaczra. A ki kediglen mondgya bold, melto lezen á gehennanak tűzere.

Hogy ha azert á te ayandekodat félvized az oltarra, es ot még emlékezzel, hogy á te atyad fianak elened valo nehessége vagyon, had ot az oltar előtt, á te ayandekidat, es menyel előzőr bekellyel még á te atyad fiával, es akkor él jüven vid fél á te ayandekodat.

SVMMAIA EZ EVANGIE-
liomnak.

*JESVS az Isten paranczolattyat erősíti
vi paranczolattyanak tökellethege-
vel.*

*Haragos atyánk fiaival valo még bekel-
lesnek modgyat tanittya.*

EZ EVANGELIOMRA
elmeledések.

ELSO. Az Isten országára való tökéletes ut, tanittatik CHRISTVS által az Atya fiui igaz zeretetből ez Evangeliumnak magyarázatyába; Nem csak külső czelekedetek által mint az Phariseusok itilik vala, hanem sokkal tökéletesb igazságnak követésébe, melynek fundamentoma vagon az mi Vrunk kegyelmebe, ki mi nekünk minden igazságunk, bölcseségünk, még zentelők és még valtonk, ki minket ezek által tökéletes elletre int; nem csak úgy hogy kezünkkel gonozt ne czelekedgyünk, avagy nyelvünkkel, hanem még csak elmenkbe se boczassuk, azt á gonozt, mely az atyafiuy zeretetet még haborithatna.

Ha inkább nem bódvölködik á tú igazságtok. Neked zol JESVS en lelkem, ki kereztyen nevet fél vöttel, auagy tökéletes életnek követőie löttel, holot minden czelekedeted fontba vettetik

az

az Sidokeval, és á poganokeval, ha töbet né nyöz menjorzagból kirekeztetel.

MASODIK. En kediglen mondom tő nektek. Lassad én lelkem, menyorzag erőszakot kíván; ha orzagot akarz, venny, munkával es faratsagal ferhecz hozzá. Ha belső gonoz indulatidat még nyomod, hogy külső gonos czelekedetbe gonozt ne czelekedgyek. Az ellensegnek benned való kiczid zikrayat hamar még nem öltöd, jövendő dolgoknak emlekezetivel es Isteny felelemnek vizevel nagy tűz nevedik belőle.

Az ő törvény tiltja á gilkosságot, CHRISTVS kediglen csak zűvedbe való indulatotis á gonozra, tilt.

Ezeket jól még gondolvan, az bünt meltan gyűlölheted, mint ördög talamanynak undok főördőjet. Az embert ki az csalard ellenségtől még csalattatot, zeretned kellettik, mint Isten zemelet, es véled egy örökös atiad fiat.

HARMADIK. Ha ayandekot

Da. 5. v. 27
Matth. 11.
v. 12.

Munkara
adatik á
bodoság.

Miert kel
felebaratod
dat zeretned
ha vetekbe va-
gyonis.

vix

Mibe al az
Isten orza-
ganak i-
gaz ut a ke-
refese.

1. Cor. 1. v.
30.

Teob io
Czelekede-
tretartozik
á kereztyen
á sidonales
pogannal.

Ec. 11. v. 10.
Pr. 22. v. 24
Eph. 4. v. 31

Nem kel-
Istennek ha-
rag közöt
va o nyan
dek.

Mibe al-
cibernek
tökelleter
keresztjen-
sege.

viz az oltarra. Menyre böczüllye Isten az atyafuuy zcretetet, ebből ez edbe veheted, hogy á te aldozatod Isten előtt annelkül nem czyak nem kedves, hanem utalatosis, sem imadsagod azért sem halaadasod, Isten előtt nem kedves, mig még nem bekellel. Heaba kialtod még boczas, ha te előb még nem boczattaz. Ha atyadfia ellen vétész, CHRIS TVS ellen vétész mert ő taga.

Ebből tökelleter keresztjenseged még teczik, hogy nagyob vétektől magadat még ohassad ápro indulatokat benned még sezicz. A ki igazan Istent féli semmit hatra nem hagy. Aki zcretietét nem czyak magat otalmazza á halaltól, hanem á z beteszegtől is ki myat még halhatna. Igen kiczid az egy czep viz de az soka nagy arvizeket araszt, es hogyeket mos.

PVNKOSD VTAN NI-
olczadik Vasarnap.

SZ.

SZ. MARK EVAN-
gyelistanak 8. rezéből.

Mikor nagy sokaság volna, es nem volna mit ennyek. Eozze hivan J E S V S az ő tanitvanyt, monda nekik. Könyörülők á nepen, mert immar harmad napig zenvednek engémet, ninczis mit enniek. Es hogy ha ehen él boczatom őket az ő hazokhoz, él fogiatkoznak az uton; mert nemelyek közüllők mezzünnet jötenek.

Es felelenek neki az ő tanitvany. Honnat es ki elegitheti még őket it az puztaba kenyerral. Es kerde őket hany kenyerecek vagyon? es mondanak. Het, Es paranczola hogy letelepitenek á nepet á földre. Es veven az het kenyeret, halakat advan, még zege es tanitvanynak adgya vala, hogy nekik adnak, es adak á nepnek, es keves halaczkayokis vala, azoka-

Matt. 15.
v. 32.

tis még alduan, paranczola hogy eleikbe tennek. Es önek es még elegendenek, es az darabokból ki még maradot vala het kosart töltenek még. Valanak kediglen az kik öttek vala ugy mint negy ezen es él boczata őket.

SVMMAIA EZ EVANGIELIOMNAK.

IESVS az ötöt követő sokaságon könyörülven, ápuztaba, het kenyerből es keves halaczkából negy ezer embert elegit még, es annak morsalekzokból het kosart töltenek még.

EZ EVANGIELIOMRA valo elmelkedések.

ELSŐ. Az mi üdvezítőnknek czudalatos dolgay, kiket az my gyarlobrazatunk alatt még mutatot. Mindazokat mi házunkra es tanúságunkra czelekedte, holot nem czyak tanytasával, hanē czelekedetivelis oktatot, kit ez Evangyeliomból ezedbe vehetz; kinek Isteny hatalmasságának czelekedtit ertheted az keves kenyerek még

zaporitasából, kivel negy ezer embert még elegite. Emberséget kivel zűksekbe könyörüle, hogy tegedetis tanítana felebaratodnak zűksegebe á könyörületességre, az Istennek aldasából, kiből minden hazadbely aldasid vadnak, hogy felebaratod zemeid előtt még ne fogyatkozek. MASODIK. Harmadnapya hogy velem vadnak. Mély alhatatosnak kellyen lenned, az él kezdet joba, kiert mezze földre faradtal, hogy ez nepel együt IESVS raytad könyörülion példad adatik, ugy mind imadságodba, Istē igienek hallásába, hivatalodnak jo mogyával valo gyakorlásába, ez az harmad napi tökelleteszã elődbe adgja: üdönnék első napya, az az első viragába, masod napya zeretetednek gyümölcsenek kedves izibe, Harmad napya remésegednek tökelletes még maradasába es alhatatosságába.

HARMADIK. Honnat es ki elegitheti még ezeket. Az emberi gyarlogödotat czyak magába forog, gyakorta mit Isten vegezet emberi okoskodásnak

*Kik Isten-
nel alhatato-
son még
maradnak
azokat se-
giti Isten.*

*Mit jelent
az har-
madnap.*

Nem jö ke-
telkedni I-
sten alda-
sarul.

még nevetese, sok dolgokat lehetet len-
nek itil; ezért alattomba feddi JE SVS
tanitvanyinak ketseges voltokat, holot
az még elegites, nem emberi zorgal-
matossagba, sem kenyerek sokasagaba
al, hanem az Istennek hatalmaba es
gondviselesebe.

Pf. 72. v. 25
Ef. 50. v. 2.
59. v. 1.

Pf. 54. v. 23

2. Re. 17. v.

9. v. 6.

Dan. 14.

v. 33-

Te kediglen en lelkem az Istennek
hatalmassaganak czelt ne ves, se gond-
viseleo kegyes atyai jo voltat ne vis-
gald: mert mikor ezer ot zaz. eztendo
elot nem függöt toled, hanem nalad-
nelkül mindeneket betoltot, negyven
eztendeig Izraelnepet Angyaloknak
kenyerevel tartotta, mostis eltarthat,
még hatalmassaganak karyay nem rö-
vidítetttenek még. Emlekezzel még
zent David mondasarol. *Facta super
Dominum curam tuam* & ipse te enu-
triet. Iari él czyak te hiven hivata-
lodba Isteni felelemmel, a my az Isten
gondviseletet nezi, még nem fogiatö-
led, Peldad Illyes Propheta, Daniel az
orozlanok be zarlot vermebe. Az a-

tyak

tiak közül Remete zent pal, Zent E-
gyed es a töbi.

PVNKOSD VTAN KI-
lenczedik Vasarnap.
SZ. MATHE EVAN-
gielistanak 7. rezéből.

M Onda JE SVS az ő tanitvany-
nak még ojatok magatokat,
az hamis Prophetaktol, kik jünek
tü hozzatok juhoknak ruhayaba,
belől kedig ragadozo farkasok, az
ő gzmölczökről meg ismeritek
öket. Vallyon az tövisről zedne-
ke zölöt? avagy az boytorjanrol
füget? Igy minden jo fa, io gyümöl-
czöt hoz, az gonoz fa kediglen go-
noz gyümölczöt terempt. Az io fa
gonoz gyümölczöt nem teremp-
thet, sem az gonoz fa io gyümöl-
czöt nem terempthet.

Minden fa vala mely jo gyümöl-

Ii

czöt

czőt né hoz ki vagattatik, es átüz-
re vettetik. Azokaert az ő gyümöl-
czőkről ismeritek még őket.

Nem minden akki mondgya en-
nekem Vram Vram, megyen be
menyeknek orzagaba, hanem, az á
ki az en atyamnak akarattyat cze-
lekededi, ki menyorzagba vagy on az
megyen be menyorzagba.

**SVMMAIA EZ EVANGIE-
liomnak.**

*Inti IESVS tanitvanyt hogy az hamis
Prophetaktol magokat megójak.
Ielenti ezeknek ismeretinek jeleit.*

*Az üdvességre Isten paranczolatának
zükseges czelekedetit mutattya.*

**EZ EVANGIELIOMRA
valo elmelkedések.**

ELSŐ. Mint jóvendő dolgoknak bi-
zonios tudoia, menenü vezedelmes ü-
gyekezeti legyenek az ördögnek az
Christus hiveynek él forditására, tanit-
vanyt emlekezteti. Ki immar nem ki-
gio kepebe, hanem tőle még czialatot
emberek által akarya zaggatni az

*Az ördögi
czalard-
ság sok
fele.*

*Christus hivey között még gyarapodot
tudomant, ki annal vezedelmesb men-
től könyebnek teczik a testnek.*

*Nehez embert külső tekintetibe még
ismerény ki legyen, gyakorta á kit jonak
es zentnek tartunk, tanításokba, cze-
lekedetekről, es gyümölczokről kik le-
gyenek CHRISTVS intese által még is-
mêrhettyük.*

MASODIK. Az ő gyümölczö-
kről ismeritek még őket. Az hamis
Prophetának gyümölczök hamis igi-
ret, mint az ördöge paradicsomba,
CHRISTVS kesertetibe, mikor ez vi-
lagi düczőseget neki igire ha őtet i-
madgya. Mint Achab hamis Prophe-
tay á győzedelmet kibe niaka zakada
veretis az ebek félnyalak.

*Még lásd te is en lelkem kivel közlöd
bezededet, ügyekezetedet, es jora valo
zandekodat, hogy hamissat ne Prophe-
työ. Ha ez vilagot jovalja, es hirdeti, ugj
mint hir, neünek kereseset, jozag zapor-
tast, kazdagisag keresest, Atyad, anyad*

Gen. 3.

Matth. 4.

3. Reg 22.

U. 12. U. 38

Hogy ismer
heini még
az hamis
Prophetat.

Matth 7.
v. 14.

keserűséget, avagy naladnelkül való a-
rnaságot, hamis Propheta **JESVS** kö-
vetését tiltia; avagy jó czelekedetide,
alazatoságodba, engedelmessegedbe, ze-
retetedbe, pœnitentia tartásodba, tizta
életedbe, testi zervedesedbe akadalt
vet, tnyad bizonyal, hogy hamis Pro-
pheta, mert tagas utra igazit, az Chri-
stus zoros utatol él akar fogni.

HARMADIK. Minden fa vala-
mely jó gyümölcsöt nem teremti
ki vagatik. Mint az jó kertezek zok-
tanak czelekedny kertekbe való gyu-
molcztelen faval, azon keppen Isten
czelekedik emberrel; kit it ez vilagon
keretebe plantalt hogy gyümölcsöt hoz-
zon, hogy heaba földét ne foglaljon, ki
vagy es a tűzre vetteti. Rettenetes
sententia ez en lelkem, kit **JESVS** ez
földön jartaba, az Apostoloknak czuda-
jokra még mutata az gyümölcszelen.
fügefán, kit még atkozvan azonora-
ba még zarada; regennis, amaz maga-
ba fél neveltetet fabais kinek ki teriet

Marci. 11.

v. 13.

Dan. 4. v. 8.

É. 20. É.

v. 22.

aga-

again az eghi madarak nyugoznak ua-
la, zozat adatek vagyatok ki, es vesze-
tek ki az emberek közül.

Oh en lelkem véd mégis jó elmelke-
desedbe, ez rettenetes mondasz, mit jegy
ezzen a gyümölcszelenfa; jó czeleke-
detnelkül való embert, tnyat, es restet,
ki ctyak heaba foglalja a földet, kinek
élete hazontalan Isten előtt ctyak ezik
es izik mint a hère, a bünben héver
mint a sarba a dizno. Magat ekesiti
mint a Pava nyuzo, fozto, or, tolvay,
kartyas, koczkas, nyalas, rezeges elobi jó
zandekat, es Istenhez való zeretetit él
hagyvan minden testi zabadfagra ad-
gya magat, ez illien fa vagatik ki es tűz-
re vettetik, hogy ne lathassa Isten dü-
czőseget. A ki tudvan a jót nem czele-
kedi, ki ctyak levelezik avagy virag-
zik gyümölcszelnélkül, mutogattya ma-
gat, elméjet, eréjet, jó termetit hogy so-
kakba fél geriezzek testi kívanságok-
nak langiait. Hova plantaltattal te
Istentől, es miuegre meg tekinczed. Isten

Miczoda
az gyumol-
cztelenfa.

Iac. 4. v. 17

á te kezéddel plantalt fadó gyümölezőt
zemlel minden oraba.

PUNKOSD VTAN TI-
zedik Vasarnap.

*SZ. LUKACZ EVAN-
gelistának 16. rezéből.*

MONDA JESVS az ő tanítvány-
nak. Vala egy kazdag ember
kinek sáfara vala, es ez be vadol-
tatek ő nala ugy mint ki él tekoz-
lotta volna az ő jovait. Es hivan ő-
tet monda neki, mit hallok te fe-
lőled? adgy zamot sáfarságodrol
mert ennek utanna, nem sáfar-
kodhatol.

MONDA hediglen á sáfár ő ma-
gaba. Medgyek mert él vezi tő-
lem az Vr az sáfarságot. Kapalni
nem jo vagyok, á kuldulaft zegi-
enlem. Tudom mit miveliek, hogj
mikor az sáfarságot él vezik tőlem
az ő hazokba be fogadgyanak en-
gem.

Eoz-

Eozze hivan azért az ő Vranak
minden adosít, mondgya vala az
elsőnek. Mivel tartozol az en V-
ramnak? Es az monda zaz font tő-
na olayal. Es monda neki, vegy-
ed á te zam tartó könyvedet, es ű-
ly le hamar, iri őtvent. Annak u-
tanna monda á masiknak. Te ke-
diglen menyvel vagy ados? Ki
monda, zaz kőből buzaval. Mon-
da neki ved elő az te leveledet es
iry nyolczvant.

Es diczire az Vr az alnakfagnak
sáfarat, mert ezesen czelekedet va-
la. Mert ez vilagnak fiay ezesbek
az vilagosságnak fiaynal az ő nem-
zetsegekbe. Enis mondó tū nek-
tek, zerezetek magatoknak bara-
tokat az hamisságnak kazdag-
gabol hogj midőn még fogiatkoz-
tok, be fogadgyanak tütőket az ő-
rőkke valo haylekba.

SVMMAIA EZ EVANGIE-
liomnak.

IESVS pelda bezed által jelenti mint kel-
lyen sáfarkodni ez világi jókból.

Jelenti annak felette az alamisnalkodaf-
nak örökke való jutalmat.

EZ EVANGIELIOMRA
való elmelkedések.

ELSŐ. Nilvan való dolog hogy sen-
ki nem üdvözülhet Isten irgalmassága
nelkül, kit zent Pal erősitven, mond:
nem az, mi czelekedetünknek igassága-
ból, mélyet mi czelekedünk, hanem az
ő irgalmassága zerent üdvözitet min-
ket. Ezokaert minden embernek Isten
eleybe zam adasra kelletik menny, ki
ha igassága zerent czelekedik velünk
egy ember sem üdvözül; Mert kiczoda
az á ki veteknelkül vagyon, azoktól
még valua kiket Isten anynyok mehe-
be meg zentelt, avagy kivalkeppen va-
lo kegyelme által megtart á büntől.
Modunk egyeb ninczen remenségünkbe

it ez

Act. 15.

10a. 3. v. 27.

Eph. 2. v. 8.

Tit. 3. v. 5.

Ro. 14. v. 10.

& v. 12.

1. Pe. 4. v. 5.

Pf. 129. v. 3.

Ex. 34. v. 7.

it ez vilagon hanem alazatos könyör-
ges Christus érdeme által, es felebarat-
tunkkal való jó czelekedetünk, kik al-
tal bizuasban mehetünk, az nag Isten-
nek itilő zeki eleybe, hogy irgalmassá-
ga által üdvözítessünk; mert Isten
igassága zerent itil, holtunk után.

MASODIK. Mit hallok te felő
led adgy zamot sáfarságodrol. Mit
czelekedel abba az oraba en lelkem mi-
kor az Vrnak zajabol hallod, Mit hal-
lok te felőled. Ate vadoloid tulaydon
vetkeid leznek, mint Pharabonak ke-
gyetlensége Sodomának vetke Isten e-
leybe fel hata, Abel vére Cainra, Na-
bot vére Achabra es Iezabelre. Sáfara
vagy Istennek harom joz agaba, első.
Ez vilagon penz, örökseg, haz, ruha, é-
tel, ital, barmoknak külömb külömb
nyaya, mind ezekben semmi tulaydonod
ninczen, mert mind ezek az nagy Vre,
ezekkel azért ugy sáfarkodgyal hogy
még kerdik hova tötted, es mint éltel
vélek. Masodik á te tulaydon tested,

10b. 9. v. 12.

Sap. 1. v. 9.

Ex 3. v. 9.

Ge. 10. v. 20

3 Reg. 21.

v. 19.

Pf. 49. v. 10

Miczoda

joz agrol

kel zamot

adni.

Ier 9.v.22. kibe ötiözag vagyon, latas, hallas, zag-
 las, izles es illetes; még lásd mint őrized
 ezeket, hogy az ellenség ezt á hazat
 még ne hagyja; mint Jeremias Prophe-
 ta panaszolkodik, az halál be ment az
 mi ablakunkon. Tested jóvay az jó é-
 gesség, jó termet, erő, Zepseg: czekek-
 Sap. 11.v. 11. ügy ély, hogy kemény keéredre vitette-
 Ec. 16.v. 23. tel. Harmadik, A lelek, ki három jeles
 józaggal adatot te kezédbe Istentől er-
 telemmel, emlekezettel, es akarattal,
 Iob. 9.v. 3. mint éltel ezekkel, mint éltel emleke-
 Ec. 18.v. 20. zetekkel, mint éltel akarattal még
 Ps. 10.v. 5. kerdik. Oh en lelkem ezekről valo
 & 4. zam adasodat halvan, most gondold
 Sap. 6 v 4 még mit felel Isten kérdésére.
 Sap. 11.v. 11

HARMADIK. Elő hivan az ő Vra-
 nak minden adó sít. Igen jó volna en
 lelké, ha ez alnak sasarnak maga men-
 tese es jóvendő eleteről valo okoskodasa
 talaltat nek te bennedis; tudnia illik, ki-
 nek mit attal eletedbe, kivel mi jot cze-
 lekedtel; mint őztottad ki az Vrnak jó
 zagat, hogy registromodba fél irnad jó

zam adasodert. Meny Zegent ruha Ztal,
 meny zegét tartottal, ioz agodbol, meny
 utó jarot fogattal haz adba; meny fog-
 lyot latogattal, es zabaditottal. Isten tiz-
 tességere menj jot czelekedtel, hany red-
 bely őltőzeted uagyő kire ninczen zük-
 seged? Meny takarmanyod vagyon, kit
 hiaba fergekkel még emeztecz? Meny
 imadkozatal? meny űdot atal leked űd-
 vessége keresesere, hid élo kinek mit ad-
 tal. Félek rayta hogy registromod űres
 lezen, ha vala mikor valami irgalmas-
 sagot czelekedtelis Zeretetnelkül volt,
 czyak hogy á zükölködő zegent haz ad
 bol hamareb ki igazithassad, avagy hű
 dűczőségert czelekedted, hogy embe-
 rektől Isten felőnek mondattassal.

N E G I E D I K. Zerezzetek maga-
 toknak barátokat. Eo maga az itilő
 Vr nagy jó akarattyabol tanit, mint ve-
 gyűk eleit vadolasinknak, hogy itilo bi-
 ranknak né itiletet hané dicziretit ve-
 gyűk. Lassad en lelké az vadoloknak
 bizze tobet, hogysé mit az itilő bironak

Mivel ad-
 hat ember
 isten előtt
 zamot.

Mint kel-
 embernek
 barátot
 zerezni.

kik teneked azt mondgyak, gyűicz pēzt mert nem tudod még élz., egyűld még zegenyedel; egyel, igyal azért adta Isten, jó es külömb külömb ruhakba öltőzzel, mert nemesseged, Vrasagod es tizted azt kívanyia.

Ps. 75. v. 6. *Luc. 16.* *Da. 4. v. 24.* *Lu. 11. v. 41.*
 Te neked mondgia á zent lelek viri divitiarum post mortem nihil in venerunt in manibus suis. Peldad legyen á kazdag ki pokolba temetteték. Erre inti vala Danielis ámaz mágaba fél sualkodot Nabugodonozort, mondvan: válcz, még bűneidet zegenyeknek alamisnalkodasod által. Igy Kristusis adgyatok alamisnat es mindenek tiztak túnektek, zerezetek barátokat magatoknak az hamisságnak keresetiből, hogy mikor még fogiatkoztok fogadgyanak be az eo haylekokba.

PVNKOSD VTAN TI-
 zen egyedik Vasar-
 nap.

SZ

SZ. LVKACZ EVANGIELISTANAK 19. REZEBŐL.

LAtvan JESVS á varast, sira rayta, mondvan. Vayha téis még ismerted volna, es kivalkeppen ezen á te napodon, á mélyek bekefedre volnanak. Mostan kediglen á te zemeid előtt él vadnak rejtettve. Mert él jűnek teread á napok, es környűl veznek tégedet á te ellenfegid arokkal. Es környűl veznek tegedet, es minden felől mégh zorongatnak tégedet; es földre lé tőrnek, es á te fiaidat kik te benned vadnak. Es nem hadnak te benned egy követ az masikon; Ezokaert hogy még nem ismérted az te mégh latogatasodnak ideiet.

Es be menven á téplomba kezdé ki hanyy abba valo arulokat es vévőket, mondvan nekik. Még vagyon irua mert az en hazam imadságnak haza. Tű kediglen tőrtetek

Matth. 24.
 v. 2.
 Mar. 13. v. 2

Es. 56. v. 7.
 Ier. 7. v. 11.

tetek latroknak barlágiava. Es minden nap tanít vala a templomba.

SVMMAIA EZ EVANGIELIOMNAK.

Ísvendő zörnyű vezedelmet írattya IESVS Hierusalem városnak, háladatlan ságaert.

Ki űri a templomból az kufarokat.

EZ EVANGIELIOMRA valo Elmelkedések.

ELSŐ. Zokása az igaz zeretetnek, hogy azt a mit tökelletesen zeret kedvesnek tarczya hogy sem ő magat; Innet vagyon hogy sokkal keservesben bannynyak nyomoruságot annak a kit zeretnek, hogy sem mint magok nyomoruságot, hasonlo keppen io zerencziey inkább zoktak örülny hogy sē mint a magokē. Genge Zeretettel es még mondatatlan zűűenek nagy indulatiaval zereti vala IESVS a Sido nemzetet, kinek attyokhoz zeretetinek nagy volta-ba ragazkodot vala, kit ez vilagi sok nézetsegek közül ki valasztvan sayat

Mibe al az igaz zeretet.

Deut. 10.
v. 15.

nepenek fogadot vala, kihez hozza enyűeztetnek mondoya magat a Prophetz által; testet ebből magara vèven, ezt keresven menyorzagból ala jöue, él hagyvan a kilenczuen kilencz igazat; Ezert farada testebe, es niavaliakat zenvede. Ezt oktata czuday által mint enyny zerelemeert mégis még vetek es zidalmas halallal még ölek. Latvan ezokaert ez kegyes IESVS jövendő vezedelmeket háladatlan ságokert, keservesen zokogvan ír. Mága jelen valo halalarol él feletkezvő Ierusalemet írattya, mert lattya vala hűtötlen segekert es Istentelen segekert, mind testebe, mind lelekbe valo vezedelmeket, kiert zűűe zakadua késereg.

MASOD. Mert hogy ha még ismêrted volna. Keser bezeddel nagy keserű sege myat es zokogasi közet vezedelmeknek jelēti okat; az igaz bekeseknek napyanak még utalásat: kit Iesj menyorzagból nekik hozot vala; a te napodō, mellyet ez vilagō magadnak valasztottal, az te testi gyōniörűsegednek eletebe vilagi

Ier. 12. v. 7.
Luc. 15.

Miert ír
IESVS.

hir, neűnek keresesebe, kazzad ságoa, a testi kivanságidnak bekeségebe, az én vezedelmemré, az, én bozzuságomra, es az én halalomra.

Nem ismèred az en te hozzad valo mostani kőzelgetésemet tanításomat es pelda adásomat; mert á te napod még sőtítette lelki zemeydnek vilagat, értelmedet él vőtte, hogy jővendő nyomoruságidat vilagi győniőrűseged miat ne lathassad.

Az embernek lelke Hierusalembhez hasonlo.

Oh en lelkem te vagy ez Hierusalemb helyebe valo Hierusalemb, ki bekesegnek latoyanak neveztetel, mert á bekesegnek ura te hozzad kőzelget hogy lassad őtet; de te is az regi Hierusalembnek alnakságiba él merűlűen, á gonosságba testi bujaságodba, feslet erkőlczódbe, rezegsegbe, tobzodasba, kazzad ságoa, tested kedve keresesebe, fris ruhazatodba, zepszegedbe, te raytad sír, ez may napon, hogy még nem ismèred á te még latogatasódnak napyat, jővendő örökke valo iaytol, nem otalmazod

magadat; él merűlven gonoz zokasidnak undokságiba, te magad zerelme miat még vakultal nem latvan á feyed felet valo tört.

Kerlek en lelkem véd ezedbe á te Christusodnak belső tekintetit, ki akkor sír mikor te vigan lakol, vigan tanczol, mikor mindenek hedved zerent folynak hazadba. Peldad felebaratod vezedelmen Christussal sírnod haladatlan ságoa, vakságan, Istentelenségen, gonoz czelekedetin zokogással kinek zemey előt él vadnak reytettetve jővendő vezedelmi,

HARMADIK. Mert él jűnek teread á napok. Az te mostany vigaságidnak él mulvan napyai, mert az jővendőhoz olyan ha zaz eztendeig él nélis vigaságba mint czyak egy nap, avagy egy ora, egy zem Pillantas; Kiért ellenekező napok jűnek te read, kik á te testi bekesegedet keserűsegre forditnyak, egy napodat zaz ezer ellenkezo nappa tezik, á büntetesre. Ez zőrnű

Ec. 11. v. 8.

Ez. 13 & 2
v. 10.

vezedelmet regé az Istennek lelke még Prophetaltatta vala, az város ugy mond puztasagra változik, nepe kediglen él törlettetik.

Iosephus de
bello Iu-
daico.

El veze Hierusalem még mondhatatlan vezedelemmel kin még az pogán feyedelemis iriak hogy bankodot, á ki él ronta es él puztita egy követ nem hagyvan az masikon, nepenek á ki az dög halaltól, ehsegtől, kőzöttök valo vizza vonastol, es fegyvertől még maradot vala kemény rabsagba vitelebe.

Azt itilede te en lelkem hogy él költ Hierusalem be tölt CHRISTVS Prophe tiaya, gonozok voltak mert Christust még öltek, meltok voltak á büntetetre, hogy te zabados uagy attol az keserűse gnek zörnnyü napjatos, mert teneked sem keritet városid ninczenek, sem erős varayd, kit az ellenseg környül vegyen arokkal, avagy ha vagyonis nem felz, mert jo vitezid vadnak, sok hadakozo zerzamid erős falaid, nagy arkayd, kibe

batorfagal lakozol baratiddal; Még czyalatol zegeny, mert te uagy az á gylkos Hierusalem, kit Isten gyakran fenyeget, ki nem egyzer fezited még á te Vradat, hanem csak egy napis hetven hetzer á kerczt fara fél függeztet, minden hozzád valo kegyelmeuel még feziten, testi kivansagidba, gonoz gon dolatidba, gonoz czelekedetibe. Erős falaid vadnak, es sok hadakozo zerzamid viteziddel együt, de mind ezek egy nap le törettetnek mint Jerichonak falay csak trombita zoaltal; vitezid mind él hagynak, avagy read tamadnak, mikor Gedeon lampasit még gyuytya, es űres palazkit özze veri. Zerzamid mind él vétettetnek mikor Isté azt möd gya el vezem á sövent á zóló mellől es ragadomanyra lezen.

Mikor vétkeidnek sokasagi miat környül vezen az ördög halalod oraian, es minden felől még kezd zorongatny, es földre le töretel, tornyaiddal es bastia iddal együt holot á kigyok, bekak

Ios. 6. v. 5.

Iud. 7. v. 20

Ez. 5. v. 5.

es egyéb utalatos fergek még emezte-
nek, minden fiayddal együt, minden er-
zekenységiddel, minden testi kívansá-
goknak kedves Zeretetivel.

N E G I E D I K. Be menven á tē-
plomba kezdé ki hanni abba valo
arulokat. Még lásd en lelkē hogy az
Isten valasztot templomaba, ne boczas
tőfereket, jóvo smenő testi gondolato-
kat, legyen zűűed igaz, zent leleknek
bőczűűletes temploma, nem latroknak
barlangia kibe prädajokat, el ožzak az
ördögök, kibe kőpolarkodnak, mert mint
zardbe az Isteny felelemnek erős zari-
ayval hogy gonož gondolatoknak fayta-
lan czelekedeti be ne meheffenek, hanē
legyen imadságnak tizta helye, minden
napi aldozatodnak kedves illattyanak
helyé, az **CHRISTVS JESVS** Z. testenek
aytatossagal valo vetele.

PUNKOSD VTAN TI-
zen kettodik Vasar-
nap.

SZ

SZ. LVKACZ EVAN-
gielistanak 18. rezéből.

M Onda **JESVS** nemellyeknek
kik ő magokba biznak vala,
mynt ha igazak volnanak, es egye-
beket meg utalnak vala, ezt á pel-
da. bezedet.

Ket ember mégyen vala fél á
templomba hogj imadkoznanak,
eggik Phariseus, az másik nilvan
valo bűnős.

Az Phariseus alvan, magaba i-
gy imadkozik vala. Isten halakat
adok teneked, hogy nem vagyok
ollyan mint á tőb emberek, raga-
dozok, hamissak, paraznak, es
mint ez á nilvan valo bűnős. Ket-
zer egy hetbe böytőlők, dezmat a-
dok mindenekből á mit birok.

Es á nilvan valo bűnős tauűl al-
van, czyak zemet sem akaria vala
az éghre fél emelni, hanem véri
vala mēllyet mondvan. Isten legy

Kk 5

irgal-

irgalmas enneké bűnösnek. Mondom tő nektek hogy ez nagyobigazulva mené hazához amonnal. Mert minden á ki magát fél magasztallya még alasztatik, es á ki magát még alazza fél magasztaltatik.

SVMMAIA EZ EVANGIELIOMNAK.

Az alazatos szívvel, maga még Isméretivel anyanya IESVS ez két embernek Peldaja által.

Mély utalatos legyen á magába való bizodalom, hű dűczőséggel es egyebeknek még utalásával Isten előtt jelenti.

Az kevelységnek büntetése es az alazatosságnak érdeme tanittatik Iesustól.

EZ EVANGIELIOMRA
való Elmelkedések.

ELSŐ. Az Imadság noha Isten előtt kedves aldozat legyen, mind az által ha alazatosságnelkül vagyon, beabavalo. Hogy kediglen haznos legyen, es Isten előtt kedvesnek találtaffen, oly for-

ma-

mara, kél zabni kit IESVS ez jelenvaló Pelda bezed által akar jelenteny, kinek haznos érdeme által Isten előtt még igazittassunk.

Termezetit az hatalmasságnak Vranak hogy gyűlölye az kevelieket; es ha zinte neha iot latatnanak czelekedniis nem kellemetesek neki.

Ezokon mondgya á zent lelek, Isten á kevelyekkel ellenkezik, ez alazatosoknak kediglen kegyelmet ad: Az ő hazaba nem lakozik á ki kevelységet czelekedik, á ki egyebeket még utalvan maga czelekedetit hanynya véti.

Te kediglen en lelkem, ez tükörre nézven, úgy igazgásd minden czelekedetidet, hogy ne magadnak hanem Istennek tettefél, es kedves kedgyél, kítől minden jora való czelekedet zarmazik.

MASODIK. Isten halakat adok te neked. Az isten előtt való imadságnak három tulajdonságnak kellek lenny az még halgatafra.

Kk 4

El-

Pr. 16. v. 5.

1. Pe. 5. v. 5.

1ac. 4. v. 6.

Ec. 25. v. 6.

Az haznos imadságnak három tulajdonságnak kellek lenni.

Matth. 21. v. 22.
Lu 11. v. 8.
Pr. 29. v. 23.
Ec 35. v. 11.

Első áhít, mely által bizodalommal járulunk Isten eleybe mint atyánkhoz, azért mondgya CHRISTUS, valamit imadkoz, van kertek hidgyétek hogy élvezitek, es még lezen tū nektek. Második alhatatosság, ha zorgetesbe még marad, vala menyre valo zűksege lezen mind anynyt ad. Harmadik alzatosság, kiről így Zol á bölcz, az alzatosság által hattya á felhőket.

Nem Istennek könyörög az Phariseus mikor magaba így könyörög, Isten halakat adok te neked hogy nem vagyok olyan mint á több emberek. Halaadason kezdi könyörgeset, de emberi ragalmazason végezi bezedet. Kevelyen ál, mert fél fualkodasbol akar Istennel zolany; maga igazságot minden emberek igazságanal nagióbra böczüli egyebeket ragalmazvan ragadozasrol, hamis sagrol, paraznasagról, magát kediglen jó czelekedetivel fél magasztalvan böitőleseről, dezma adasrol minden igazabol.

Lassad te en lelkem mint Iarulz, te á te Istenedhez, fen alvae? magadba valo imadsagale? avagy egyebekről valo gondolatokkal zűvedbe? avagy nyelved ragalmazasaba? jó czelekedetidnek előzamlalasaba? Felő hogy sokkal külömben ne talaltassek á te imadsagod Isten előtt ennel az Phariseusnal; holot te neked sem böytöles nem te czik, nem czyak egy hetbe ketzer, de még czyak egy napis; mély igaz legi felebaratodhoz, mély tisztá legy életedbe, mint mas ember jozaganak kivanoia legy, lasd még te magad.

Ha vala mynek véled magadat, emberek előtt hanyvan vetven czelekedettedet, avagy Isten előttis, ha kazdag sagod ezedbe jut, mint elz a val tekincz még. Miről adhacz igaz halat, az-tis még gondold. Czudalod az Phariseus bator zavát Isten előtt; felebarattyának itiletit zeme előtt, utalod. Még engedem bar teis fen alua adgy halat Istennek, ha vagyon miből, felebara-

104.8. v. 8.

totat itillyed, ha te benned véték nem talaltatik, mint Christus mondgya vala az Sidoknak, á ki bűnnelkül vagyon közülletek, az véssen követ előzőr á bűnos azzonyallatra.

HARMADIK. AZ nilvan valo bűnos tavol alvan. Minden czelekedeti ez nilvan valo bűnösnek, nagy töredelmességenek alazatos jeley. Tavol al á templombais Istentől, mert sok vétkeyről gondolkodvan, kik miat Istentől él tavozot vala, zemtelenül közel menny nem mér. Mellyét véven, bűncit külső keppennis vadolvan véri vala, mert tulaydon maganak tulaydonittya vala, minden vétkeit; es czyak az Istennek irgalmasságat kerü vala bűneynek még boczanattyara.

Ihon en lelkem tükörödennek imadsága, ki sokkal többet vétettel Isten ellen, hogy semmit ez nilvā valo bűnös, mert több testi es lelki aiandekot vöttel Istentől hogy sem mint ez, több gonost czelekedtel zandekodba avagy gondolatod-

ba

ba hogy sem mint ez. Mert nem czyak külső emberek zeme őlot vetkeztel gonoz pelda adasoddal, hanem belső Istennek kiválkeppen valo kegyelmétis benned még foytottad, él hagyvan Istennek hivatallyat; az őrdög tanaczat á gonozra kövötted. Minden magadnak valo hizelkedésid heaba valok. Mert rakua vagy undoksággal, es zemtelenül mégis az zent oltarhoz sietcz, az tisztaságnak zent Vra testet akarod hozzad vönned.

Oh Phariseusnalis zemtelemb erkölcz, hogy ily meltoságot véven az zent Vrnak, semmi igaz töredelmesség vétkeidről nem talaltatik, minden aytatosságod czyak addig tart mig templomba vagy, az utan zokot nyalásfagodra es okadasodra

terz.

PVNKOSD VTAN TI-
zen Harmadik Vas-
nap.

SZ.

*SZ. MARK EVAN-
gyelistanak Hetedik
rezéből.*

Matth. 9.

v. 32.

Lu. 11. v. 14.

KI mene JESVS Tyrusnak hatariból Sidon által, jöve Galilaeának tengere melle, az tiz város hatarinak között; es hozanak ő neki egy nemat es süketet. Es kerik vala őtet hogy kezere tenne. Es fél féle vive őtet a nép közül, es az ő vyajt boczata az ő fülebe, es ki pökven illete az ő nyelvet; Es az eghre tekintven fél fehozokdek, es móda neki Ephphethath, az az, nilatkozzal még. Es mindgyarast, még nittatanak az ő füley, es az ő nyelvenek kötele még odatek es igazan zol vala. Es paranczolâ nekik hogy senkinek ne mondanak. Mentől inkab kediglen paranczollya vala annal in-

kab

kab prædikallyak vala mondvan.

Mindenekeket jól czelekedet, az süketeknek is hallast adot, es az nemaknak is zolast.

SUMMAIA EZ EVANGIELIOMNAK.

JESVS eleybe hozot süketnek es nemaknak czeremonyak által valo még gyogitasa adatik elönkbe.

Es az kösszegnek éz czudaert valo haladása.

EZ EVANGIELIOMRA
valo elmelkedesek.

ELSO. Mint a io vadaz zorgalmatoson még latogat minden helyeket, hol io vadazo helyet találhasson, neha mas hataronnis még veti haloit: így az mi Vrunk igaz lelkeknek vadaza, akarvan vadazny, az pogan hatarbais be megyen, hogy ott is az vadakat latogassa, es üdvességes haloiba kerithesse, es hogy az poganoknak maga felől örvendetes izenetet adgyon, hogy azokatis a sötetsegről vilagossagra hozna.

MA-

Sap. 10. v. 21
Ez. 35. v. 6.

MASODIK. Hozanak ő neki egy sűket nemat. Az igaz atyafuyn szeretnek tőkelltes czelekedeti mutattik, hogy az magaval jól tehetetlen embert Christus éleibe vizik, es erette könyörgenek hogy még gyógyítsa.

Mivel tartozik ember felebarattyanak

It en lelkem mivel tartozzal felebaratodnak mind testi es lelki zűksegebe tanittatol, hogy testi nyavalyaianak könyniebsegere úgyekeszél; lelki sűketsegeert imadkozzal tellyes bizodalommal, ki minden nyavalyaknal ez vilagon legh nagyob, kinek főkeppen az czalard ellenseg az igaz hűtnek hallasatól tellyességet be dugta, fűlet hogy üdvességre valo iot nehalhasson. Nieluet még kötötte hogy Istent ne diczirhesse irgalmassagaert, es vele valo kegyelmességeert. De mindenek félet te magadat tekincz még, hogy ez nemasag es sűketseg te benned se talaltassék, ki mast akarz. Isté eleibe vinny hogy még gyógyittassék, te magad az őba magad nyavalyaya felől halgatasba vagy, kit ha akarz

Mas ember nyavalyayat tekintuen maganyavalyayat el ne feleycze.

akarz. könyen ez edbe vehetz, belső indulatidrol. Mint erőkodól halgatni üdvességre valo tanitast, mély jó zűvel diczired az Vristent jozan korodba tellyes ziveddel es elmeddel, avagy még haborodot erzekenysegidbe.

HARMADIK. Es ki vive őtet a sereg közül. JESVSNAK tulaydonsaga hogy minden sűketet es nemat ki vigyen ez vilagi zur zavar közül, mikor megakarya gyógyítani zent vyay altal, az sűketet mikor az egyhazi emberhez küldi üdvességeről valo tudakozásra, holot be boczattya IESVS fűleybe zét uyat az igaz hallásra; ne ketelkedesre, se vetőködesre hané az hűtnek tőkelltes engedelme. Sart czinal nyalauat, es nyelvet illeti velle, hogy az Isten dicziretire még nittassék, es bűneinek vallastete li-re még kcnettessek. Effele nemat es sűketet ki vizé a nep közül, midon gonoz tarsasagtol él válaztva fél féle viven hogy ot bizuasbá zolhasson zűvebe. Laffad azokaert te en lelkem, ez sűketnek

Mit jegyeznek IESVS vyay es nyalauat sar czinalas.

Os. 2. v. 14.

nagy

IESVS cze-
lekedeti-
nek hitelé-
alaz atossa-
got kíván.

nagy engedelmeséget, mikor IESVS ki-
vizi a nép közül mely nagyio kedvek-
megyen; ő fölsegének körül való cze-
remonyay ellen nem bankodik, minde-
neket czyak czudalvan él z enved; kit
te mikor CHRISTVS utan ki mentel ez
vilag közül mint kövecz, lelked isme-
retit kerd még. Igazan való zolafra
peldad adatik minek utanna JESVS
nyelved kötelet még odotta, az te alnak
sagidnak még vallasaba, Isteni diczi-
retbe, es halaadasba. Füleidis legyenek
hangosok az Isten akarattyanak halga-
tasara es czelekedetire.

PVNKOSD VTAN TI-
zen negyedik Vasár-
nap.

SZ. LVKACZ EVAN-
gelistanak 10. rezéből.

M Onda JESVS az ő tanitvany-
nak. Bodogok az zemek kik

lat-

lattiak ákiket tū lattok. Mert mon-
dom tū nektek, hogy sok Prophe-
tak es kiralyok akartak latni, á ki-
ket tū lattok, es nem láttak, es hál-
lany ákiket hallotok es nem hál-
lotak.

Es ime egy törvény tudo fél
kéte, kesertven ötet, es monda.
Mester mit czelekedgjem hogj az
örök eletet birhassam? ő kediglen
monda neki mi vagyok még irua
á tervenyebe? mint olvasod? Felel-
ven monda zereffed á te uradat I-
stenedet, tellyes züedből, tellyes
lekedbol es minden erődbol, es
minden elmédbol: Es felebarato-
dat mint tenen magadat. Es mon-
da neki igazan felelel, azt czele-
kedgyed es elz. Az kediglen akar-
van magat igazítani monda JE-
SVS NAK. Es kiczoda az én fele-
baratom. Fél tekintven JESVS
monda.

Egy neműnemű ember mégyen

Ll

vala

Matth. 22.

v. 35.

Mar. 12.

v. 28.

Deu. 6. v. 5

vala Hierusalemből Hierikoba, es akada átolvaiokra, kik még foztak ōtet, es még sebesitven, es holt el evenen hagyvan él menenek. Törtinek kediglen hogy ugyan azon uton menne ala egy Pap, es latvan ōtet él mene mellete; Hasonlatofkeppen egy levitais mikor á hely mellet volna, hogy latna ōtet él mene mellőle. Egy Nemmüne mü Samaritanus kediglen ugyan azon uton menven melleie mene, es latvan ōtet könyöruleteffegre indittatek. Es hozza közelgetven sebeit be kötö olayat es bort öntvő beleye es barmara fél teven vendeg fogadoba vive es gongiat vifele. Es masod nap ket penzt von elő es azt ada az vendeg fogadonak; es monda viseld gondgyat ennek es vala mit ennek felette rea költendez, en mikor még terek meg adō te neked. Ez harō közül méllik lattatik teneked felebarat-

rya.

tya, annak áki á tolvayok közibe eset? Az kediglen monda. Akki irgalmaslāgot czelekedet vele. Es monda neki **J E S V S** meny él, teis hasonlo keppen czyekedgyel.

SVMMAIA EZ EVANGIELIOMNAK.

*Mibe legyen embernek bodogsaga **IESVS** jeleni tanitvanynak.*

Az ūdvessegek igaz utā, á Parancziolatnak meg tartasa.

Ki legyen embernek felebarattyā Pelda által mutatryā ūdvezitōnk.

EZ EVANGIELIOMRA
valo Elmelkedések.

ELSŐ. Termezet zerezt minden fele allat az ő utolsō kivanfaganak tōkellefessere ūgiekezik kibe nyugodalmat találhassa; mint az oktalā allatok, testeknek zaiok izint valo taplalajokra, tēgerbe levō allatok zaporodasokra, es hizlalo eledelekre, plātalsok fűvekkal es gyökerekkel nevékedesekre. Folio vizek tengerbe valo foliasra, kōvek es egyeb nehez allatok nekik rendelt helyre mint á tūz siet az ő helyere. Igy

Eccl. 1. v. 7.

Igy az ember á ki igaz, értelemnek es okosságának reguláyt követi az öneki rendelt helyet keresi, ki nem az etelbe es italba, avagy kasdagfagba, io hir neube, avagy egyéb elmulando czelekedetekbe al, hanem az Istentől neki rendeltetett bodogsagba, az Istennek zine latsaba, ki az regj bodogsag kereső pogán élmetől él volt reytettetve. Es ez az oka, hogy az bodogsagnak keresesebe zantalan velekedések voltak, mert az igaz Isteny ismerettől ki erre igazgatta volna őket tavol estenek.

MASODIK. Bodogok á zemek kik lattak á kit tú lattok. It üdü-zitők az hamis velekedő bodogsagtól, az igaz bodogsagot még valasztja, kibe sokan még vakulvan még akadtanak. Czyak az, az zem bodog, á ki igaz hűt-
 tellattya **CHRISTVS** orczayat, igaz Istennek es embernek hizi. Kiknek ki-
 valkeppen valo kegyelme által még je-
 lentette az Atya, ki legyen az, á ki el-
 jót az **Vr**nak nevebe, kit az Patriar-
 chak,

Ki legyen
 az igaz
 bodog.

Matht. 16.
 v. 17.

chak, Prophetak, es kuralyok akartanak testbe latni. Te is en lelkem bodognak mondatol, ha igaz es tizta lelki elmelkedesedbe, latod it á Christust ez földön, hogy az mas vilagon zinról zinre lathasád mind testi, mind lelki zemedel.

1. Corin. 13.
 v. 12.
 2. Corin. 3.
 v. 18.

HARMADIK. Mester mit czelekedgyem hogy az örök életet birhaslam. Gondollyad en lelkem az menyorzagi bodogsagnak életvetet alani az czelekedetbe, nem czyak á puzta hűtbe, peldad tenekedis miről kellyen ertekezned á tudos emberektől, nem ez vilagi bölcsőségéről, sem elmulando tudományrol, hanem á te még igirt öröksegednek életvetelenek bizonyos utayrol.

NEGIEDIK. Szeresled á te uradat Istenedet tellyes züvedből. Ved ez edbe hogy az menyorzagnak uta az Isten parancziolattyanak még tartasaba al, mélynek ket fő fundamentoma vagyon, az Isteny, es atiafiay zeretet.

Tob. 4. v. 16

Az első tellyes zűből es minden eróból, tellyes lelekből es elméből valo zeretetbe. Az másik magad zeretetihez hasonlittatik. Gödollyad azokaert en lelkē, mit Istē kereztyēsegedbe kivanyō tōled, az ő Zinenek bodog latz sara it ez vilagon, tudniaillik igaz zeretetet: nem czyak imigy amugy, hanem minden tehetségeddel, azokkal á benned valo jokkal, kiket Istentől vöttel. Vgy Zereffed kediglen hogy akarattya ellen valo dolgot ne czelekedgyel; hanem tellyes minden akaratom, úgykezeted annak akarattyanak zolgallianak. Ha é köüül czelekedel, ugy mint vilagi dolgokba foglalvan magadat, kazdag sagot, emberi dicziretet, keresuen magadnak, ugj hogy ezeknek zorgalmatossagi miat, á mi te tōled kivantatnek tellyes zeretettel nem czelekeded, Istent bizoniaba nem zereded. Vala mikor á te akaratom ellenkezik az Isten akarattyaival, mindenkor inkább gyűlölöd hogy sē mint zereded.

ЕГОДИК. Fele barátodat mint

Mibeol te-
czik meg
az Isteny
igaz zere-
tet.

Deu. 6. v. 5

Ecc. 7. v. 32

tenen magadat. Tugyad en lelkē hogy nē czyak az mondatik felebaratodnak, avagy atyadsfianak, ki teveled egy atyától es anyától zűlettetet, auagy rokonsagod, io barátod hűtős atyadsfia, avagy azon nemzetből valo, hanem mindē ember es nemzet, á kibe Isten abrazattya vagyon. Ezt kediglē mint kellyē zeredned erced nē ugymint Istent, sayat ő magaert, hanem mint czyak te magadat zereded. Lasd még jol mint zereded az zegēt es nyomorultat, kit az Istennek kezeynek latogatasi még sanyargattanak, avagy ellēsege még sebesitet. Auagy mas idegeny nēzetet mint Zerecz, mennyiot kivanz neki, mint segilled, mint könyörülz rayta. Iol ezt elmelkedesnek minden elő zālalt czikkelibé még tekincz, hogj magadat még ne czallyad, zűvedbe felebaratid közöt itiletet tenē, ez nēzetet inkább zereded á másiknal, ez io akaró barátomat inkább bōczülő amōnal, az egeffegest inkább zeredē á betegesnel, hōlot mind egy Atyától valok uagyunk, egy ozlo öröksegünkis vagyō. Ll 4 Ha

Deu. 6. v
22.Ki legyen
embernek
fele barát-
tya.

Ioan. 15.

v. 17.

Matth. 7.

v. 12.

Ecc. 7. v. 39.

Gal. 5. v. 13.

Mil. 2 v. 20

Ro. 15. v. 1.

Gal. 6. v. 2.

Eph. 4. v. 1.

Phil. 2. v. 3.

1. Pe. 2. v. 12.

Ro. 12. v. 9.

1. Corin. 10.

v. 24.

1. Ioan. 3.

v. 16.

Ha természeti nehez Istenert zenued el, lam Istenis sfox nehez ellene valo czelekedetedet zenuvedi. Ha pogan imadkozzal még tereséert epitsed jó hűtbeli példad által, hogy latvan io czelekedetedet diczirie Istét. Ha gonoz, inczed mint Atyad fiat zeretettel.

PVNKOSD VTAN TI-
zen eotodik Vasar-
nap.

SZ. LUKACZ EVAN-
gelistanak 17. rezéből.

Mikor menne JESVS Hierusa-
lembe, által megyen vala Sa-
maria es Galilaa közöt. Es miko-
ron egy nemű nemű városkaba be-
menne, jövenek eleibe tizbelpok-
los ferfiak, kik tavol még allanak,
es zavokat fél emelek mondvan:
JESV tanito könyörűly raytunk. Ki-
ket hogy lata monda. Menyetek

él

él mutafsátok még magatokat á
Papoknak. Levit. 24.
v. 2.

Es lön mikor mennenek még
tizzulának. Egy kediglen közülök
hogy lata, hogy még tizzult, vizza
tere nagy fél zoval magasztalvan
az Istent, es orczayara esek az ő la-
bay előt halakat advan, es ez Sa-
maritanus vala.

Felelven kedig JESVS monda,
nem de nem tizé tizzultake meg?
es ákilencz hul vagyon? Nem ta-
laltatot ki vizza terne es dűczőse-
get adna Istennek hanem czyak
ez az idegen. Es monda neki keli
fél, meny él mert tegedet á te hű-
tod még giogitot.

SVMMAIA EZ EVANGIE-
liomnak.

JESVS vdvézitőnk tiz belpoklost gyogit
mégkiket Papokhoz igazitot.

Vtokba még tizzulnak.

Egy azok közül vizza tervven diczirie I-
stent es JESVSNAK halakat ad.

Az kilencznek palaadatlanjagáról panna-
zolkodik IESVS.

EZ EVANGIELIOMRA való elmelkedések.

ELSŐ. Mint az nap soka még nem nyugzik hanem zúntelen az ő forgásával mind a tengerre, mind az földre egyaránt Zolgal: Igy az mi Vruk nyughatatlan idestova jarvā, hogy zēt Aityatol rendelt követseget el vegezne, mindē Züksegebe leuőknek kegyesē zolgalna; ez tiz, belpoklosoknak kik nyavalyajok miat mezőkön budosnak vala züksegekert arra megyē az utra melyen eleybe mehētnenek es kegyelmes zemeit reaiok vetvē még gyogittatnanak.

Oh irgalmasságnak kedves fenyű napia, mikor kerülz, az én nyomorúságnak ablaka eleibe, hogy en te tőled még vilagosittassam, es raytā való undok fekelim még gyogittassanak. Zanki vetet vagyok a te tizta nepeidtől, kik te veled együt jarnak, kiket te kedvesē latogacz es vilagositaz, az te vigazta-

lasid-

Ec. 42. v. 16

Pf. 12. v. 1.
Pf. 26. v. 7

lasidnak fenies tekintetivel, es eltecz az Angyaloknak kenyerevel, es az élo har matnak italaual itacz. Vra IESVS kerlek ne ves él orczad elől ez belpoklosokkal, hozzad való kialtasimal es zúuēbol való sobazkoda simmal elődbe kerülök.

MASODIK. Tavol alvan zavokat fél emelek. Cz yak az tuggy mi legyē az nyavalya, a ki nyavaliat zenued, az tavol al, kinek közel való menetelyhez ninczen bator sága; az nyavalias beteg seg még alazza embert ugyan kedve el leni. Nem czuda azert ha kialtanak, mert nyavalyaiokat erzik tavol alnak, meltān is mert undokok. Zauoknal egy eb ninczē, az is dögletes lehellesekkel még ferteztetet, cz yak irgalmasságot es könyörületesseget kernek. Tizta zúbol es tellyes bizodalommal kialtanak a hoz ki mindeneken könyörül, mindenható voltat bizonyal hiűen.

Mit mondaz ez elmelkedesbe magad felől en lelkē, ki sok fekelyekkel még uagy ferteztetue, njauualjajdat erzed mert

lel-

Pf. 68. v. 17

Pf. 10. v. 12

Betegseg
még alazza
az embert.

Miert allanak
még a földre
az belpoklosok.

lelked ismereti neha faydalommal izgat es furdal. Tazadod es fedezgeted de abrazatod ki mutattya. Erzed, es bizonyara erzed, de igen ritkan gondolkodol még gyógyulásodrol, mert az ör-dőgi Zemérem Zeplő be fogta lelki orczadat, hogy még né valhassad, rut-sagidat. Testedet be feded zep tundo klő ruhayddal, ki alatt feslet erkölcs, rezegseg, gilkössag, es minden testi czeledetnek undok sekely halgatnak; mert ugyanis az sötetsegnek ura azt kívannya töled; fatyollal, gyongios homlok elölvel, hozza potyalatiddal be vonzod orczadat, hogy egyebek ne lathassak á mit te latni akarz. Még hidgyed hogy semmi nincz oly él titkolt undoksag, kit ki nem jelent az igaz vilagossagnak napja, es oly nilvan valo helyen, holot ez vilagnak zemey mind raytad leznek, midon undok hazadnak nevekedesi nilvan leznek, es még nittatnak.

HARMADIK. Mutassátok még magatokat á Papoknak. *Lasad en*

lel-

Ier 25 v. 24

Matth. 10.

v. 26.

Ro. 2. v. 17.

Eph. 5. v. 13

Iob. 20 v. 28

lelkem ha gyógyúlni akarz, most IESVS zol teneked, mutasd még magadat á á Papnak, ne z egyenlyed tetedtől fogva talpadig valo alnaksagidat még val-lani. Ez az Isten akarattya, lehetetlen hogy egyeb keppen még tiztulasodrol bizonios lehes, mert azoknak abta Isten á te vetkeiddrol valo itiletet.

Sies azért es semmit ne mulas hidgy IESVS NAK á ki bűnnek még boczanattyat. Papokra bizta é földön, hogy menyorzagbais még boczatva legyennek. Meny á Pap éleibe, éo te eretted aldozik, te igaz tiztulasodrol keze irasat adgya, Isten eleybe zent fia erdeme által igazan valo még tiztulasodat igazittya. Hűtőbeli engedelmessegedet az Atyanak Fianak, ez zent lelek neve be, egcsz menyey sereg előt bizonittya, kiknek Zemek lattara pænitentiát tartottal.

NEGIEDIK. Eggik kediglen hogy lata hogy még tiztult volna. Az mi kegyelmes Istenünk semmit inkab

nem

Ec 4. v. 24

Ier 3. v. 25

IESVST

kel halgat

ni á beteg-

seg gyógyu-

lasara.

Ioa. 20 v. 23

IESVS pa-

pokra biz-

ta á bűn-

nek bocza-

nattyat.

nem kíván minden jó teteményert, az haladó zűnel kívül ember az ő Vranak és Istenenek, nagy jó voltáról halakat ad, és irgalmasságába diczekedik. Vtalatosb sinczen Isten előtt az haladatlan sagnal, mint ez Euangyeliomból még teczik holot ez tiz belpoklosok közül csak egyik ter vizza, és is idegen nemzet, hogy Istennek halat adgyon, á tőbit kerdi JESVS hol legyenek kik még tiztultak evel együt; nem talaltatott úgy mond ki vizza terne és Istennek halat adna hanem csak ez idegen.

Ez példát ad te neked en lelkem, mikor IESVS TOL még gyógyittatol, mint zent labayhoz arczul boruly, halakat advan, ilyen atyay kegyelmességéért, hogy tegedet még tiztitot, terhcydtől még szabadított; le vetuen al orczadat, tizta orczával immar JESVS HOZ közelges, ki az előtt tauul allaz vala tőle, immar zinte labay előtt halakat adz neki.

ЕГОДИК. Kely fél menyél

mert

mert tegedet á te hűtöd meg gyógyított. Vgy legyen Vram JESVS, á mint mondog. De hova menyek ha örök életnek igiie vagy onnalad. Eliseussal és az Apostolokkal tegedet en mesteremet akarok követni, nem akarok tőled él zakadni Maria Magdolnaual. Iozagomnak félet Zachaussal zegenyeknek oztom. Sem élet, sem halál, sem mezitelenység, sem ördög, sem á test ez vilaggal együt tőled engemet él nem valazthat.

Fel kelek á te paranczolatod zereent, hogy annal inkább diczirhessék és büneimből fél kelhessék. El megyek Vram á te zodra, és á te paranczolatidnak utain járrok, mind kezeimmel, mind labaymmal, erzekenységimmel együt ezemmel, elmémmelemmel, és akaratommal, az jó czelekedeteknek munkalkodásiba lezek foglalatos, á te kegyelmeddel.

Ioan. 6.

4. Re. 2. v. 2

Lu. 19. v. 8.

Ro. 8. v. 35

Pf. 102. v. 1.

É 13. v. 10.

Pf. 144. v. 1.

Pf. 118. v. 32